

Liečebno-výchovné sanatórium

Výchovný program liečebno-výchovného sanatória

...každý deň splň novú myšlienku...

<i>Forma výchovy a vzdelávania</i>	celodenná, týždenná, nepretržitá
<i>Výchovný jazyk</i>	slovenský
<i>Druh školského zariadenia</i>	štátne
<i>Dátum prerokovania v pedagogickej rade</i>	24.08.2017
<i>Dátum prerokovania v rade školy pri LVS</i>	
<i>Platnosť výchovného programu</i>	Od 1. septembra 2017
<i>Rok, miesto vydania</i>	šk. rok 2017/2018, LVS Nitra

Predkladateľ

<i>Názov špeciálneho výchovného zariadenia</i>	Liečebno-výchovné sanatórium
<i>Adresa</i>	Pri kaštieli 1, 949 01 Nitra
<i>Riaditeľ / štatutárny orgán</i>	PaedDr. Petra Vágová
<i>Právna forma</i>	zariadenie s právnou subjektivitou
<i>IČO</i>	00513806
<i>DIČO</i>	2021103029
<i>Koordinátor</i>	PaedDr. Ján Siklienka
<i>Kontakty</i>	tel. č. 037/ 7 419 592, 0911 539 575 e-mail: lvsnitra@gmail.com
<i>Poštové číslo</i>	LVSNR/170A/2017

Zriaďovateľ

<i>Názov</i>	Okresný úrad Odbor školstva
<i>Adresa</i>	Štefánikova tr. 69, 949 01 Nitra
<i>Kontakt</i>	Mgr. Milan Galaba vedúci odboru

pečiatka

PaedDr. Petra Vágová
riaditeľka LVS

Záznamy o platnosti a revidovaní Výchovného programu LVS

Platnosť Revidovanie	Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
Platnosť od	01.09.2017	Výchovný program liečebno-výchovného sanatória Prerokované v Pedagogickej rade dňa 24.08.2017 Prerokované v Rade školy pri LVS dňa
Revidovanie		
Platnosť od		
Revidovanie		
Revidovanie		
Platnosť od		
Revidovanie		
Platnosť od		
Revidovanie		
Platnosť od		

OBSAH

1. Všeobecná charakteristika LVS a detí

- 1.1 Veľkosť a zloženie LVS
- 1.2 Režim a pôsobenie v LVS
- 1.3 Kompetencie dieťaťa počas pobytu v LVS
- 1.4 Metódy a formy výchovnej činnosti v LVS
- 1.5 Projekty
- 1.6 Spolupráca s rodičmi a s inými subjektmi

2. Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania

- 2.1 Hlavný cieľ liečebno-výchovného procesu a mimoškolskej výchovy
- 2.2 Poslanie a strategické ciele liečebno-výchovného procesu a mimoškolskej výchovy

3. Tematické oblasti výchovy v LVS

4. Výchovný plán LVS

5. Výchovné osnovy LVS

6. Výchovný jazyk LVS

7. Materiálno – technické a priestorové podmienky

8. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia detí

9. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia pedagogických a odborných zamestnancov

Príloha A

Výchovné osnovy LVS

Príloha B

Tematické týždne v LVS

Príloha C

Vnútorňý systém hodnotenia detí v LVS

1. Všeobecná charakteristika LVS a detí

Poslanie sanatória

Liečebno-výchovné sanatórium (LVS) poskytuje odbornú pomoc deťom/dievčatám a chlapcom s ADHD syndrómom, vývinovými poruchami učenia, poruchami aktivity a pozornosti, poruchami emocionálneho a sociálneho vývinu, poruchami správania.

LVS sa zriaďuje ako denné alebo internátne zariadenie s celoročnou prevádzkou spravidla pre najviac šesť výchovných skupín (§ 123 z. 245/2008 Z. z.). Ide o špeciálne výchovné zariadenie poskytujúce osobitný liečebno-výchovný a odborný prístup k dieťaťu so zameranosťou na

- odstránenie, eliminovanie emocionálne narušeného správania,
- dosiahnutie sociálnej vpravenosti do aktuálneho prostredia dieťaťa, na základe poznania sociálneho vývinu,
- vytváranie pozitívnych, sociálne akceptovaných reakcií voči prostrediu.

Charakteristické znaky detí prichádzajúcich do LVS:

- syndróm ADHD, a s tým súvisiace poruchy učenia, aktivity, pozornosti, správania,
- dráždivosť, impulzivita, hyperaktivita, instabilita, zvýšená unaviteľnosť, negativizmus, znížené sebahodnotenie, zlyhávajúce v škole aj doma,
- únikové tendencie, narušený emocionálny vývin, neurotické prejavy, agresivita, vulgárnosť,
- neschopnosť nadväzovať primerané rovesnícke vzťahy, záškoláctvo, prelietavosť svojich záujmov, dominantnosť, vzdorovitosť, škodoradosť, klamstvá.

Správanie dieťaťa neaktivizuje a neusmerňuje jediný motív, ale ich komplex označovaný ako motivačný systém. Vytvára sa v priebehu života, má hierarchické usporiadanie, avšak nie je celkom súdržný ani stály a môže byť dokonca i vnútorne rozporný.

Roviny motivácie:

1. bazálna rovina
  - vyjadrujúca aktivizačnú úroveň motivácie
  - potreba, pud, potenciálna hodnota, snaha
2. úroveň smerovosti
  - podmienená predovšetkým učením
  - postoje, záujmy, hodnotová orientácia, životná cesta
3. cieľovosť
  - presvedčenie, svetonázor, aspirácia

„Sanatórium ako druhý domov“

V sanatóriu internátneho typu trávia deti prevažnú časť dňa v interiéri a v exteriéri LVS.

Vďaka estetickému úpravu zariadenia, neprestajnej vôli a nepretržitej práci pedagogických, odborných aj nepedagogických zamestnancov sa stáva zariadenie pre mnohé z detí viac ako domovom.

Vytváranie rodinnej a priateľskej atmosféry medzi deťmi navzájom, medzi žiakmi a pedagógmi, medzi deťmi a ostatnými zamestnancami LVS, medzi pedagógmi a zákonnými

zástupcami detí je dôležitým krokom k záujmu detí o rodinné prostredie, edukačný proces a spoločenský život, aj napriek ich špeciálnym potrebám.

Činnosť sanatória

V rámci jednotne riadeného výchovno-vzdelávacieho procesu zabezpečuje:

- diagnostickú činnosť,
- liečebno-výchovnú činnosť,
- liečebno-pedagogickú starostlivosť,
- individuálnu a skupinovú psychologickú starostlivosť,
- psychoterapeutickú činnosť.

Sanatórium vo svojej práci využíva osobitné:

- liečebno-výchovné, pedagogické a psychologické metódy,
- individuálny prístup,
- individuálne a skupinové, hrové, zážitkové aktivity.

Sanatórium poskytuje:

- základné vzdelanie na 1. stupni ZŠ podľa platných učebných osnov, korekcie porúch učenia, možnosť vzdelávania podľa individuálneho študijného programu,
- mimoškolskú výchovnú činnosť so zameraním na rozvoj pracovných zručností a návykov, spoločenských a hygienických návykov, na osvojovanie a upevňovanie kultúrneho správania a rozvoja pozitívneho vzťahu k estetickému úpravu prostredia,
- rodinné poradenstvo a terapiu,
- záujmové útvary a voľnočasové aktivity,
- výchovu k prosociálnemu správaniu,
- pomoc pri socializácii detí a pri prevencii pred sociálno-patologickými javmi.

Sanatórium môže organizovať (§ 2 vyhl. 323/2008 Z. z. o špeciálnych výchovných zariadeniach):

- záujmovú činnosť detí so zreteľom na ich individuálne potreby, záujmy,
- lyžiarske výcviky, plavecké výcviky,
- výlety,
- spoločné pobyty zákonných zástupcov s deťmi.

Prijímanie detí do sanatória

Do liečebno-výchovného sanatória sa prijímajú deti na základe:

- žiadosti zákonného zástupcu dieťaťa po odporúčaní poradenského zariadenia,
- návrhu kmeňovej školy so súhlasom zákonného zástupcu,
- dohody so zariadením, v ktorom sa vykonáva rozhodnutie súdu,
- právoplatného rozhodnutia súdu o uložení výchovného opatrenia,
- právoplatného rozhodnutia súdu alebo orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Návrh na prijímanie detí do sanatória sa viaže na výsledky odborných psychologických, pedagogických a lekárskeho záverov. Diagnostický záver musí zodpovedať stanoveným vymedzeniam charakteru porúch dieťaťa.

Pobyt dieťaťa v liečebno-výchovnom sanatóriu trvá spravidla **tri až dvanásť mesiacov**.

Podmienkou prijatia dieťaťa na pobyt v Liečebno-výchovnom sanatóriu (LVS), Pri kaštieli 1, 949 01 Nitra je „Žiadosť o prijatie do LVS“ – vyplnená rodičom/zákonným zástupcom so záverečným odporúčaním CPPPaP alebo ČŠPP.

Rozhodnutie o prijatí, príp. neprijatí vydáva riaditeľka zariadenia.

Prijímané dieťa je potrebné v sanatóriu podrobiť kontrolnému, komplexnému vyšetreniu, ktoré preveruje výsledky predchádzajúcich vyšetrení, udáva prognózu a slúži ako podklad pre stanovenie výchovno-liečebných postupov pre dieťa.

V prípade nesprávnej odosielajúcej diagnózy je dieťa vrátené rodičom, resp. kmeňovým zariadeniam s príslušnými pokynmi pre jeho ďalší liečebno-výchovný postup.

Pre každé prijaté dieťa je zavedený osobný záznam s príslušnými položkami hodnotiacimi jeho:

- zdravotný stav,
- psychický stav,
- výsledky vzdelávacieho procesu,
- sociálne, rodinné prostredie,
- výsledky výchovno-liečebného pôsobenia,
- hodnotenie celkovej psychologickej reedukácie.

Po ukončení výchovno-liečebnej starostlivosti sanatórium vypracováva komplexnú záverečnú správu o jej výsledkoch s návrhom na pokračujúce výchovné pôsobenie na dieťa a zašle správu kmeňovej škole, príp. CPPPaP/ ČŠPP, ktoré dieťa odporučilo do sanatória.

LVS môžu navštevovať deti z rodinného prostredia, ale aj deti, ktoré sú klientmi DeD (detský domov), príp. ZSS (zariadenie sociálnych služieb), DSS (domov sociálnej starostlivosti/služby).

1. Dobrovoľný pobyt

Dobrovoľný pobyt je na základe dobrovoľného rozhodnutia rodičov/zákonných zástupcov dieťaťa. Ide o prevenciu a včasnú intervenciu spojenú s rôznymi výchovnými problémami dieťaťa. Dieťa je do zariadenia prijímané na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu a.

- Pred prijatím dieťaťa je potrebné dohodnúť si osobne, príp. telefonicky konzultáciu s vedením LVS a s odborným zamestnancom - psychológom sanatória.
- Dieťa je prijímané s kompletnou dokumentáciou – rodný list, zdravotná karta (k nahliadnutiu), preukaz poistenca, užívané lieky, výpis známk zo školy, príp. katalógový list, posledné vysvedčenie, výsledky odborných psychologických, pedagogických a lekárskeho záverov.
- Zákonný zástupca v tomto prípade hradí dohodnuté nevyhnutné náklady spojené s pobytom a stravovaním dieťaťa v zariadení.
- Dĺžka pobytu dieťaťa je dohodnutá podľa potreby.
- Rodičia sa počas pobytu zaväzujú spolupracovať s LVS a dodržiavať odporúčania odborných zamestnancov a pedagógov zariadenia.

2. Z iného kmeňového zariadenia

Dieťa je prijímané na základe žiadosti iného zariadenia – detského domova, reedukačného detského domova, krízového centra a pod. Dieťa je u nás umiestnené dočasne, podľa potreby, naďalej však zostáva v stave kmeňového zariadenia.

- Dieťa prijímame s kompletnou sociálnou, zdravotnou a školskou dokumentáciou.
- Kmeňové zariadenie zasiela dieťaťu mesačné vreckové poštovou poukážkou.
- Kmeňové zariadenie udržiava naďalej s dieťaťom osobný kontakt a podľa dohody zabezpečuje dieťaťu prázdninové pobyty v ich zariadení.
- Ukončenie pobytu dieťaťa je možné po vzájomnej dohode.

3. Na základe súdneho rozhodnutia

Nariadením vo forme predbežného opatrenia, výchovného opatrenia, nariadením ústavnej výchovy na základe právoplatného rozhodnutia súdu alebo príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o uložení výchovného opatrenia. Podmienky prijatia dieťaťa do zariadenia sú v tomto prípade určené na základe konkrétneho súdneho rozhodnutia. Náklady spojené s pobytom sú hradené štátom.

1.1 Veľkosť a zloženie

Kapacita LVS je 26 lôžok. Základnou organizačnou jednotkou LVS je výchovná skupina, ktorá sa zriaďuje pre najviac osem detí. Zloženie výchovných skupín je rozmanité vzhľadom primárne diagnózy, celkový psychický stav, správanie. Skupiny detí sú zložené podľa vekovej kategórie a zaradenia do príslušných ročníkov v ZŠ pri LVS.

Areál zariadenia pozostáva z interiéru LVS - z hlavnej budovy (spoločenské a výchovné miestnosti, lôžková časť zariadenia - izby detí, sociálne zariadenia, jedáleň), z interiéru budovy ZŠ pri LVS (triedy, IKT učebňa), z príľahlej budovy pri LVS (telocvičňa a terapeuticko-diagnostické oddelenie, sociálne zariadenie) a z exteriéru LVS (relaxačná a športová zóna LVS).

Poloha školy v blízkosti autobusovej zastávky umožňuje dochádzku deťom aj zo širšieho okolia mesta.

1.2 Režim a pôsobenie v LVS

Režim v LVS je rozdelený na sedem dní v týždni. Týždenný plán jednotlivých výchovných skupín vychádza z Výchovného programu liečebno-výchovného sanatória.

Režim v sanatóriu je rozdelený na sedem dní v týždni:

Režim v sanatóriu je rozdelený na sedem dní v týždni:

Ranný budičiek, vstávanie (počas školy)	6,30 hod.
Rozcvička, ranná hygiena	6,30 - 7,00 hod.
Ranná komunita, raňajky, podanie liekov	7,00 - 7,45 hod.
Heslo dňa,	7,45 - 8,00 hod.
odovzdanie detí tr. učiteľom poverenými zamestnancami	
Vyučovanie 4 vyuč. hod.	8,00 - 11,40 hod.
5 vyuč. hod.	8,00 - 12,35 hod.
6 vyuč. hod.	8,00 - 13,50 hod.

Obed, podanie liekov, odovzdanie detí-vyučujúci	12,35 - 13,05 hod.
Odovzdanie detí po 5. a 6 vyuč. hod.	13,05 hod./13,50 hod.
Osobná hygiena detí, prezliekanie	13,05 hod.
Rekreačno - relaxačná činnosť, záujmové aktivity, tematické oblasti výchov, pobyt vonku	13,30 - 15,30 hod.
Olovrant	15,30 - 15,45 hod.
Tematické oblasti, terapie	15,45 - 17,45 hod.
Večera, podanie liekov	17,45 - 18,15 hod.
Vyhodnotenie dňa (aktivita a disciplína/heslo dňa), sebaobslužná činnosť- príprava večernej hygieny	18,15 - 19,15 hod.
Prevzatie detí pomocnými vychovávateľmi, večerná hygiena príprava lôžok, rekreačná činnosť v herni	19,15 - 20,30 hod.
Nočný kľud	20,30 - 21,00 hod.

Piatok

- rekreačný deň
  - odchod detí do domáceho prostredia a zariadení podľa požiadaviek rodiny/zákonných zástupcov rešpektujúc hodnotiaci systém zariadenia
- individuálne a skupinové stretnutia s rodičmi/zákonnými zástupcami s cieľom aktívneho zapojenia rodičov/zákonných zástupcov do liečebno-výchovného procesu prostredníctvom psychológa LVS
- terapeutické aktivity s deťmi prostredníctvom psychológa LVS

„Odchod detí v piatok do domáceho a rodinného prostredia do 15,00 hod.“

Sobota, nedeľa

Sobota

- pracovno/rekreačný deň + **RV (príprava na vyučovanie)**

Nedeľa

- rekreačný deň

dopoludnie - upratovanie internátnej časti sanatória, sledovanie TV, DVD programu pre deti, počúvanie hudby, terapie, záujmové hry detí v interiéri a v exteriéri sanatória,

popoludnie - odpočinková činnosť, vychádzky do okolia sanatória, športové hry a súťaže, voľnočasové a záujmové aktivity detí, diskotéky,

„Príchod detí do zariadenia v nedeľu po 17,00 hod.“

Výchovné pôsobenie sa realizuje v rámci:

1. priamej výchovnej činnosti v podmienkach výchovnej skupiny pod vedením denného vychovávateľa,
  - v mimoškolskej výchove a vo voľnočasových aktivitách organizovaných zariadením:
    - priame vedenie alebo napomáhanie pri činnostiach:
      - a) voľnočasových aktivít (speváckych, hudobných, tanečných, výtvarných, dramatických a iných),
      - b) spoločenských aktivít (návšteva divadla, kina, historických a kultúrnych pamiatok a pod.),
      - c) zážitkových, hrových, športových aktivít a pod.,
2. poskytovania psychologickej starostlivosti pod vedením psychológa, ktorý:
  - zabezpečuje a robí analýzu správania dieťaťa z pedagogicko-psychologického hľadiska,
  - realizuje odbornú terapeuticko-diagnostickú a hodnotiacu činnosť,

- spolupracuje s CPPP a P, s ČŠPP,
  - spolupracuje a zabezpečuje vzájomnú spoluprácu vo vzťahu zariadenie - dieťa - rodič/zákonný zástupca,
  - podieľa sa na poskytovaní poradenstva v oblasti prevýchovy,
  - vykonáva odborné činnosti v rámci psychologickú diagnostiku,
  - vykonáva individuálne, skupinové a hromadné psychologické poradenstvo, terapie,
  - vykonáva odborné činnosti aj v rodinných a sociálnych vzťahov.
3. nepriamej výchovnej činnosti pod dohľadom pomocného vychovávateľa (nepriamu výchovnú činnosť tvorí kontrola a vykonávanie osobnej hygieny, sebaobslužných činností, starostlivosť o ošatenie detí, starostlivosť o bezpečnosť detí a nočný kľud v LVS).

V spolupráci s rodinou sa kladie dôraz na:

- a) plnenie úloh v oblasti spolupráce s rodinou a rodinným prostredím,
- b) intenzívnu a pravidelnú spoluprácu s rodičmi/zákonnými zástupcami detí prostredníctvom psychológa a zdravotnej sestry sanatória - spoločné stretnutia s cieľom poradenstva (príležitostné stretnutia – podľa potreby a nutnosti, pravidelné stretnutia vo forme poradenských, terapeutických a výchovných aktivít vo vzťahu rodič – dieťa - LVS – min. 1x v mesiaci/piatok),
- c) komunikáciu s rodičmi/zákonnými zástupcami dieťaťa o procese výchovy a vzdelávania,
- d) oboznamovanie sa so zdravotným stavom dieťaťa a s jeho rodinným prostredím.

Dôležitú úlohu pri práci a prístupe k deťom zohráva spolupráca denného vychovávateľa - psychológa - učiteľa - pomocného vychovávateľa - zdravotnej sestry - rodiča/zákonného zástupcu.

1.3 Kompetencie dieťaťa počas pobytu v LVS

Rozvoj v oblasti:

- komunikačných schopností
  - rozvíjať slovnú zásobu
  - rozumieť verbálnej aj neverbálnej komunikácii
  - aktívne počúvať a porozumieť druhým
  - vedieť vyjadriť svoj názor a vypočuť si ostatných
- pracovných schopností
  - rozvíjať jednoduché manuálne zručnosti a individuálne schopnosti
  - rozvíjať sebaobslužné činnosti potrebné pre praktický (rodinný) život
  - rozvíjať jemnú a hrubú motoriku
  - upevňovať základné sebaobslužné a hygienické návyky
  - vytrvalosť, samostatnosť, tímová spolupráca
- sociálnych schopností
  - vedieť riešiť jednoduché konfliktné situácie
  - vedieť pomenovať svoje potreby a pocity
  - vedieť spolupracovať v skupine
  - vedieť rešpektovať individualitu jednotlivca

- rozvíjať prosociálne správanie
  - podieľať sa na vytváraní príjemnej atmosféry v skupine
  - vedieť poskytnúť pomoc mladším i starším
  - chrániť svoje zdravie a zdravie ostatných
- trávenia voľného času
    - rozvíjať záujmy
    - posilňovať slabšie stránky
    - rozvíjať tímovú spoluprácu
    - rozlišovať vhodné a nevhodné trávenie voľného času
    - zúčastňovať a zapájať sa do rôznych súťaží
  - prípravy na vyučovanie
    - individuálna a skupinová práca
    - využívať pomôcky, metodický materiál, kompenzačné pomôcky
    - vytrvalosť, zodpovednosť

1.4 Metódy a formy výchovnej činnosti v LVS

Výchovno-vzdelávacia činnosť je založená na priamych zážitkoch z činností. Vychádza z rešpektovania individuality každého jednotlivca, z jeho potrieb, možností, schopností a záujmov.

Program je založený na individuálnej a skupinovej, tímovej práci pedagóga - vychovávateľa a detí, prelínaním sa rekreačnými, oddychovými a záujmovými aktivitami.

Metódy, stratégie:

- pozorovanie, rozhovor, diskusia,
- pomoc, napodobňovanie, príklad, názorná ukážka,
- individuálny prístup, vysvetlenie, usmernenie, povzbudenie, pochvala,
- tréning, hodnotenie,
- hra, rozprávanie, dramatizácia, vychádzka, prezentácia výsledkov,
- riešenie problémových situácií.

Formy:

- odpočinok, relaxácia,
- čítanie kníh, časopisov, náčuv,
- tematické hry, konštruktívne hry, stolové hry,
- práce s výtvarnými a inými technikami,
- kreslenie, vymaľovávanie, dopĺňovačky,
- práce s knihou, práce s PC,
- vychádzky, výlety, besedy, kvízy, súťaže, vystúpenia,
- hudobno-pohybové hry, súťaživé hry, dramatizácia, didaktické hry, športové hry.

Výchovné zásady uplatňované vo výchovno-vzdelávacej činnosti s deťmi:

- Najväčšou devízou v rukách pedagóga je trpezlivosť, kľud, ovládanie sa, nechať sa dieťaťom vyprovokovať a dôslednosť vo výchove.
- Zásada pozitívneho stimulovania - pochvala, ocenenie, povzbudenie nielen za dobré výkony, ale aj za snahu.

- Dopriať dieťaťu dostatok pohybu. Nútiť dieťa do klľudu, obmedzovať ho za nadmernú živosť znamená zvýšenie napätia, zhoršenie pozornosti a zníženie výkonu.
- Zabrániť vzniku a fixovaniu pocitu menejcennosti.
- Vytvoriť ovzdušie spolupráce a podpory.
- Výkony hodnotiť spravodlivo a s ohľadom na možnosti dieťaťa.

1.5 Projekty

LVS spoločne so ZŠ pri LVS sa zapája do projektov, ktoré môžu rôznym spôsobom skvalitniť výchovno-vzdelávací proces v LVS. Deti sa zúčastňujú separovania odpadu, absolvujú vychádzky zamerané na poznávanie mesta a okolia pod dohľadom pedagógov.

V spolupráci s občianskymi združeniami a dobrovoľníkmi, príp. sponzormi bude LVS realizovať rehabilitačno-terapeutické aktivity (Canisterapia, Hipoterapia, Arteterapia...), podporné akcie a zážitkové aktivity pre zdravotne znevýhodnených jedincov (pr. plavecký výcvik).

Deti sa budú zúčastňovať výtvarných súťaží a súťaží v poézii, v próze organizovaných školským zariadením, školou, rôznymi inštitúciami v rámci mesta, regiónu i celého Slovenska.

Dlhodobé projekty:

- „Kynecký slávik“ spevácka súťaž
- „Kynecká športová olympiáda“
- „Dobrovoľníctvo cez zážitkové aktivity“ sociálne cítenie s klientmi DSS

1.6 Spolupráca s rodičmi a s inými subjektmi

- **Spolupráca so zriaďovateľom** - zriaďovateľ poskytuje školskému zariadeniu metodické a právne poradenské služby, zabezpečuje financovanie zo štátneho rozpočtu a uskutočňuje kontrolu vo všetkých jej činnostiach.
- **Spolupráca s radou školy pri LVS** - pomáha zvyšovať kvalitatívnu úroveň pôsobenia vzájomnou výmenou návrhov, spoločným hľadaním spôsobov a možností riešenia problémov.
- **Spolupráca s rodinou, zákonným zástupcom** - LVS prostredníctvom vedenia, psychológa, pedagógov – vychovávateľov, učiteľov spolupracuje s rodinami a zákonnými zástupcami detí. Úzka je spolupráca so zariadeniami (ZSS, DSS, DeD), ktorých klientmi sú deti v LVS. Rodičov detí zapája sanatórium do akcií a aktivít pasívnou alebo aktívnou formou (vianočné besiedky, športové akcie, kultúrne akcie a iné). Z pohľadu primárnej diagnózy konkrétneho dieťaťa a možných zmien v správaní, konaní a celkovom stave dieťaťa je nutná úzka spolupráca pedagóg – psychológ – rodič/zákonný zástupca – zdravotná sestra.
- **spolupráca s inými subjektmi** - LVS spolupracuje s Centrom voľného času Domino, s Úniou nevidiacich a slabozrakých, s Maticou slovenskou, s mestskou knižnicou, s príbuznými inštitúciami a zariadeniami, s občianskymi združeniami a pod.
- **Deň otvorených dverí** – podľa potreby je LVS otvoreným zariadením pre širšiu spoločnosť/poskytuje metodické návštevy pre študentov gymnázií a UKF v Nitre so záujmom o poznanie problematiky v oblasti špeciálneho výchovného zariadenia.

2. Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania

Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania vychádzajú z cieľov stanovených v zákone 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, z cieľov stanovených v Štátnom vzdelávacom programe a z individuálnych potrieb každého dieťaťa so zreteľom na primárnu diagnózu dieťaťa.

Rešpektovanie vekových osobitostí detí, hygienických zreteľov, prihliadanie na intenzitu zaťaženia a rozsah diagnózy detí nepopierajú, že činnosť v LVS musí byť úzko prepojená so školským vyučovaním. Dôležitá je jednotnosť výchovného pôsobenia na základe rovnocenného partnerstva a súhry vychovávateľov a učiteľov.

2.1 Hlavný cieľ mimoškolskej výchovy

- dosiahnuť čo najvyšší stupeň rozvoja osobnosti dieťaťa s prihliadnutím na jeho možnosti dané povahou a závažnosťou primárnej diagnózy s vyústením do možného opätovného školského, rodinného a spoločenského uplatnenia
- rozvíjať kľúčové kompetencie (spôsobilosti) ako kombinácie vedomostí, skúseností a postojov detí so ŠVVP na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná

2.2 Poslanie a strategické ciele mimoškolskej výchovy

- rozvíjať osobnosť dieťaťa podľa modelu KEMSAK – čo znamená rozvíjať jeho vedomosti, schopnosti, zručnosti, city, motiváciu, hodnotový systém, tvorivosť s prihliadnutím na špecifické poruchy detí,
- viesť deti k prosociálnemu správaniu podľa modelu R. Roche Olivara, rozvíjať u detí také spôsobilosti a vlastnosti ako sú: úcta k sebe samému, počúvanie, úsmev, pozdrav, poďakovanie, pozitívne hodnotenie správania druhých, pochvala, vyjadrenie vlastných citov, pomoc, darovanie, delenie sa, interpersonálna a sociálna empatia,
- rozvíjať u detí sociálne zručnosti, ktoré sú potrebné pre bežný život – naučiť sa komunikovať s druhými ľuďmi, nadväzovať s nimi kontakty, pomáhať im spolupracovať a nenásilne riešiť rôzne konflikty, naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie a preberať na seba zodpovednosť, vedieť sa kultivovane správať,
- vytvárať také situácie, v ktorých sa môže dieťa, ktoré nedosahuje dobré výkony v učení alebo v správaní, pozitívne prejaviť, uvedomiť si svoje schopnosti, zručnosti, dobré vlastnosti a zažiť pocit hodnoty a úspechu,
- vytvárať prostredie dôvery, porozumenia, podpory a záujmu o dieťa, aby dieťa mohlo dôverovať vychovávateľovi a v skupine sa cítilo bezpečne,
- vychovávať deti k zdravému životnému štýlu, viesť ich k starostlivosti, ochrane a zodpovednosti za svoje zdravie a životné prostredie,
- nahrádzať rodinnú výchovu počas umiestnenia v LVS dočasne – u detí z rodinného prostredia, z DeD a DSS/ZSS,
- rozvíjať pracovné zručnosti a návyky, spoločenské a hygienické návyky, osvojovať a upevňovať kultúrne správanie a rozvoj pozitívneho vzťahu k estetickému úpravu prostredia,
- podporovať záujmy, osobnosť a schopnosti každého dieťaťa s rešpektovaním jeho individuálnych osobitostí a potrieb,
- prelínať edukačný proces so záujmovou činnosťou so zameraním na širokú škálu tvorivých, športových, hudobno-pohybových a zážitkových aktivít,
- posilniť motiváciu vychovávateľov, ich profesijný a odborný rast,

- naučiť deti zmysluplne a zodpovedne využívať moderné informačno-komunikačné technológie,
- vypestovať u detí potrebné a zdraviu prospešné návyky, rozvíjať ich záujmy, nadanie, vštepiť im pozitívne mravné hodnoty, pozitívny vzťah k práci a jej hodnotám, zabezpečiť, aby si deti osvojili také názory, vedomosti, schopnosti a zručnosti, ktoré im umožnia ľahšie zvládať súčasný i budúci život.

3. *Tematické oblasti výchovy v LVS*

Činnosti v Liečebno-výchovnom sanatóriu:

Rekreačno-relaxačná činnosť - pomáha odstraňovať únavu po vyučovaní. Zaraďujeme k nej relaxačné chvíľky pri hudbe, rozprávke - čítanie kníh, detských časopisov, počúvanie hudobných a rozprávkových CD, sledovanie vhodných televíznych relácií a náučných DVD filmov a rozprávok, hranie náučných hier na počítači, spoločenské hry, písanie listov rodičom, spolužiakom, rozhovory o problémoch a zážitkoch detí, ale i činnosti pohybového, športového charakteru ako sú rôzne pohybové hry v parku, v telocvični, pohybové hry so spevom a hudbou, bicyklovanie, kolobežkovanie, vychádzky, turistiku, sezónne športy.

Záujmové aktivity - vedú deti k užitočnému využívaniu voľného času, deti si rozvíjajú svoje schopnosti, zručnosti, nadanie, talent, vedomosti v environmentálnej, estetickej, športovej, spoločensko-vednej, pracovnej činnosti a v záujmových útvaroch.

RV (príprava na vyučovanie) - písomná a ústna, deti si vypracovávajú domáce úlohy podľa zadania učiteľov, pripravujú si školské pomôcky, školský rozvrh, vedieme ich k pravidelnému plneniu školských povinností. Deti si utvrdzujú vedomosti zábavnou a hravou formou pomocou didaktických hier a využívaním pôsobenia odborného zamestnanca-psychológa prostredníctvom korekcií. Uskutočňujeme ju individuálnou alebo skupinovú formou.

Sebaobslužná činnosť - vedie deti k správnym hygienickým návykom, k starostlivosti o čistotu a estetický vzhľad svojho zovňajšku, k osvojovaniu a upevňovaniu sebaobslužných návykov - upratať osobné veci, hračky, pripraviť si lôžko, správne kultúrne stolovať a k starostlivosti o svoje okolie.

Spoločensko-prospešná činnosť - učíme deti pomáhať starším a slabším ľuďom, kamarátom, spolužiakom, starať sa o životné prostredie, kultúrne sa správať na ulici, v dopravnom prostriedku, urobiť druhým radosť.

Ciele výchovy a vzdelávania v LVS sa realizujú prostredníctvom výchovných oblastí, z ktorých každá je súčasťou celodenného výchovno-vzdelávacieho procesu. Výchova mimo vyučovania sa v Liečebno-výchovnom sanatóriu realizuje v týchto **tematických oblastiach**:

- mravno-spoločenská výchova,
- rozumová výchova,
- pracovná výchova,
- estetická výchova,
- telesná výchova,
- environmentálna a ekologická výchova,
- výchova k manželstvu a rodičovstvu.

Konkrétne ciele jednotlivých zložiek výchovy sú definované v pláne výchovno-vzdelávacej činnosti na príslušný školský rok.

Cieľové zameranie jednotlivých oblastí výchovy:

Mravno-spoločenská výchova

- ✓ osvojenie a uplatnenie si pravidiel slušného správania, pochopenie významu kultúrneho správania
- ✓ vzájomné spoznávanie sa, predstavenie sa, oslovanie iné deti krstným menom
- ✓ slušná komunikácia, nadviazanie kontaktu a pozorné počúvanie, neskákanie druhému do reči
- ✓ prejavovanie úcty k materinskému jazyku, kultúrne, zrozumiteľné sa vyjadrovanie
- ✓ rozvoj a upevňovanie kooperatívneho správania detí, pochopenie významu spolupráce s ostatnými ľuďmi
- ✓ rozvoj schopnosti tvoriť priateľské medziľudské vzťahy
- ✓ všímanie si dobrých vlastností, správania, schopností iných detí, vyjadrenie pochvaly, uznania
- ✓ rozvoj sebaúcty, úcty k rodičom, spolužiakom a ostatným osobám
- ✓ pomenovanie silných a slabých stránok
- ✓ riešenie problémov, konfliktov nenásilnou formou, vyrovnávanie sa s frustráciami a stresmi, ovládanie afektívneho správania, zodpovednosť za svoje správanie
- ✓ prejavovanie záujmu o spoznávanie kultúry, histórie, miest, regiónov a prírodných krás Slovenska
- ✓ posilňovanie hrdosti k národnej a štátnej príslušnosti
- ✓ odolávanie negatívnym sociálno-patologickým javom
- ✓ posilňovanie tolerantnosti a ohľaduplnosti k iným etnickým skupinám a náboženstvám, ľuďom s postihnutím
- ✓ oboznámenie sa so základnými ľudskými právami a povinnosťami a pochopenie ich významu

Rozumová výchova

- ✓ rozvoj a uplatňovanie správnych pracovných návykov
- ✓ rozvoj poznávacích procesov a vlastností (pamäť, myslenie, vnímanie, pozornosť, sústredenosť)
- ✓ rozvoj vedomostí nadobudnutých v škole
- ✓ získavanie nových poznatkov a informácií, rozvoj záujmu o seba vzdelávanie
- ✓ rozvoj efektívneho spôsobu učenia
- ✓ rozvoj samostatnosti v učení, v príprave na vyučovanie
- ✓ rozvoj vôľových vlastností a schopnosť prekonávať nezáujem, nechť k povinnostiam

Pracovná výchova

- ✓ rozvoj pozitívneho vzťahu k práci
- ✓ rozvoj manuálnych zručností, individuálnych schopností
- ✓ rozvoj návykov a zručností detí potrebných pre praktický (spoločenský a rodinný) život
- ✓ uplatňovanie zásad bezpečnosti pri práci
- ✓ kultivovanie základných sebaobslužných a hygienických návykov
- ✓ priblíženie významu osobnej zodpovednosti za jednoduché úkony a prekonávanie problémov primeraných svojim možnostiam
- ✓ rozvoj spolupráce, ochoty pomôcť, usilovnosť, vytrvalosť, tímová spolupráca

Estetická výchova

- ✓ rozvoj vzťahu k umeniu (poznávanie, vnímanie, chápanie a prežívanie krásy v každodennom živote)
- ✓ rozvoj estetického cítenia
- ✓ rozvoj manuálnych a tvorivých schopností
- ✓ rozvoj umeleckých schopností, rozvoj talentu
- ✓ posilňovanie a rozvoj kultúrneho správania a kultúrneho vyjadrovania

Telesná výchova

- ✓ zaujatie pozitívneho postoju k starostlivosti o svoje zdravie (aktívny vzťah k telesnej kultúre a športu, eliminovanie agresivity, znižovanie vnútorného napätia)
- ✓ rozvoj pohybových schopností
- ✓ rozvoj smerovej a priestorovej orientácie
- ✓ zvyšovanie telesnej zdatnosti a primeranej odvahy
- ✓ dodržiavanie pravidiel hier, hrať čestne, vedieť kooperovať v skupine, vedieť prehrať a zvládať záťaž a stres
- ✓ rozvoj schopnosti relaxovať a striedať relaxačné a pohybové aktivity

Environmentálna a ekologická výchova

- ✓ pochopenie významu aktívnej ochrany životného prostredia
- ✓ ochraňovanie a tvorba prírodného a životného prostredie
- ✓ pestovanie a vytváranie potreby žiť v čistom a upravenom prostredí

Rodinná výchova a výchova k manželstvu a rodičovstvu

- ✓ rozvoj praktických zručností súvisiacich s rodinným životom
- ✓ uvedomiť si hodnotu rodiny
- ✓ rozvoj citového vnímania rodiny, uvedomovať si potrebu starostlivosti a vzájomnej pomoci

Vo všetkých oblastiach výchovno-vzdelávacieho procesu sa navzájom prelínajú prvky vyššie uvedených zložiek výchovy s cieľom dosiahnuť všestranný rozvoj osobnosti dieťaťa, rešpektujúc jeho mentálne, fyzické a iné osobitosti.

4. Výchovný plán LVS

1. Výchovný plán je vypracovaný pre všetky výchovné skupiny a ročníky na školský rok v spolupráci s vedením LVS a v nadväznosti na plán práce LVS.
2. Systematický a všestranný rozvoj osobnosti každého dieťaťa je zabezpečovaný pravidelným striedaním výchovných činností vo všetkých tematických oblastiach výchovno-vzdelávacieho procesu v LVS.
3. V LVS sa realizuje zložka výchovnej činnosti denne podľa týždenného plánu vzhľadom k zloženiu výchovnej skupiny detí.

4. Vo výchovnej skupine detí vychovávateľ aplikuje zložky výchovy s prihliadnutím na individuálne schopnosti a osobitosti detí v LVS.
5. Vychovávateľia realizujú výchovnú činnosť tak, aby sa v priebehu dňa striedala relaxačno-rekreačná činnosť so vzdelávacou činnosťou a záujmové aktivity s jednotlivými zložkami výchovy.
6. V rámci mimoškolskej výchovy, spoločenských aktivít a diania sa vychovávateľia s deťmi v LVS zúčastňujú na rôznych verejných podujatiach, kde reprezentujú školské zariadenie svojimi umeleckými a športovými výkonmi, aktivitami.
7. Záujmy a schopnosti detí vychovávateľia rozvíjajú v záujmových aktivitách. Krúžková činnosť je realizovaná pod vedením zodpovedného učiteľa. Záujmová činnosť je rozdelená na 66 hodín za školský rok.

Výchovný plán s vymedzením najmenšieho počtu výchovno-vzdelávacích činností/aktivít
v jednotlivých oblastiach výchovy

Tematická oblasť výchovy	Minimálny počet výchovno-vzdelávacích činností/aktivít		
	2.ročník	3.ročník	4.ročník
Mravno-spoločenská výchova	31 hod.	31 hod.	31 hod.
Rozumová výchova	124 hod.	124 hod.	124 hod.
Pracovná výchova	31 hod.	31 hod.	31 hod.
Estetická výchova	31 hod.	31 hod.	31 hod.
Telesná výchova	31 hod.	31 hod.	31 hod.
Environmentálna a ekologická výchova	6 hod.	6 hod.	6 hod.
Rodinná výchova a výchova k manželstvu a rodičovstvu	6 hod.	6 hod.	6 hod.
SPOLU	260 hod.	260 hod.	260 hod.

Interné rozdelenie jednotlivých tematických oblastí výchovy v LVS:

Mravno-spoločenská	-	min. 1-krát do týždňa
Rozumová výchova	-	min. 4-krát do týždňa
Pracovná výchova	-	min. 1-krát do týždňa
Estetická výchova	-	min. 1-krát do týždňa
Telesná výchova	-	min. 1-krát do týždňa
Environmentálna a ekologická	-	min. 1-krát za 5 týždňov
Rodinná výchova a výchova k manželstvu a rodičovstvu	-	min. 1-krát za 5 týždňov

Výchovné štandardy

Výchovné štandardy majú dve zložky – obsahové štandardy a výkonové štandardy.

Obsahové štandardy – označujú najdôležitejšie oblasti rozvoja osobnosti a správania, na ktoré sa zameriava reedukačná, terapeutická a korektívna činnosť na dosiahnutie želaných modelov a foriem správania detí s poruchami správania a detí s poruchou aktivity a pozornosti, resp. detí s poruchou aktivity a pozornosti a s mentálnym postihnutím.

Výkonové štandardy predstavujú konkrétnu úroveň aktivít, foriem správania, rozvoja vlastností, ktoré má dieťa teoreticky v optimálnom prípade nadobudnúť, prakticky sa má k nim čo najviac priblížiť. Výkonové štandardy sú ciele, ku ktorým smeruje reedukácia, terapia a korekcia porúch správania a porúch aktivity a pozornosti.

Pozitívne sa hodnotí pohyb vo vývine vlastností a správania smerom k definovanému optimálnemu výkonu, ktorý nastane na základe aplikácie reedukačných, terapeutických a korektívnych postupov.

Dôležitý je celkový výsledok – osvojenie si a praktické uplatňovanie spoločensky akceptovateľných foriem správania, resp. relatívne stabilné pozorované zlepšenie správania, ako výslednica pozitívneho posunu vo vývine jednotlivých vlastností osobnosti.

Výchovné štandardy sú rozpracované do piatich okruhov:

1. aktivačno-motivačné vlastnosti,
2. vzťahovo-postojové a charakterové vlastnosti,
3. emocionálno-dynamická zložka osobnosti,
4. vôľové vlastnosti,
5. výkonové vlastnosti.

1. aktivačno-motivačné vlastnosti • záujmy, potreby, aspirácie, životné ciele	
Obsahové štandardy	Výkonové štandardy
Rozvoj záujmov	Mať veku primerane rozvinutú záujmovú štruktúru. Aktívne sa zapájať najmenej do jednej záujmovej činnosti so spoločensky prijateľným obsahom.
Utváranie životných cieľov, aspirácie	Mať veku primerané ciele v učení, v mimoškolských aktivitách, spoločensky prijateľné predstavy o svojom osobnom živote.
Aktualizácia poznávacích, sociálnych a výkonových potrieb vo vzťahu k učeniu, školskej práci a aktivitám voľného času	Zapájať sa do výchovných činností, spolupracovať pri plnení úloh podľa požiadaviek, byť užitočným členom vých. skupiny. Mať pozitívny vzťah k hrovým aktivitám, učeniu a k pracovným činnostiam primerane veku.

2. vzťahovo-postojové a charakterové vlastnosti • mravné, charakterové vlastnosti, postoje, sociálne vlastnosti, sebaregulačné vlastnosti	
Obsahové štandardy	Výkonové štandardy
Formovanie charakterových vlastností	Názory a postoje mať utvorené v súlade s mravnými princípmi, vedieť rozlíšiť dobro

názory a postoje	<p>od zla, posúdiť čo je správne, čo nesprávne.</p> <p>Vedieť vyjadriť názor, prejavíť postoj v súlade s mravnými normami a spoločenskými pravidlami. Vedieť svoj názor primerane veku zdôvodniť. Vedieť akceptovať odlišné názory a spôsoby správania iných ľudí,. Byť tolerantný k ľuďom inej národnosti, etnickej skupiny, so zdravotným postihnutím.</p>
sebapoznanie	<p>Poznať svoje schopnosti, silné, slabé stránky, mať pozitívny sebaobraz. Byť schopný primerane a reálne hodnotiť svoje výkony a správanie.</p>
mravné vlastnosti	<p>Rešpektovať morálne normy a princípy. Byť schopný niesť zodpovednosť za svoje činy, priznať si vinu za nevhodné správanie. Rešpektovať authority, pozitívne reagovať na požiadavky autorít.</p>
sociálne vzťahy	<p>Byť otvorený k nadväzovaniu stabilných sociálnych vzťahov s vrstovníkmi na veku primeranej úrovni, zapájať sa do bežných sociálnych aktivít. Dodržiavať bežné pravidlá správania pri hre, iných sociálnych aktivitách v skupine vrstovníkov. Byť schopný načúvať druhým, vedieť komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí. Prejavovať prosociálne správanie vo vzťahu k ľuďom vo svojom okolí, byť ochotný pomôcť.</p>
hierarchia hodnôt	<p>Mať osvojený spoločensky akceptovateľný rebríček hodnôt na veku primeranej úrovni.</p>
sebaregulácia	<p>Vedieť sa primerane prispôbovať zmenám v každodennom živote. Nadobudnúť primeranú úroveň sebadôvery, dokázať si veriť pri riešení problémov, plnení cieľov. Prejavovať snahu o pozitívnu zmenu vo svojom správaní. Regulovať, prispôbiť svoje správanie na základe vonkajších podnetov a usmernení. Vedieť primeraným spôsobom ovládať agresívne tendencie vo svojom správaní. Uvedomiť si dôsledky chýb a omylov vo svojom správaní a vedieť ich pozitívne využiť pre svoje budúce správanie. Naučiť sa pomenovať vzniknutý problém, porozumieť mu primerane veku a rozvážne</p>

	prístupovať k jeho riešeniu, k prekonávaniu prekážok
3. emocionálno-dynamická oblasť	
• empatia, temperament, agresivita	
Obsahové štandardy	Výkonové štandardy
Emocionálna zrelosť	Poznať svoje vlastné city a pocity. Vedieť prijať kritiku svojich nedostatkov a následne sa podľa toho ďalej správať. Pokojne a rozvážne reagovať na vonkajšie podnety a v krízových situáciách. Byť schopný prijateľným spôsobom vyrovnáť sa s vlastným neúspechom.
Empatia	Byť schopný pochopiť a vcítiť sa do situácie a konania iných.
Citové väzby voči rodine, príbuzným	Mať pozitívne citové väzby vo vzťahu k rodine.

4. vôľové vlastnosti	
• cieľavedomosť, vytrvalosť, iniciatívnosť, samostatnosť, sebaovládanie, sústredenosť, pozornosť, disciplína	
Obsahové štandardy	Výkonové štandardy
Vôľové vlastnosti v školskej práci, počas mimo vyučovacích činností a aktivít voľného času	Byť samostatný pri plnení úloh v škole a mimoškolských aktivitách. Byť vytrvalý pri plnení úloh v škole, pri mimoškolských aktivitách, pri hre, byť schopný dokončiť začaté úlohy a činnosti. Vedieť si stanovovať ciele primerane veku, schopnostiam a situácii. Dodržiavať stanovené pravidlá správania. Byť schopný sústredene a pozorne pracovať, učiť sa hrať sa, udržať primeraný čas pozornosti.

5. výkonové vlastnosti	
• schopnosti, vedomosti, zručnosti, návyky, tvorivosť	
Obsahové štandardy	Výkonové štandardy
Schopnosti, vedomosti, zručnosti, návyky v školskej, mimoškolskej práci, v	Ovládať základné hygienické návyky a sebaobslužné činnosti. Vedieť si udržiavať poriadok vo svojich školských a osobných veciach. Mať osvojené požadované vzory spoločenského správania. Poznať a osvojiť si základné princípy zdravej životosprávy, uvedomovať si škodlivosť fajčenia, alkoholu. Mať primerane rozvinutú jemnú a hrubú motoriku.

spoločenskom živote	<p>Osvojiť si manuálne zručnosti v pracovnej oblasti, v záujmovej činnosti.</p> <p>Mať vytvorený pozitívny vzťah k telesnému cvičeniu a k veku primeraným pohybovým aktivitám.</p> <p>Uplatňovať tvorivosť, primeranú svojim schopnostiam, v záujmových činnostiach umeleckého zamerania.</p> <p>Mať primerane rozvinuté estetické cítenie, osvojené estetické návyky vo vzťahu k sebe a k svojmu okoliu.</p> <p>Osvojiť si základné princípy ochrany životného prostredia</p>
---------------------	--

Tematické oblasti

Mravno-spoločenská výchova

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Pravidlá slušného správania. Dodržiavanie školského poriadku. Režim dňa. Základy etiky správania. Pozitívna klíma v skupine.	Uplatňovať pravidlá slušného správania, pochopiť význam kultúrneho správania. Dodržiavať školský poriadok a režim dňa.
Spoznávam seba i teba. Pozdrav. Predstavenie sa. Oslovovanie detí. Prezývky.	Prejavovať záujem o sebaopoznávanie a poznávanie druhých, vedieť sa predstaviť a slušne oslovovať.
Základy komunikácie. Oslovenie. Pozdrav. Požiadanie. Odmietnutie. Počúvanie.	Komunikovať kultúrnym spôsobom, slušne nadviazať kontakt a pozorne počúvať.
Verbálna a neverbálna komunikácia. Vulgarizmy, slang, gestá.	Prejavovať úctu k materinskému jazyku, zrozumiteľne a správne sa vyjadrovať. Rozlíšiť kultúrne a nekultúrne prejavy v správaní.
Spolupráca. Pomoc. Kooperatívne správanie v skupine. Delenie sa. Darovanie. Prosociálne správanie sa medzi deťmi a k iným ľuďom.	Uplatňovať kooperatívne správanie, pochopiť význam spolupráce s ostatnými ľuďmi.
Priateľstvo. Starostlivosť o druhých. Empatia. Antipatia. Tolerancia.	Tvoriť priateľské medziľudské vzťahy.
Prosociálne správanie -pochvala, vyjadrenie vlastných citov, pozitívne hodnotenie správania iných.	Všimáť si dobré vlastnosti, správanie, schopnosti iných detí a vedieť im vyjadriť pochvalu, uznanie.
Postoj k členom rodiny. Moja rodina. Môj domov. Prejavy úcty k rodičom a ľuďom.	Prejavovať úctu k sebe, rodičom, ľuďom.
Sebaúcta. Sebahodnotenie.	Pomenovať svoje silné a slabé stránky, dobré a zlé vlastnosti.
Asertivita. Komunikácia v konflikte. Alternatívne riešenie konfliktu. Sebaovládanie – upokojenie sa, ako zvládnuť hnev, trpezlivosť.	Vedieť riešiť konflikty nenásilnou formou.
Sebauvedomenie.	Byť zodpovedný za svoje správanie.

Slovenské zvyky a tradície. Dôležité výročia a udalosti. Úspechy Slovenska. Kultúrne pamiatky. Prírodné krásy. Historické zaujímavosti.	Prejavovať hrdosť k národnej a štátnej príslušnosti, k národným hodnotám a tradíciám.
Čo je predsudok. Život s postihnutím. Vzťah k deťom s postihnutím. Sociálna empatia.	Prejavovať tolerantnosť a ohľaduplnosť k iným etnickým skupinám, náboženstvám a osobám s postihnutím.
Preventívne programy. Asertivita.	Odolávať negatívnym sociálno-patologickým javom. Uplatňovať asertívne správanie.
Práva dieťaťa. Základné ľudské práva. Práva žiaka. Šikanovanie. Spolužitie bez násilia.	Pochopiť význam dodržiavania ľudských práv. Rozlíšiť dodržiavanie a porušovanie ľudských práv.

Rozumová výchova

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Hry na rozvoj pamäti, logického myslenia. Doplnovačky. Jazykolamy. Hlavalamy. Zmyslové hry. Cvičenia na rozvoj pozornosti. Edukačné programy-multimédiá.	Rozvíjať poznávacie procesy (pamäť, myslenie, vnímanie, pozornosť, sústredenosť).
Domáce úlohy. Príprava do školy. Povinnosti žiaka.	Samostatne sa pripraviť do školy.
Pripraviť si pracovný priestor, priestor pre učenie. Príprava školských pomôcok.	Uplatňovať správne pracovné návyky.
Práca s informačnými zdrojmi, IKT. Formy sebavzdelávania - encyklopédie, detská náučná literatúra, časopisy. Čítanie s porozumením.	Byť otvorený získavať nové poznatky a informácie, rozvíjať záujem o sebavzdelávanie.
Techniky učenia- ako sa učiť. Štýl učenia. Psychohygienu pri učení. Ako sa učí môj kamarát - výmena skúseností.	Uplatňovať efektívne spôsoby učenia.
Didaktické hry. Vedomostné kvízy. Riešenie nových úloh. Besedy s odborníkom. Záujmové aktivity.	Rozvíjať vedomosti, získané poznatky.
Školské povinnosti, každodenné povinnosti a ich splnenie. Splnenie jednoduchých úloh.	Rozvíjať vôľové vlastnosti a prekonávať nezáujem, nechť k povinnostiam.

Pracovná výchova

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Práce na šk. pozemku, záhone, v parku. Sezónne práce. Pestovateľské práce. Spoločensky prospešná činnosť.	Rozvíjať pozitívny vzťah k práci.
Bezpečnosť pri práci. Práca s náradím. Sezónne práce v parku. Netradičné techniky práce s rôznym materiálom.	Uplatňovať zásady bezpečnosti pri práci. Uplatňovať správne pracovné návyky, manuálne zručnosti.
Konstruktívne hry – zhotoviť výrobok. Zhotovenie darčeka, výrobku podľa	Získať základné zručnosti pracovať podľa jednoduchého pracovného návodu.

postupu. Rozvoj jemnej motoriky.	
Spolupráca pri sezónnych prácach, zhotovovaní výrobku, pomoc menej zručným deťom. Hrdosť na spoločný výsledok. Vytrvalosť pri práci.	Vedieť spolupracovať so skupinou, ochotne pomáhať. Prejavovať usilovnosť a vytrvalosť pri pracovnej činnosti.
Príprava na vyučovanie. Splnenie úlohy. Presnosť a čistota práce. Vlastná tvorba.	Byť zodpovedný za vykonanú prácu, splnenie úlohy.
Základy stolovania. Starostlivosť o seba a o svoje veci. Poriadok na stole, v šatni, umývanie rúk, vetranie. Upratovanie po dokončení pracovnej činnosti.	Udržiavať čistotu a poriadok pri pracovných činnostiach, stolovaní a sebaobslužbe. Kultivovať sebaobslužné a hygienické návyky.
Sebaobslužné činnosti. Základy upratovania. Údržba odevov, obuvi.	Získavať základy zručností potrebných pre praktický život.

Estetická výchova

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Tvorivé dielne. Výtvarné umenie - kresba - maľba - koláž - modelovanie	Uplatňovať jednoduché výtvarné zručnosti, techniky pri práci s rôznym materiálom. - rozvíjať tvorivé a manuálne schopnosti - rozvíjať estetické cítenie, podieľať sa na tvorbe estetického prostredia - rozvíjať manuálne zručnosti, schopnosti, fantáziu - rozvíjať vnímavosť, cit pre krásu umeleckých diel a ľudových tradícií
Vychádzky do prírody.	Objavovať a vnímať krásu v každodennom živote.
Ľudové zvyky, tradície. Kultúrne pamiatky. Kultúrne podujatia.	Prejavovať úctu ku kultúrnym a národným hodnotám.
Hudba, výtvarné umenie, divadlo, film, tanec, literatúra. Kultúrne podujatia.	Prejavovať záujem o umenie.
Nácvik aktuálnych scénok a kultúrnych programov. Výstavy. Koncerty. Múzeá. Divadlá. Súťaže: výtvarné, literárno-dramatické a spevácke.	Esteticky vystupovať a správať sa na kultúrnych akciách.
Záujmové aktivity. Netradičné výtvarné techniky, hudobné činnosti. Príprava kultúrneho vystúpenia. Súťaže.	Rozvíjať tvorivé a umelecké schopnosti, talent.
Úprava herní, priestorov LVS, parku. Netradičná výzdoba.	Prejavovať pozitívny vzťah k estetikej úprave prostredia.
Spoločenská etiketa - vlastná tvorba - úprava zovňajšku - kultúra stolovania - kultúra vyjadrovania	Rozvíjať tvorivé schopnosti. Upevňovať a aplikovať základné zásady spoločenského správania. Pestovať estetické cítenie pri starostlivosti o svoj zovňajšok. Viest' ku kultúrnemu správaniu pri stolovaní. Viest' ku kultúrnemu vyjadrovaniu.

Telesná výchova

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Dychové, relaxačné a rekondičné cvičenia, telovýchovné chvíľky, sebaobslužné činnosti. Prevencia pred chorobami. Otužovanie a posilňovanie organizmu.	Sebaobsluha, umývanie rúk, vetranie. Rehabilitovať a relaxovať pravidelným cvičením a pohybom. Viest' k správne dýchaniu a uvoľňovaniu svalstva. Poznať a uvedomovať si význam pohybu a preventívnej starostlivosti o svoje zdravie.
Zdravý životný štýl. Fajčenie, alkohol a zdravie. Civilizačné ochorenia.	Uvedomovať si škodlivosť fajčenia, alkoholu, drog a iných zlovykov.
Pohybové aktivity v parku. Cvičenie v telocvični. Kolektívne športy. Turistika.	Schopnosť pravidelného pohybu. Relaxovať pravidelným cvičením, pohybom.
Zdravé súťaženie. Sebaovládanie. Prekonávanie prekážok, únavy a ťažkostí. Pohybové a loptové hry v parku, v telocvični. Športové miniolympiády. Súťaže.	Dodržiavať pravidlá hier, hrať čestne. Kooperovať pri kolektívnych hrách, vedieť prehrať a zvládnuť záťaž a stres.
Záujmová športová činnosť. Športové súťaže, cvičenie v telocvični, stolný tenis, športové popoludnie, netradičné športy.	Rozvíjať športový talent a schopnosti.
Zdravé stravovacie návyky. Pitný režim – zdravé a nezdravé nápoje. Striedanie práce.	Aplikovať zásady zdravého životného štýlu.
Sezónne cvičenia.	Otužovanie a posilňovanie organizmu (kúpanie, bicyklovanie, kolobežkovanie, hry na šk. pieskovisku, sánkovanie, zimné hry, tematické vychádzky).

Environmentálna a ekologická výchova

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Pozorovanie prírody, fauny a flóry v okolí mesta, pozorovanie zmien v prírode. Šetrenie energiami. Triedenie odpadu. Vlastná činnosť. Projekty.	Poznať základné princípy ochrany životného prostredia. Pochopiť význam ochrany životného prostredia.
Starostlivosť o izbové rastliny, zeleň. Sadenie kvetov. Čistenie prírody, okolia školy a internátu. Eko škola – triedenie odpadu, využitie odpadu, zber papiera. Šetrenie energií.	Uplatňovať zručnosti pri ochrane a tvorbe prírodného a životného prostredia.
Eko škola. Starostlivosť o prostredie, v ktorom žijem. Šetrenie. Spolupráca pri tvorbe čistého a upraveného prostredia.	Prejavovať potrebu žiť v čistom a upravenom prostredí.

Rodinná výchova a výchova k manželstvu a rodičovstvu

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Základné práce v domácnosti. Deľba práce v rodine. Spolupráca v rodine.	Prejaviť praktické zručnosti súvisiace s rodinným životom.
Moja rodina – zážitky. Problémy v rodine	Porozumieť a uvedomovať si zmysel a

a ich zvládanie. Vzájomné porozumenie, tolerancia a sebaúcta. Členovia rodiny a ich funkcie. Zmysel rodiny. Rodinné a generačné vzťahy.	hodnotu rodiny.
Starostlivosť o mladších, starších, chorých členov rodiny. Upevňovanie rodinných vzťahov. Vzájomná dôvera.	Rozvíjať cit pre rodinu, uvedomovať si potrebu starostlivosti a vzájomnej pomoci v rodine.

5. *Výchovné osnovy*

Výchovné osnovy sú súčasťou Výchovného programu LVS. Vymedzujú výchovno-vzdelávacie ciele, obsah, metódy a formy v jednotlivých zložkách výchovy pre deti jednotlivých výchovných skupín/ročníkov.

Zohľadňujú jednotlivé úrovne v rámci ročníkov.

Vychovávateľia plnia stanovené výchovno-vzdelávacie ciele počas školského roka prostredníctvom daného obsahu, pričom využívajú najhodnejšie metódy, formy a prostriedky práce.

(Výchovné osnovy jednotlivých výchovných skupín / ročníkov – vid' Príloha A).

V školskom roku 2017/2018 realizujeme Tematické týždne v LVS (vid' Príloha B).

6. *Výchovný jazyk*

V Liečebno-výchovnom sanatóriu je výchovným jazykom štátny jazyk (zákon č.270/1995 Z. z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov).

7. *Materiálno-technické a priestorové podmienky*

Liečebno-výchovné sanatórium je zriadené ako koedukované a internátne zariadenie s celoročnou prevádzkou a kapacitou 26 lôžkových miest. Je umiestnené v budove kaštieľa z 18. storočia. Súčasťou LVS je ZŠ pri LVS a Školská jedáleň. K LVS patrí príľahlá budova s telocvičňou a diagnosticko-terapeutickým oddelením, uzavretý školský dvor a rozľahlá exteriérová časť parku.

V lôžkovej časti kaštieľa sa nachádza 7 spální, izolačka/ošetrovňa, výchovná miestnosť pre pomocných vychovávateľov, umyváreň a sociálne zariadenie pre deti. V priechodí kaštieľa sú umiestnené 2 výchovné miestnosti a hala. Ďalšou súčasťou LVS sú kancelárie, šatňa pre deti, miestnosť pre opravu a sklad bielizne a šatstva, kuchyňa, jedáleň, hygienické zariadenie pre zamestnancov.

Popoludňajšia činnosť je realizovaná v LVS s využívaním interiérových a exteriérových priestorov:

- spoločenská miestnosť - hala,
- výchovné miestnosti,
- telocvičňa, telocvičné náradie, veľká trampolína, stolnotenisový stôl, suchý bazén, molitanové skladačky,
- trieda s počítačovou technikou,
- školská jedáleň - strava 5x denne,
- školský dvor (športové a detské ihrisko - preliezky, hojdačky, kolotoč, betónová plocha, bicykle, kolobežky)

Materiálne vybavenie k činnosti:

- prenosný počítač (notebook),
- dataprojektor s premietacím plátnom,
- TV, video a DVD technikou,
- detská a odborná literatúra.

Popoludňajšia činnosť je realizovaná aj v blízkom okolí školského zariadenia v spolupráci s inými inštitúciami, napr.: Mestská hala, Matica slovenská, CVČ, Klub seniorov, park, náboženské aktivity... .

Materiálne – technické vybavenie zabezpečuje vedenie LVS v spolupráci s viacerými inštitúciami, zariadeniami, sponzormi/dobrovoľníkmi, rodičmi.

8. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov

Pre kontrolu a hodnotenie dieťaťa je potrebné, aby sa každý vychovávateľ zoznámil okrem osobného kontaktu s dieťaťom aj prostredníctvom osobných spisov každého jednotlivca.

Sústavné diagnostické pozorovanie a sledovanie výkonov, prejavov, správania sa dieťaťa, vzájomné konzultácie pedagógov zvyšujú kvalitatívnu stránku v oblasti hodnotenia. V tejto oblasti kladieme dôraz na spoluprácu pedagóga, rodiča/zákonného zástupcu s odborným zamestnancom.

Kontrola a hodnotenie prebieha priebežne a sústavne, čo je dôkazom zabezpečenia včasného riešenia vzniknutých problémov.

Sústavným dohľadom a individuálnym poznaním dieťaťa vzniká možnosť predchádzania negatívnym vplyvom správania a konania.

Cieľom slovného hodnotenia je poskytnúť dieťaťu a jeho rodičom/zákonným zástupcom spätnú väzbu o tom, ako sa dieťa zapája do činnosti LVS. Súčasťou hodnotenia je pozitívne hodnotenie - pochvala a povzbudzovanie dieťaťa ako motivačný faktor k jednotlivým výchovným činnostiam.

Rodičia/zákonní zástupcovia majú možnosť sa pravidelne informovať o kvalitatívnej stránke pobytu, správania a celkovom stave dieťaťa v LVS.

Jednou z preferovaných foriem hodnotenia a kontroly je vlastné sebahodnotenie detí, avšak primárne diagnózy sú často krát ovplyvňujúcimi faktormi. Zohľadňujeme vekové a individuálne danosti u dieťaťa, primárne diagnózy, prihliadame na momentálnu psychickú a fyzickú indisponovanosť. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti dieťaťa.

Cieľom hodnotenia je:

- poskytnúť dieťaťu spätnú väzbu,
- motivovať dieťa/žiaka k sebazdokonaľovaniu.

V LVS je zavedený **motivačný systém** zameraný na celkovú reedukáciu a prestavbu osobnosti detí s jednotným prístupom všetkých pedagogických zamestnancov (učiteľ, vychovávateľ, pomocný vychovávateľ, psychológ), ktorý poskytuje deťom určitú hodnotovú orientáciu a vhodnými postupmi intenzívneho tréningu modifikuje a rozvíja repertoár žiaduceho správania a učenia.

Náš motivačný (hodnotiaci) systém spočíva predovšetkým v pozitívnom stimulovaní a odmeňovaní žiaduceho správania. Má dve etapy:

- prvá je zameraná na individuálne docielenie žiaduceho správania cestou malých krokov, na zmenu postojov dieťaťa k sebe a okolia na dieťa,
- v druhej etape je ťažisko v pozitívnej sociálnej komunikácii v rámci skupiny.

Škola je zapojená do systému tým, že v triedach sú podobné vlastnosti ako vo výchove a vyhodnocujú sa po skončení vyučovania. V celom hodnotiacom systéme sa postupuje hravou formou, aby napriek požiadavkám na deti, nepôsobil odradzujúco.

(Vnútorňý systém hodnotenia detí v LVS – vid'. Príloha C, C1)

9. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov špeciálneho výchovného zariadenia

Hodnotenie zamestnancov sa bude zakladat' na hodnotení ich práce s deťmi vo výchovno-vzdelávacom procese. Hodnotenie bude vykonávat' vedenie LVS v spolupráci s MZ.

LVS má vypracovaný systém kontroly a hodnotenia pedagogických zamestnancov systémom smerníc a kritérií hodnotenia.

Hodnotí sa:

- Kontrolná činnosť (Plán kontrolnej činnosti).
- Kvalita a úroveň vzdelávania.
- Výsledky zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania.
- Účasť na seminároch, školeniach.
- Členstvo v komisiách.
- Humánny a tvorivý prístup k deťom, dodržiavanie zásad psychohygieny a výchovných zásad pri práci s deťmi.
- Výsledky detí a sledovanie ich pokroku pod vedením vychovávateľa.
- Tvorba výchovných, učebných pomôcok a metodického materiálu k výchovným činnostiam.
- Vedenie pedagogickej dokumentácie (plány výchovnej činnosti, vedenie denníka o výchovnej činnosti).
- Zapájanie sa a tvorba projektov.
- Zapájanie sa do mimoškolských akcií.
- Organizovanie súťaží a podujatí.
- Výlety, vychádzky.
- Dodržiavanie etických noriem a zásad pri práci s informáciami o deťoch a ich rodine.
- Komunikácia a spolupráca vychovávateľov s najbližším sociálnym prostredím (rodičmi detí, zamestnancami LVS), spolupráca s odbornými zamestnancami LVS.
- Vedenie pridelených priestorov s materiálnym vybavením LVS.
- Starostlivosť o exteriér a interiér LVS.

Cieľ vnútorného systému kontroly a hodnotenia zamestnancov LVS:

- harmonizácia aktivít edukačného procesu,
- zlepšovanie výkonu a rozvoj kompetencií zamestnancov, kvalitatívny rozvoj prostredníctvom kontinuálneho profesijného vzdelávania a sebvzdelávania, a tým zvyšovanie kvality organizácie ako celku,
- motivácia pedagógov - sebahodnotenie pracovného výkonu a pracovného správania.

Kritériá hodnotenia vychovávateľa a psychológa v LVS sú determinované kompetenčným modelom, ktorými sú dimenzia dieťa, výchova, sebarozvoj vychovávateľa a psychológa.

Pri tvorbe indikátorov hodnotenia sa zameriame na to, ako, akými kompetenciami, edukačnými a terapeutickými činnosťami vychovávateľ a psychológ rozvíja psychomotorické, kognitívne, osobnostné a sociálne kompetencie dieťaťa.

Metódy: pozorovanie, individuálny rozhovor, analýza pedagogických dokumentov, analýza detských prác.

Formy: diagnostické hárky/diagnostika, detské portfóliá, metodický materiál, pracovné listy, výtvarné produkty, pedagogický denník, výchovné plány, hry, spätná väzba od detí/od rodičov/zákonných zástupcov, hospitácia...

Pri vytáraní kompetenčného profilu vychovávateľa a psychológa v podmienkach LVS sa zameriavame na 3 najdôležitejšie oblasti (dimenzie):

1. dieťa

V tejto oblasti sa zameriavame na kompetencie na spoznanie dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, na jeho osobnostné charakteristiky a podmienky ďalšieho rozvoja.

A) KOMPETENCIA

- vie diagnostikovať dieťa
  - vie identifikovať vývinové a individuálne charakteristiky dieťaťa
- VEDOMOSTI, ZRUČNOSTI, POSTOJE**
- pozná patogenézu dieťaťa
  - pozná zdravotný stav dieťaťa
  - vie rozpoznať individuálne charakteristiky a potreby dieťaťa
  - rešpektuje danosti a potenciál dieťaťa
  - vie urobiť individuálnu charakteristiku dieťaťa
  - vie komunikovať s dieťaťom
  - vie spolupracovať s rodičmi, zákonnými zástupcami, so zdravotnou sestrou, s nočnými vychovávateľmi a s inými pg a odbornými zamestnancami zariadenia

INDIKÁTOR

- anamnestický dotazník
- odborné a lekárske záznamy
- pedagogické záznamy
- hodnotenie dieťaťa z pohľadu zdr. sestry, soc. zamestnanca, psychológa
- rozhovory a spolupráca s rodičmi, príp. zákonnými zástupcami

B) KOMPETENCIA

- vie identifikovať psychické a sociálne faktory výchovnej činnosti dieťaťa
- VEDOMOSTI, ZRUČNOSTI, POSTOJE**
- vie použiť špeciálne metódy primerané potrebám dieťaťa
  - vie motivovať dieťa k výchovnej a terapeutickému činnosti
  - vie akceptovať správanie dieťaťa v závislosti od ind. špecifických, psychických, fyzických a sociálnych podmienok
  - vie rozvíjať u dieťaťa sebaúctu samostatnosť, sebahodnotenie, a zodpovednosť s prihliadnutím na jeho diagnózu
  - vie rozvíjať sociálne zručnosti dieťaťa (komunikácia, spolupráca, empatia)
  - vie rešpektovať danosti a potenciál dieťaťa
  - vie rozvíjať silné stránky dieťaťa

INDIKÁTOR

- Výchovný program zariadenia
- pedagogický denník
- záznamy z pedagogických rád
- pedagogické a interné záznamy
- spolupráca rodič - dieťa - pedagóg - psychológ

- spätná väzba rodič - dieťa – pedagóg - psychológ

C) KOMPETENCIA

- vie identifikovať sociokultúrny kontext rozvoja dieťaťa
- VEDOMOSTI, ZRUČNOSTI, POSTOJE
- pozná odlišnosti kultúr v multikultúrnom prostredí a ich vplyv na osobnosť dieťaťa (rómska populácia)
  - vie zistiť individuálne charakteristiky dieťaťa vychádzajúce z jeho sociokultúrneho prostredia (sociálne znevýhodnené prostredie, zariadenia sociálnych služieb, detské domov a domovy sociálnych služieb...)
  - vie akceptovať odlišnosti detí bez predsudkov a stereotypov

INDIKÁTOR

- anamnestický dotazník
- rodinná anamnéza
- spolupráca so sociálnym zamestnancom LVS
- rozhovory s rodičmi, zákonnými zástupcami, príp. zamestnancami ZSS a DeD
- analýza osobných dokumentov dieťaťa

2. výchova

A) KOMPETENCIA

- má schopnosť plánovať a pripraviť výchovnú a terapeutickú činnosť
- VEDOMOSTI, ZRUČNOSTI, POSTOJE
- vie vytvoriť edukačný proces v súlade s Výchovným programom
  - vie vytvoriť týždenný plán výchovnej činnosti vychádzajúci z celoročného plánu
  - vie vytvoriť denný plán so zreteľom na aktuálny stav dieťaťa
  - vie stanoviť cieľ výchovnej činnosti
  - vie vybrať metódy, formy a ostatné prostriedky
  - dodržiava zásady vo výchovnej a terapeutickú činnosti
  - vytvára pozitívnu klímu, má prirodzenú autoritu
  - využíva kreativitu v oblasti výchovy a terapie
  - vie hodnotiť výchovné činnosti

INDIKÁTOR

- Výchovný program
- výchovný plán výchovnej skupiny
- týždenný plán
- aktuálny stav dieťaťa
- pomôcky a metodický materiál
- Hodnotiaci systém - kritériá hodnotenia

B) KOMPETENCIA

- ovládať obsah výchovných zložiek a vytvoriť vhodné podmienky na realizáciu
- VEDOMOSTI, ZRUČNOSTI, POSTOJE
- má vedomosti a zručnosti zo všetkých výchovných zložiek
  - vie rozpoznať individuálne schopnosti každého dieťaťa
  - vie vhodne využívať verbálnu a neverbálnu komunikáciu

INDIKÁTOR

- tematické oblasti výchovy
- výchovné osnovy

C) KOMPETENCIA

- vie realizovať a riadiť výchovnú a terapeutickú činnosť

VEDOMOSTI, ZRUČNOSTI, POSTOJE

- vie prejaviť porozumenie pre potreby dieťaťa
- vie motivovať a vzbudiť u dieťaťa záujem o činnosť
- vie riešiť neočakávané, aj nežiaduce situácie (improvizovať, prijať a reagovať na zmeny, predchádzať nežiaducim javom)
- vie uplatniť inovačné formy vo výchove (využitie IKT)
- vie zhodnotiť snahu a osobný výkon dieťaťa

INDIKÁTOR

- spätná väzba zo strany detí
- spätná väzba zo strany rodičov, príp. zákonných zástupcov zo zariadení
- rozhovory
- hodnotenia

D) KOMPETENCIA

- vie riadiť a zvládnuť výchovnú skupinu v oblasti výchovy

VEDOMOSTI, ZRUČNOSTI, POSTOJE

- dbá o bezpečnosť detí pri práci
- vie viesť deti k poriadku a k starostlivosti o školský poriadok LVS
- vie viesť deti ku vzájomnej spolupráci a rešpektovaniu
- vie zhodnotiť celkovú klímu v skupine, prijať pozitíva, príp. napraviť negatíva

INDIKÁTOR

- analýza plánu výchovnej činnosti
- poriadok vo výchovnej skupine
- vzájomný rozhovor

3. sebarozvoj vychovávateľa, psychológa

A) KOMPETENCIA

- vie sa identifikovať s profesijnou rolou a špeciálnym - výchovným zariadením

VEDOMOSTI, ZRUČNOSTI, POSTOJE

- pozná poslanie a ciele LVS
- pozná svoje úlohy
- uplatňuje sebahodnotenie vo vzťahu k práci i k sebe samému
- aktívne sa podieľa na živote LVS, vie ho prezentovať na verejnosti
- vie spracovať projekty pre skvalitnenie života v LVS
- podieľa sa na vytváraní pozitívnej klímy
- vie pracovať v kolektíve
- využíva spätnú väzbu od detí, rodičov, kolegov

INDIKÁTOR

- zápisy z pedagogických hodnotení
- sebahodnotenie a zvyšovanie kvality svojej práce
- výsledky výchovno-vzdelávacej a výchovno-terapeutickej činnosti
- analýza plnenia osobného plánu vychovávateľa, psychológa
- úspešnosť projektov
- prezentovanie LVS na mimoškolských a školských akciách
- spätná väzba

B) KOMPETENCIA

- záujem o profesijný rast a sebarozvoj

VEDOMOSTI, ZRUČNOSTI, POSTOJE

- záujem o ďalšie vzdelávanie

- vie si stanoviť ciele v osobnom pláne v súlade s potrebami LVS
- pravidelne sleduje odborné a pedagogické aktuality a využíva nové poznatky
- je otvorený k hodnoteniu, pohľadom na svoju osobnosť zo strany iných ľudí
- má záujem o sebaovládanie (kontrolovať vnútorné podnety, impulzy správania, vplyvy prostredia)
- vyvíja publikačnú činnosť
- vytvára kreatívne pomôcky pre záujmovú činnosť

INDIKÁTOR

- plán kontinuálneho vzdelávania
- pozorovanie a hodnotenie činnosti vychovávateľa a psychológa
- realizácia školských a mimoškolských aktivít
- sledovanie aktuálneho vývoja v pedagogickej sfére

Osobnostné schopnosti: zodpovednosť, samostatnosť, iniciatíva-kreativita, spoľahlivosť, pracovná disciplína, dodržiavanie interných predpisov

Vnútnú kontrolu a hodnotenie v LVS realizuje a vykonáva riadiaci pedagogický zamestnanec - riaditeľka LVS a zástupca riaditeľky LVS. Uvedený riadiaci pedagogický zamestnanec vedie o vykonaných kontrolách písomný záznam vo forme hodnotiaceho záznamu. Kontrolná a hodnotiacia činnosť je jedným zo základných prostriedkov spätnej väzby, ktorá umožňuje zisťovať úroveň činností a výsledkov edukácie a plnenia koncepčných zámerov rozvoja LVS.

Systém hodnotenia a kontroly:

1. Vedenie LVS a vedúci MZ budú sledovať nasledovné ukazovatele:

- umožnenie kontinuálneho vzdelávania tak, aby vzdelávací proces pedagógov, psychológa nenarušil vo významnej miere proces žiakov/detí,
- aký je prínos vzdelávacieho procesu pre pedagogického a odborného zamestnanca,
- aký je prínos vzdelávacieho procesu pre konkrétne špeciálno-výchovné zariadenie,
- aktívne uplatňovanie nadobudnutých poznatkov a zručností vo výchovno-vzdelávacom procese, vo výchovno-terapeutickom a liečebnom procese,
- poskytnutie informácií zo školenia (prednášok...) ostatným členom zariadenia.

2. Spôsob hodnotenia:

- autoevalvácia (správa o školení, prednáškach...podaná na zasadnutí MZ – vlastné zhodnotenie, správa je súčasťou zápisnice z MZ),
- vyhodnotenie za školský rok predsedom MZ, toto vyhodnotenie je súčasťou hodnotiacej správy MZ,
- dotazníky (zistiť využiteľnosť a užitočnosť nadobudnutých vedomostí a zručností, ako boli využité v procese zariadenia).

3. Činnosti uvádzané v bodoch 1 a 2 sa budú realizovať z nasledovných dôvodov:

- zistiť prínos pre zamestnanca,
- zistiť využitie nových informácií v procese výchovy a vzdelávania,
- podanie spätnej väzby inštitúciám, ktoré realizujú vzdelávanie.

Vedeniu LVS umožňuje systém kontroly a hodnotenia zamestnancov objektívnejšie hodnotiť jednotlivé pracovné výkony, získavať, riadiť, rozvíjať a odmeňovať tých, ktorí majú naplňovať ciele LVS.

Príloha A

Výchovné osnovy LVS

Mravno-spoločenská výchova

Výchovno-vzdelávací cieľ	Obsah	Metódy, formy	Počet VVČ 2.roč.	Počet VVČ 3.roč.	Počet VVČ 4.roč.
Uplatňovať pravidlá slušného správania, pochopiť význam kultúrneho správania. Dodržiavať školský poriadok a režim dňa.	Pravidlá slušného správania v LVS. Dodržiavanie školského poriadku. Režim dňa. Základy etiky správania. Pozitívna klíma v skupine.	Individuálny prístup. Vysvetlenie. Rozhovor. Diskusia. Argumentácia. Tréning. Zážitkové aktivity.	8	6	4
Vzájomne sa spoznávať, vedieť sa predstaviť, oslovovať iné deti krstným menom.	Spoznávam seba i teba. Pozdrav. Predstavenie sa. Oslovovanie detí. Prezývky.	Individuálny prístup. Hry na spoznávanie. Sociálne hry. Výtvarná práca.	priebežne	priebežne	1+priebežne
Slušne komunikovať, nadviazať kontakt, pozorne počúvať a neskákať druhému do reči.	Základy komunikácie. Oslovenie. Pozdrav. Požiadanie. Odmietnutie. Počúvanie. Prosociálne správanie v skupine.	Individuálny prístup. Vysvetlenie. Hry na rozvoj komunikačných schopností. Hry na rozvoj prosociálnych zručností. Pantomimické hry a techniky. Tréning.	priebežne	priebežne	priebežne
Prejavovať úctu k materinskému jazyku, kultúrne a zrozumiteľne sa vyjadrovať. Rozlíšiť kultúrne a nekultúrne prejavy v správaní.	Verbálna a neverbálna komunikácia. Vulgarizmy, slang, gestá.	Individuálny prístup. Vysvetlenie. Hry na rozvoj komunikačných schopností. Hranie rolí. Tréning.	2	2	2

Rozvíjať a upevňovať kooperatívne správanie detí, pochopiť význam spolupráce s ostatnými ľuďmi.	Spolupráca. Pomoc. Kooperatívne správanie v skupine. Delenie sa. Darovanie. Prosociálne správanie sa medzi deťmi a k iným ľuďom.	Individuálny prístup. Kooperačné hry. Spoločná výtvarná práca. Spoločné činnosti, podujatia. Tréning.	Priebežne	Priebežne	Priebežne
Rozvíjať schopnosť tvoriť priateľské medziľudské vzťahy.	Priateľstvo. Starostlivosť o druhých. Empatia. Antipatia. Tolerancia.	Individuálny prístup. Rozhovor. Diskusia. Psychosociálne hry. Tréning.	2	2	2
Všímať si dobré vlastnosti, správanie, schopnosti iných detí a vedieť im vyjadriť pochvalu, uznanie.	Prosociálne správanie- pochvala, vyjadrenie vlastných citov, pozitívne hodnotenie správania iných.	Individuálny prístup. Vysvetlenie. Rozhovor. Príklad. Pochvala. Zážitková aktivita. Tréning.	2	2	2
Viesť deti k sebaúcte, prejavovať úctu k rodičom, starším ľuďom, spolužiakom, učiteľom, vychovávateľom.	Postoj k členom rodiny. Moja rodina. Môj domov. Prejavy úcty k ľuďom.	Individuálny prístup. Diskusia. Rozhovor. Film. Hry na vciťovanie. Hranie rolí. Výtvarná práca.	3	3	3
Pomenovať svoje silné a slabé stránky, dobré a zlé vlastnosti.	Sebaúcta. Sebahodnotenie.	Individuálny prístup. Autoreflexia. Empatická analýza. Zážitková aktivita.	4	4	4
Vedieť riešiť problémy, konflikty nenásilnou formou, vyrovnávať sa s frustráciami a stresmi, ovládať svoje afektívne správanie.	Asertivita. Komunikácia v konflikte. Alternatívne riešenie konfliktu. Sebaovládanie – upokojenie sa, ako zvládnuť hnev, trpezlivosť.	Individuálny prístup. Vysvetlenie. Rozhovor. Diskusia. Brainstorming. Hranie rolí. Hry na riešenie konfliktov.	4	4	4
Vedieť prevziať zodpovednosť za svoje správanie.	Sebauvedomenie.	Individuálny prístup. Príklad. Hodnotenie. Zážitková aktivita.	4	3	4

Posilniť hrdosť k národnej a štátnej príslušnosti. Prejavovať záujem o spoznávanie kultúry, histórie, miest, regiónov a prírodných krás Slovenska.	Slovenské zvyky a tradície. Dôležité výročia a udalosti. Úspechy Slovenska. Kultúrne pamiatky. Prírodné krásy. Historické zaujímavosti.	Vysvetlenie. Film. Výtvarná práca. Výstavy. Prezentácia. Rozprávka. Výlety. Exkurzie. Návštevy múzeí, hradov, zámkov. Vedomostný kvíz.	priebežne	2	2
Byť tolerantný a ohľaduplný k iným etnickým skupinám, náboženstvám a osobám s postihnutím.	Čo je predsudok. Život s postihnutím. Vzťah k deťom s postihnutím. Sociálna empatia.	Film. Rozprávka. Vysvetlenie. Diskusia. Hry na vciťovanie. Hranie rolí.	priebežne	priebežne	priebežne
Odolávať negatívnym sociálno-patologickým javom.	Asertivita.	Preventívne techniky, aktivity. Diskusia. Film.	2+ priebežne	2	2
Pochopiť význam dodržiavania ľudských práv.	Práva dieťaťa. Základné ľudské práva. Práva žiaka. Spolužitie bez násilia.	Individuálny prístup. Vysvetlenie. Rozhovor. Diskusia. Argumentácia. Zážitková aktivita.	priebežne	1	1

Rozumová výchova

Výchovno-vzdelávací cieľ	Obsah	Formy, Metódy	Počet VVČ 2.roč.	Počet VVČ 3.roč.	Počet VVČ 4.roč.
Rozvíjať poznávacie procesy (pamäť, myslenie, vnímanie, pozornosť, sústredenosť).	Cvičíme si hlavičku. Cvičíme si zmysly. Cvičíme si jazýček.	Individuálny prístup. Hry na rozvoj pamäti, logického myslenia. Dopĺňovačky. Jazykolamy. Hlavalamy. Zmyslové hry. Cvičenia na rozvoj pozornosti. Edukačné programy-multimédiá.	32	32	32
Rozvíjať samostatnosť v príprave na vyučovanie.	Domáce úlohy. Príprava do školy. Povinnosti žiaka.	Individuálny prístup. Ukážka. Vysvetlenie. Motivácia. Tréning.	32	32	32
Uplatňovať správne pracovné návyky.	Môj pracovný priestor. Priestor pre učenie. Príprava školských	Individuálny prístup. Vysvetlenie. Ukážka. Tréning.	20	20	20

	pomôcok.				
Získavať nové poznatky a informácie, rozvíjať záujem o sebvzdelávanie.	Práca s informačnými zdrojmi (encyklopédie, detská odborná literatúra, časopisy...), práca s IKT. Rôzne formy sebvzdelávania.	Individuálny prístup. Aktivizácia. Motivácia. Multimédia. Encyklopédie, detská náučná literatúra, časopisy. Prednášky, besedy.	10	10	10
Rozvíjať efektívne spôsoby učenia.	Techniky učenia-ako sa učiť. Štýl učenia. Psychohygiena pri učení. Ako sa učí môj kamarát - výmena skúseností.	Individuálny prístup. Motivácia. Modelové situácie. Vysvetlenie. Rozhovor. Diskusia. Brainstorming. Pochvala.	10	5	5
Rozvíjať vedomosti, získané poznatky.	Didaktické hry. Vedomostné kvízy. Záujmová činnosť.	Individuálny prístup. Riešenie nových úloh. Besedy s odborníkom. IKT.	10	10	10
Rozvíjať vôľové vlastnosti a naučiť sa prekonávať nezáujem, nechut' k povinnostiam.	Školské povinnosti, každodenné povinnosti a ich splnenie. Splnenie jednoduchej úlohy.	Individuálny prístup. Motivácia. Povzbudenie. Príklad. Tréning. Pochvala.	10	15	15

Pracovná výchova

Výchovno-vzdelávací cieľ	Obsah	Metódy, formy	Počet VVČ 2.roč.	Počet VVČ 3.roč.	Počet VVČ 4.roč.
Rozvíjať pozitívny vzťah k práci.	Práce na šk. pozemku, záhone, v parku. Sezónne práce. Pestovateľské práce. Spoločensky prospešná činnosť.	Individuálny prístup. Motivácia. Aktivizácia. Vlastná práca. Príklad. Pochvala.	5	5	5
Uplatňovať správne pracovné návyky, manuálne zručnosti a zásady bezpečnosti pri práci.	Bezpečnosť pri práci. Práca s náradím. Sezónne práce v parku. Netradičné techniky práce s rôznym materiálom.	Motivácia. Vysvetlenie. Aktivizácia. Vlastná práca. Príklad. Vyhodnotenie. Tvorivá dielňa. Záujmové aktivity.	6	6	6

Získať základné zručnosti pracovať podľa jednoduchého pracovného návodu.	Konštrukčné hry – zhotoviť výrobok. Zhotovenie darčeka, výrobku podľa postupu. Rozvoj jemnej motoriky.	Individuálny prístup. Ukážka. Vysvetlenie. Vlastná práca. Záujmové aktivity.	5	5	5
Rozvíjať spoluprácu, ochotu pomôcť, usilovnosť, vytrvalosť.	Spolupráca pri sezónnych prácach. Hrdosť na spoločný výsledok. ytrvalosť pri práci.	Motivácia. Príklad. Vyhodnotenie. Spoločné činnosti. Pochvala.	Priebežne	Priebežne	Priebežne
Byť zodpovedný za vykonanú prácu, splnenie úlohy.	Príprava na vyučovanie. Splnenie úlohy. Presnosť a čistota práce. Vlastná tvorba.	Individuálny prístup. Rozhovor. Vysvetlenie. Hodnotenie. Povzbudenie. Vlastná práca.	5	5	5
Udržiavať čistotu a poriadok pri pracovných činnostiach, stolovaní a sebaobsluže. Kultivovať sebaobslužné a hygienické návyky.	Základy stolovania. Starostlivosť o seba a o svoje veci. Poriadok na stole, v šatni, umývanie rúk, vetranie. Upratovanie po dokončení pracovnej činnosti.	Individuálny príklad. Rozhovor. Vysvetlenie. Motivovanie. Aktivizácia. Príklad. Vyhodnotenie. Pochvala. Tréning.	5	5	5
Získavať základy zručností potrebných pre praktický život.	Sebaobslužné činnosti. Základy upratovania. Údržba odevov, obuvi.	Tréning. Povzbudenie. Vlastná práca. Hodnotenie.	5	5	5

Estetická výchova

Výchovno-vzdelávací cieľ	Obsah	Metódy, Formy	Počet VVČ 2.roč.	Počet VVČ 3.roč.	Počet VVČ 4.roč.
Získavať výtvarné zručnosti, techniky pri práci s rôznym materiálom.	Tvorivé dielne.	Motivácia. Aktivizácia. Ukážka. Vlastná práca. Záujmové aktivity. Súťaže. Analýza diela. Tréning.	10	10	10
Rozvíjať poznávanie, vnímanie, chápanie a prežívanie krásy v každodennom	Kultúra stolovania, vyjadrovania, zovňajšku. Vlastná práca. Estetika prostredia.	Motivácia. Aktivizácia. Príklad. Rozhovor. Kultúrne podujatia. Vlastná práca.	2	2	2

živote.	Vychádzky do prírody.				
Posilniť úctu ku kultúrnym a národným hodnotám.	Ľudové zvyky, tradície. Kultúrne pamiatky. Kultúrne podujatia.	Výlety. Exkurzie. Vychádzky. Besedy. Hudobné nosiče, filmy. Výtvarná práca.	2	2	2
Rozvíjať záujem o umenie.	Hudba, výtvarné umenie, divadlo, film, tanec, literatúra. Záujmové krúžky. Kultúrne podujatia.	Prednes poézie, prózy. Návnik kultúrneho programu. Súťaž. Dramatizácia. Návšteva kultúrneho podujatia. Besiedky.	2	2	2
Esteticky vystupovať a správať sa na kultúrnych akciách.	Návnik aktuálnych scénok a kultúrnych programov. Výstavy. Koncerty. Múzeá. Divadlá. Súťaže: literárno-dramatické a spevácke.	Vysvetlenie. Rozhovor. Motivácia. Príklad. Brainstorming. Tréning.	4	4	4
Rozvíjať tvorivé a umelecké schopnosti, talent.	Záujmové krúžky. Netradičné výtvarné techniky, hudobné činnosti. Príprava kultúrneho vystúpenia. Zapájanie do súťaží.	Individuálny prístup. Ukážka. Motivácia. Povzbudenie. Výstava prác. Súťaže.	4	4	4
Prejavovať pozitívny vzťah k estetikej úprave prostredia.	Úprava herní, internátu, školy, parku. Netradičná výzdoba.	Individuálny prístup. Motivácia. Aktivizácia. Ukážka. Tvorivá dielňa.	7+ pribežne	7	7

Telesná výchova

Výchovno-vzdelávací cieľ	Obsah	Metódy, formy	Počet VVČ 2.roč.	Počet VVČ 3.roč.	Počet VVČ 4.roč.
Poznať a uvedomovať si význam pohybu a preventívnej starostlivosti o svoje zdravie .	Prevenencia pred chorobami. Otužovanie a posilňovanie organizmu.	Motivácia. Rozhovor. Aktivizácia. Zdravotné vychádzky. Súťaživé pohybové hry. Turistika. Relaxačné cvičenia.	2	2	2

Pochopiť škodlivosť fajčenia, alkoholu, drog a iných zlovykov.	Zdravý životný štýl. Fajčenie, alkohol a zdravie. Civilizačné ochorenia.	Beseda. Príklad. Vysvetľovanie. Kvíz. Diskusia. Film.	2	2	2
Pestovať aktívny vzťah k telesnej kultúre a športu, ventilovať agresivitu, znižovať vnútorné napätie.	Pohybové aktivity v parku. Cvičenie v telocvični. Bicyklovanie, stolný tenis. Kolektívne športy.	Individuálny prístup. Motivácia. Aktivizácia. Tréning. Záujmové aktivity.	9	9	9
Dodržiavať pravidlá hier, hrať čestne, vedieť kooperovať v skupine, vedieť prehrať a zvládnuť záťaž a stres.	Zdravé súťaženie. Sebaovládanie. Prekonávanie prekážok, únavy a ťažkostí. Pohybové hry (park, telocvična). Športové miniolympiády.	Vlastná aktivita. Súťaže. Kolektívne hry. Rozhovor. Tréning. Sezónne pohybové činnosti a aktivity v prírode.	8	8	8
Rozvíjať športový talent a schopnosti.	Športová záujmová činnosť. Športové súťaže, cvičenie v telocvični, stolný tenis, športové popoludnie, netradičné športy.	Individuálny prístup. Motivácia. Povzbudenie. Aktivizácia. Súťaž. Tréning.	8	8	8
Poznať zásady zdravého životného štýlu a pochopiť ich význam pre zdravie.	Zdravé stravovacie návyky. Pitný režim – zdravé a nezdravé nápoje. Striedanie práce s odpočinkom. Zodpovednosť za svoje zdravie. Príčiny ochorenia.	Individuálny prístup. Vysvetlenie. Rozhovor. Brainstorming. Film. Beseda s lekárom. Výtvarná práca.	2	2	2

Environmentálna a ekologická výchova

Výchovno-vzdelávací cieľ	Obsah	Metódy, formy	Počet VVČ 2.roč.	Počet VVČ 3.roč.	Počet VVČ 4.roč.
Pochopiť základné princípy a význam ochrany životného prostredia.	Poznávanie zvierat, rastlín, pozorovanie zmien v prírode. Šetrenie energiami. Triedenie odpadu. Vlastná činnosť. Projekty.	Príklad. Beseda. Vysvetľovanie. Záujmové aktivity. Projekcia. Ekologické hry. Vychádzky. Edukačné programy.	2	2	2

Ochraňovať a tvoriť prírodné a životné prostredie.	Starostlivosť o izbové rastliny, zeleň. Sadenie kvetov. Čistenie prírody, okolia školy a internátu. Eko škola – triedenie odpadu, využitie odpadu, zber papiera. Šetrenie energií.	Vlastná práca. Motivácia. Vysvetľovanie. Diskusia. Projekcia. Pochvala.	2	2	2
Pestovať a vytvárať potrebu žiť v čistom a upravenom prostredí.	Eko škola. Starostlivosť o prostredie, v ktorom žijem. Šetrenie. Spolupráca pri tvorbe upraveného prostredia.	Vyjasnenie hodnôt. Motivácia. Diskusia. Aktivizácia. Masmédia. Beseda. Záujmové aktivity. Súťaž. Aktivity na zlepšenie životného prostredia.	2	2	2

Rodinná výchova a výchova k manželstvu a rodičovstvu

Výchovno-vzdelávací cieľ	Obsah	Metódy, formy	Počet VVČ 2.roč.	Počet VVČ 3.roč.	Počet VVČ 4.roč.
Rozvíjať praktické zručnosti súvisiace s rodinným životom.	Základné práce v domácnosti. Deľba práce v rodine. Spolupráca v rodine.	Diskusia. Vysvetľovanie. Hranie rolí.	2	2	2
Vytvoriť predstavu o štruktúre a poslaní rodiny. Uvedomiť si hodnotu rodiny.	Moja rodina – zážitky. Problémy v rodine a ich zvládanie. Vzájomné porozumenie, tolerancia a sebaúcta. Členovia rodiny a ich funkcie. Zmysel rodiny. Rodinné a generačné vzťahy.	Zážitkové aktivity. Vyjasnenie hodnôt. Beseda. Brainstorming.	2	2	2
Rozvíjať cit pre rodinu, uvedomovať si potrebu starostlivosti a vzájomnej pomoci v rodine.	Starostlivosť o mladších, starších, chorých členov rodiny. Upevňovanie rodinných vzťahov. Vzájomná dôvera.	Diskusia. Príklad. Zážitkové hry.	2	2	2

Výchovné osnovy LVS
Výchovná skupina (2 VS)
II. ročník

Vypracovala: Mgr. Jozefína Kadlecová, vychovávateľka

Rozumová výchova

OBSAH	VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍ CIEĽ	METÓDY, FORMY
<p><u>SEPTEMBER</u> Cvičenie si zmyslov.</p> <p>Režim dňa v LVS.</p> <p>Domáce úlohy, príprava do školy.</p>	<p>Rozvíjať pamäť, myslenie, vnímanie, pozornosť, sústredenie.</p> <p>Zvládať návyky slušného správania. Vštepíť a rozvíjať zručnosti návyky.</p> <p>Uplatňovať v LVS, doma.</p> <p>Naučiť a viesť k samostatnosti.</p>	<p>Individuálny prístup</p> <p>Vysvetlenie</p> <p>Názorná ukážka</p> <p>Hry a cvičenia na rozvoj zmyslov</p> <p>Pochvala</p>
<p><u>OKTÓBER</u> Záujem o prostredie- poriadok v triede, v skrinkách. Povinnosti dieťaťa. Príprava školských pomôcok. Psychohygiena pri učení.</p>	<p>Zvládať základné hygienické návyky.</p> <p>Rozvíjať samostatnosť, efektívne spôsoby učenia.</p>	<p>Usmerňovanie, Vysvetlenie</p> <p>Primeranosť</p> <p>Individuálny prístup</p> <p>Modelové situácie</p> <p>Rozhovor, diskusia</p> <p>Pochvala</p>
<p><u>NOVEMBER</u> Práca s informačnými zdrojmi.</p> <p>Rôzne formy sebazvedávania.</p>	<p>Používať odporúčané pojmy.</p> <p>Poznať prirodzené čísla 0 – 20- smery, strany, veľkosti.</p> <p>Spoznať hlásku a písmeno v slovách, určiť počet písmen a hlások, prepísať písmená, text.</p> <p>Rozvíjať záujem o nové poznatky a informácie.</p>	<p>Individuálny prístup</p> <p>Rozhovor, vysvetlenie</p> <p>Aktivita, primeranosť</p> <p>názornosť praktického cvičenia,</p> <p>Encyklopédia</p> <p>Detská náučná literatúra</p> <p>Pochvala.</p>
<p><u>DECEMBER</u> Tradície a zvyky. Vianoce.</p> <p>Ako sa príroda počas roka mení. Cyklus stromu.</p>	<p>Poznať a opisovať základné sviatky - popísať zvyky a tradície počas sviatkov.</p> <p>Poznať druhy stromov: ihličnaté, listnaté.</p>	<p>Rozhovor, diskusia</p> <p>Rozprávka</p> <p>Názorná ukážka</p> <p>Encyklopédia</p> <p>Pracovné listy, farbičky</p>
<p><u>JANUÁR</u> Didaktické hry, vedomostné kvízy (porovnávanie čísel a ich usporiadanie v obore do 20- menej, viac, rovnako, znaky, poradie, pred, za, prvý, posledný, hneď pred,</p>	<p>Rozvíjať vedomosti, získané poznatky, (porovnať dve čísla, zápis znakmi, určiť správne poradie čísel v obore do 20, vymenovať stúpajúci a klesajúci číselný rad.</p>	<p>Individuálny prístup</p> <p>Názornosť praktického cvičenia</p> <p>Audio metóda</p> <p>Besedy, rozhovor</p> <p>Primeranosť</p>

hneď za,..., čítanie, počúvanie rozprávky.	Rozvíjať pozornosť a vnímavosť. Tvoriť vety.	
<u>FEBRUÁR</u> Techniky učenia, štýl učenia. Ako sa učí môj kamarát - výmena skúseností. Čarovné slovička- vzájomná úcta pri komunikácii, význam slov: prosím, prepáč, ďakujem.	Rozlišovať efektívne spôsoby učenia. Rozlišovať geom. tvary: obdĺžnik, kruh, trojuholník, štvorec. Rozlišovať priestorové útvary: kocka, valec, guľa. Ovládať základy kultúrneho správania, používať čarovné slovička.	Individuálny prístup Motivácia Rozhovor, vysvetlenie Názornosť Primeranosť Postupnosť, pochvala Modelová situácia Hraná scéna Pochvala
<u>MAREC</u> Cvičíme si hlavičku (sčítanie a odčítanie v obore do 20 s prechodom cez základ 10 /aj pomocou znázorňovania). Báseň - rozoznanie básne, identifikácia veršovaného básnického útvaru. Rozlíšenie. Recitácia.	Osvojiť si spoje sčítania a odčítania s prechodom cez základ. Báseň využiť na zdokonalenie v prednese. Pripraviť žiakov na literárnu súťaž.	Názornosť praktického cvičenia Primeranosť, postupnosť Pochvala Odmena
<u>APRÍL</u> Cvičíme si jazyček (abecedaradenie slov). Naša rodina. Význam blízkeho človeka pre život jednotlivca.	Vedieť využívať abecedu pri vyhľadávaní nových informácií (tlač. podoba, elektronicky). Poznať a pomenovať význam rodiny pre jednotlivca - dôležitosť každého jej člena.	Individuálny prístup Rozhovor Jazykolamy, hlavolamy, dopĺňovačky Názornosť, povzbudenie, vysvetlenie, usmernenie Pochvala
<u>MÁJ</u> Splnenie školskej povinnosti. Voda v prírode. Život rastlín a zvierat s vodou.	Prekonať nechut' k povinnostiam . Vedieť rozoznať obojaké spoluhlásky. Vedieť ich vymenovať. Pravopis. Starostlivosť o rastliny v zime a v lete. Prečo potrebujeme vodu.	Individuálny prístup Motivácia Vysvetlenie, názornosť, povzbudenie Praktické cvičenie Usmernenie Tréning Pochvala
<u>JÚN</u> Splnenie jednoduchej úlohy. Splnenie školskej povinnosti.	Rozvíjať vôľové vlastnosti, naučiť sa prekonávať nezáujem- udržiavať poriadok v osobných veciach zvládnuť sebaobslužnú činnosť. Pochopiť význam slova, reprodukovat' s porozumením.	Individuálny prístup Názornosť Motivácia Povzbudenie, príklad, postupnosť, sústavnosť Odmena Pochvala

Výchovné osnovy LVS
Výchovná skupina (2 VS)
II. ročník

Pracovná výchova

OBSAH	VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍ CIEĽ	METÓDY, FORMY
<p><u>SEPTEMBER</u> Bezpečnosť pri práci. Sezónne práce. Pestovateľské práce. Sebaobslužné práce.</p>	<p>Uplatňovať správne zásady pri práci. Uplatňovať správne pracovné návyky, zručnosti. Rozvíjať pozitívny vzťah k práci, zvládať základné hygienické návyky.</p>	<p>Individuálny prístup Vysvetlenie, rozhovor Motivácia Názorná ukážka Formy- individuálna práca, skupinová práca Pochvala</p>
<p><u>OKTÓBER</u> Sebaobsluha pri stolovaní. Základy upratovania. Netradičné techniky práce s rôznym materiálom. Námetové práce „Košík plný ovocia“.</p>	<p>Prestriť stôl, správne používať príbor, slušne sa správať pri stolovaní, dodržiavať hygienu. Rozvíjať estetické cítenie a vzťah k prírode. Udržiavať čistotu a poriadok, získať návyky v pracovných činnostiach. Uplatňovať správne pracovné návyky - správne rozmiestniť vystrihnuté časti, vedieť manipulovať s nožnicami používa správnu techniku lepenia.</p>	<p>Individuálny prístup Vysvetlenie, rozhovor Názorná ukážka Formy - individuálna práca, skupinová práca Techniky -lepenie, strihanie</p>
<p><u>NOVEMBER</u> Vychádzka do prírody. Zbieranie prírodného materiálu. Konštrukčné hry. Obrázok z jesenných listov. Rozmiestnenie a vytvorenie obrázku.</p>	<p>Vnímať rozmanitosť prírody, jej farebnú škálu, využívať rôznych prírodných materiálov . Získať základnú zručnosť pracovať podľa návodu - dokázať vytvoriť, dotvoriť obrázok z listov podľa návodu aj vlastnej fantázie.</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor Názorná ukážka Formy- individuálna práca Techniky - kombinovanie, koláž</p>
<p><u>DECEMBER</u> Hrdosť na spoločný výsledok - vianočné pozdravy, ozdoby, pečenie medovníkov. Základy upratovania a údržba</p>	<p>Rozvíjať ochotu pomôcť, usilovnosť, vytrvalosť - vedieť vytvoriť samostatne pozdrav, rozvíjať manuálne zručnosti a estetické cítenie, vedieť pripraviť cesto, využívať hygienické návyky. Rozvíjať a získať zručnosti</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor Názorná ukážka Formy - skupinová práca, individuálna práca Techniky - prekladanie, krčenie, trhanie, lepenie, strihanie, vykrajovanie, tvarovanie, zdobenie Individuálny prístup</p>

odevov a obuvi. Umývanie rúk- hygiena.	potrebné pre praktický život.	
<p>JANUÁR</p> <p>Presnosť a čistota práce/vlastná tvorba. Pracovné činnosti s technickým materiálom a zostrojovanie.</p> <p>Zdokonaľovanie v technike prác s kockami s využitím hrubej motoriky a zrakovej koordinácie.</p> <p>Poriadok na stole.</p>	<p>Byť zodpovedný za vykonanú prácu, vedieť splniť úlohu - využiť stavebnice Lego, využiť fantáziu a technickú zručnosť.</p> <p>Zostaviť model z dielov, rozvíjať priestorovú predstavivosť, využiť hrubú motoriku a zrkovú koordináciu.</p> <p>Udržiavať poriadok pri prac. činnostiach.</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor</p> <p>Názorná ukážka</p> <p>Formy – individuálna práca</p> <p>Techniky- skladanie, spájanie</p>
<p>FEBRUÁR</p> <p>Vytrvalosť pri práci/vlastná tvorba. Karnevalové masky.</p> <p>Pracovné činnosti s technic. a odpadovým materiálom. Upratovanie po prac. činnosti.</p>	<p>Vedieť si samostatne vyrobiť masku na karneval, rozvíjať estetického cítenie, usilovnosť, vytrvalosť.</p> <p>Učiť sa samostatne pracovať rozvíjať pracovné zručnosti. Kultivovať sebaobslužné a hygienické návyky.</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor</p> <p>Názorná ukážka</p> <p>Formy - individuálna práca</p> <p>Techniky -strihanie, trhanie</p> <p>Individuálny prístup</p>
<p>MAREC</p> <p>Spolupráca pri sezónnych prácach. Hrdosť na spoločný výsledok. Jarná výzdoba priestoru. Priestorové vystrihovačky.</p> <p>Hmyz -modelovanie.</p>	<p>Rozvíjať spoluprácu, ochotu pomôcť. Rozvíjať zmysel pre presnosť.</p> <p>Radosť z vlastnej práce. Zdokonaľovať sa v strihaní, obkresľovaní.</p> <p>Rozvíjať jemnú motoriku.</p>	<p>Vysvetlenie</p> <p>Názorná ukážka</p> <p>Motivácia</p> <p>Pochvala</p>
<p>APRÍL.</p> <p>Vlastná tvorba - veľkonočná dekorácia, veľkonočné vajíčko.</p> <p>Základy stolovania. Starostlivosť o seba a svoje veci.</p>	<p>Zdokonaľovať sa v technike práce s papierom. Rozvíjať jemnú motoriku Splniť úlohu.</p> <p>Udržiavať čistotu a poriadok pri prac. činnostiach, stolovaní a sebaobsluže.</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor</p> <p>Názorná ukážka</p> <p>Formy - individuálna práca</p> <p>Techniky- strihanie, lepenie</p>
<p>MÁJ</p> <p>Spolupráca pri sezónnych prácach - práca na školskom pozemku. Jednoduché pracovné úkony na poličku.</p> <p>Vytrvalosť pri práci - náhrdelník, náramok- práca s drobným materiálom.</p>	<p>Osvojovať si pracovné návyky, starať sa o poličku, náradie. Budovať si kladný vzťah k prírode.</p> <p>Rozvíjať jemnú motoriku, estetické cítenie, vytrvalosť.</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor</p> <p>Názorná ukážka</p> <p>Pochvala</p>

<p>JÚN Spoločensky prospešná práca – MDD(postava dieťaťa formou trhania papiera). Zhotovenie darčeka - darček pre kamaráta-, Prázdninový notes“.</p>	<p>Rozvíjať jemnú motoriku. Radosť z vlastnej práce. Rozvíjať zmysel pre presnosť, estetické cítenie, upevňovať priateľstvo.</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor Názorná ukážka Pochvala</p>
---	--	--

Výchovné osnovy LVS
Výchovná skupina (2 VS)
II. ročník

Telesná výchova

OBSAH	VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍ CIEĽ	METÓDY, FORMY
<p><u>SEPTEMBER</u> Posilňovanie organizmu. Hry s loptou na školskom dvore. Poskoky so švihadlom- jedno- nožmo- znožmo.</p>	<p>Poznať a uvedomovať si význam pohybu. Ovládať správnu techniku s loptou, rozvíjať kladný vzťah k loptovým hrám. Rozvíjať koordináciu a motoriku.</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor Názorná ukážka Formy - individuálna práca, skupinová práca</p>
<p><u>OKTÓBER</u> Prevencia pred chorobami. Bicyklovanie. Bežecké hry.</p>	<p>Uvedomovať si význam preventívnej starostlivosti o zdravie. Zvládať správnu techniku jednoduchých pohybov. Pohotovo reagovať na zmenu smeru, tempa, dodržiavať pravidlá.</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor Názorná ukážka Formy - individuálna práca, skupinová práca</p>
<p><u>NOVEMBER</u> Prekonávanie prekážok, únavy a ťažkostí. Základy atletiky- chôdza, beh, skok. Športové súťaže. Stolný tenis- technika podávania.</p>	<p>Vedieť prehrať a zvládnuť záťaž a stres. Pohotovo reagovať na zmenu činnosti, koordinácia pohybu. Rozvíjať športové schopnosti. Poznať pravidlá a techniku stolného tenisu, podanie.</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor Názorná ukážka Formy- individuálna práca, skupinová práca</p>
<p><u>DECEMBER</u> Otužovanie organizmu. Sezónne hry – hod snehovou guľou do diaľky, na cieľ.</p>	<p>Zvládať techniku hodu so snehovou guľou na cieľ, do diaľky.</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor Názorná ukážka Formy – skupinová práca</p>
<p><u>JANUÁR</u> Hry s pravidlami- vybíjaná. Zdravý životný štýl. Zdravie a choroba.</p>	<p>Poznať pravidlá vybíjanej a dodržiavať ich. Veku primerane poznať neg. účinky fajčenia, alkoholu a iných drog. Pochopiť škodlivosť.</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor Názorná ukážka Formy – skupinová práca</p>

<p><u>FEBRUÁR</u> Cvičenie v telocvični- kolektívne športy. Športové hry- minifutbal spracovanie lopty, kop do brány, chytanie. Stolný tenis.</p>	<p>Znižovať vnútorné napätie, ventilovať agresivitu. Ovládať správnu techniku hry- spracovať loptu, kop do brány, chytanie. Technický správne držať raketku, vedieť správne podať loptičku.</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor Názorná ukážka Formy – skupinová práca</p>
<p><u>MAREC</u> Základy atletiky – hod loptičkou do diaľky. Pohybové aktivity v parku. Vychádzka do parku – loptové hry -futbal, vybíjaná.</p>	<p>Zvládať základné lokomočné zručnosti a zdravú súťaživosť. Pestovať aktívny vzťah k športu. Dokázať rešpektovať sk. pravidlá a zotrvať v hre až do konca.</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor Názorná ukážka Formy – skupinová práca</p>
<p><u>APRÍL</u> Bezpečnosť cestnej premávky. Zdravé súťaženie. Pohybové hry</p>	<p>Poznať dopr. značky pre chodcov a cyklistov, vedieť sa správať bezpečne na ceste, poznať druhy, spôsob prepravy. Dodržiavať pravidlá hry. Poznať jednoduché naháňacky, pohotovo reagovať na zmenu smeru, tempa behu.</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor Modelová situácia Formy – skupinová práca</p>
<p><u>MÁJ</u> Prekonávanie prekážok. Kondičné cvičenia – prekážkový beh. Kondičné cvičenia- preťahovanie lanom.</p>	<p>Zvládnuť záťaž a stres. Zdokonaľovať sa v prekážkovom behu. Vedieť správne uchopiť lano, rozložiť silu a zaujať správny postoj.</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor Názorná ukážka Formy – skupinová práca</p>
<p><u>JÚN</u> Zdravé súťaženie – sebaovládanie. Súťaživé hry v parku. Zumba. Zdravé stravovacie návyky. Pitný režim</p>	<p>Kooperovať v skupine. Dokázať súťažiť čestne a vytrvalo. Zvládať náročnejšie choreografie. Poznať zásady zdravého životného štýlu.</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor Názorná ukážka Formy – skupinová práca</p>

Výchovné osnovy LVS
Výchovná skupina (2 VS)
II. ročník

Rodinná výchova a výchova k manželstvu a rodičovstvu

OBSAH	VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍ CIEĽ	METÓDY,FORMY
<p><u>SEPTEMBER</u> Základné práce v domácnosti. Deľba práce. Spolupráca v rodine.</p>	<p>Rozvíjať praktické zručnosti súvisiace s rodinným životom.</p>	<p>Vysvetlenie, diskusia Hra rolí Literatúra Výtvarná práca</p>
<p><u>NOVEMBER</u> Základný rodokmeň primárnej rodiny. Zážitky. Problémy v rodine, ich zvládanie Zmysel rodiny Jednotliví členovia rodiny. Zmysel rodiny.</p>	<p>Vytvoriť predstavu o štruktúre a poslaní rodiny. Uvedomiť si hodnotu rodiny.</p>	<p>Beseda Výtvarná práca Vyjadrenie hodnôt Brainstorming Hra rolí</p>
<p><u>JANUÁR</u> Porozumenie a tolerancia. Rodinné a generačné vzťahy.</p>	<p>Svojim správaním pomôcť budovať dobré vzťahy v rodine.</p>	<p>Literatúra - Rúfusove básne Výtvarná práca Brainstorming</p>
<p><u>MAREC</u> Starostlivosť o mladších členov rodiny. Starostlivosť o chorých a starších členov rodiny Rozvíjať cit pre rodinu, uvedomovať si potrebu starostlivosti a vzájomnej pomoci v rodine.</p>	<p>Rozvíjať cit pre rodinu, uvedomovať si potrebu starostlivosti a vzájomnej pomoci v rodine.</p>	<p>Beseda Fotografie Zážitky Kresba Diskusia Príklad Detská literatúra</p>
<p><u>MÁJ</u> Upevňovanie rodinných vzťahov, vzájomná dôvera.</p>	<p>Pochopiť, že rodina je tá inštitúcia, na ktorú sa môžeme s dôverou obrátiť.</p>	<p>Diskusia Zážitkové hry</p>

Výchovné osnovy LVS
Výchovná skupina (2 VS)
II. ročník

Environmentálna a ekologická výchova

OBSAH	VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍ CIEĽ	METÓDY, FORMY
<p><u>OKTÓBER</u> Poznávanie rastlín a živočíchov. Pozorovanie zmien v prírode.</p>	<p>Pochopiť základné princípy a význam ochrany životného prostredia.</p>	<p>Encyklopédia Vychádzky Filmy</p>
<p><u>DECEMBER</u> Šetrenie elektrinou a vodou. Triedenie odpadu. Recyklácia.</p>	<p>Naučiť sa šetriť energiami a triediť odpad.</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor Kontrola, pochvala Vlastné práce z odpadového materiálu</p>
<p><u>FEBRUÁR</u> Starostlivosť o izbové rastliny. Kŕmenie vtáčikov v parku Ochraňovať a tvoriť prírodné a životné prostredie.</p>	<p>Ochraňovať a tvoriť prírodné a životné prostredie.</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor Vlastná práca Pochvala Vysvetlenie Básne o vtáčikoch v zime</p>
<p><u>APRÍL</u> Separovaný odpad Výroba dekorácií z odpadového materiálu.</p>	<p>Vytvárať potrebu ochraňovať a neznečisťovať Zem.</p>	<p>Vysvetlenie, diskusia Vlastná práca Výtvarná práca Pochvala</p>
<p><u>JÚN</u> Eko škola. Údržba svojich vecí v skrinkách. Záhony vonku. Starostlivosť o kvety.</p>	<p>Pestovať a vytvárať potrebu žiť v čistom a upratanom prostredí.</p>	<p>Vyjadrovanie hodnôt Motivácia, diskusia Aktivity na zlepšenie životného prostredia Súťaž</p>

Výchovné osnovy LVS
Výchovná skupina (2 VS)
II. ročník

Mravno - spoločenská výchova

OBSAH	VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍ CIEĽ	METÓDY, FORMY
<p><u>SEPTEMBER</u> Pravidlá slušného správania.</p> <p>Dodržiavanie školského poriadku.</p> <p>Základy etiky – poprosiť, poďakovať.</p>	<p>Zvládnuť a uplatňovať návyky slušného správania v LVS.</p> <p>Dodržiavať školský poriadok a režim.</p>	<p>Rozhovor Názorná ukážka Zážitková aktivita Diskusia Rozhovor Bambuľka: “Dve zázračné slová viem... “ Individuálny prístup</p>
<p><u>OKTÓBER</u> Ja som, ty si – predstavenie.</p> <p>Pozdrav, Oslovenie.</p>	<p>Vzájomne sa spoznávať, vedieť sa predstaviť.</p> <p>Naučiť sa oslovovať iné deti krstným menom.</p>	<p>Sociálne hry Výmena rolí Názorná ukážka Rozhovor Hry na spoznávanie</p>
<p><u>NOVEMBER</u> Základy komunikácie.</p> <p>Počúvanie, požiadanie, odmietnutie.</p> <p>Prosociálne správanie v skupine.</p>	<p>Slušne komunikovať, pozorne počúvať, neskákať do reči.</p>	<p>Názorná ukážka Rozhovor Pantomimické hry a techniky Hry na rozvoj prosociálnych zručností</p>
<p><u>DECEMBER</u> Verbálna a neverbálna komunikácia, vulgarizmy, gestá, mimika.</p>	<p>Prejavovať úctu k materinskému jazyku, kultúrne sa vyjadrovať, eliminovať nekultúrne prejavy v reči a správaní.</p>	<p>Pantomíma Hry na rozvoj komunikačných schopností Tréning</p>
<p><u>JANUÁR</u> Spolupráca. Pomoc, delenie sa, darovanie.</p> <p>Prosociálne správanie sa medzi deťmi a k iným ľuďom.</p>	<p>Rozvíjať kooperatívne správanie detí, pochopiť význam spolupráce s inými ľuďmi.</p>	<p>Individuálny prístup Rozhovor, Denné heslá Kooperačné hry Spoločná výtvarná práca Spoločenské hry Tréning</p>
<p><u>FEBRUÁR</u> Priateľstvo. Starostlivosť o iných .</p> <p>Empatia a antipatia. Tolerancia.</p>	<p>Rozvíjať schopnosť tvoriť priateľské vzťahy.</p> <p>Všimáť si dobré vlastnosti u iných detí, vedieť vyjadriť</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor Individuálny prístup Výtvarná práca Tréning Zážitková aktivita</p>

<p>Prosociálne správanie. Pochvala, vedieť vyjadrovať svoje city. Pozitívne hodnotiť správanie iných detí. Moja rodina Môj domov Sebaúcta. Sebahodnotenie.</p>	<p>pochvalu a uznanie.</p> <p>Viesť deti k sebaúcte, prejavovať úctu k rodičom, starším, spolužiakom, učiteľom, vychovávateľom.</p>	<p>Príklad Fotografie Kresba rodokmeňa Hranie rolí Popis Diskusia Autoreflexia Empatická analýza</p>
<p><u>MAREC</u> Asertivita. Komunikácia v konflikte.</p> <p>Alternatívne riešenie konfliktu.</p> <p>Sebaovládanie, upokojenie sa, ako zvládnuť hnev, trpezlivosť. Sebauvedomenie.</p>	<p>Vedieť riešiť problémy, konflikty nenásilnou formou, vyrovnať sa s frustráciou, stresmi, ovládať afektívne konanie.</p> <p>Vedieť prevziať zodpovednosť za svoje správanie.</p>	<p>Asertívne techniky Individuálny prístup Brainstorming Hranie rolí Hry na riešenie konfliktov Výmena rolí Relaxačné techniky Dychové cvičenia Meditačné cvičenia pri hudbe Príklad Hodnotenie Zážitková aktivita</p>
<p><u>APRÍL</u> Slovenské zvyky a tradície. Kultúrne pamiatky. Prírodné krásy Slovenska. Historické zaujímavosti.</p>	<p>Posilniť hrdosť k národnej a štátnej príslušnosti. Prejavovať záujem o spoznávanie kultúry, histórie miest, regiónov a prírodných krás Slovenska.</p>	<p>Maľovanie vajíčok Výroba veľkonočných dekorácií Básničky Výlet, návšteva nitrianskeho hradu Rozhovor Výtvarná práca Filmy Fotografie Vedomostný kvíz</p>
<p><u>MÁJ</u> Čo je predsudok. Život s postihnutými. Vzťah k postihnutým deťom.</p>	<p>Byť tolerantný a ohľaduplný k iným ľuďom a postihnutým osobám.</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor Diskusia Film, hry na vciťovanie Výmena rolí</p>
<p><u>JÚN</u> Krádež, vandalizmus. Právo dieťaťa. Základné ľudské práva. Spolužitie bez násilia.</p>	<p>Odolávať negatívnym sociálno-patologickým vplyvom Pochopiť význam dodržiavania ľudských práv.</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor Diskusia Individuálny prístup Argumentácia Relaxačné techniky Výtvarná práca</p>

Výchovné osnovy LVS
Výchovná skupina (2 VS)
II. ročník

Estetická výchova

OBSAH	VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍ CIEĽ	METÓDY, FORMY
<p><u>SEPTEMBER</u> Práca s prírodným materiálom. Tvorivé dielne – zvieratá, koláže, kompozície. Maľovanie na sklo a plasty. Maľba štátnych symbolov temperovými farbami.</p>	<p>Získať výtvarné techniky, zručnosti pri práci s rôznym materiálom.</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor Motivácia, pochvala Vychádzka Zbieranie prírodnín Výtvarná práca Štátny znak, štátna hymna</p>
<p><u>OKTÓBER</u> Kultúra vyjadrovania. Prestieranie, správanie sa v jedálni, estetika v dennej miestnosti. Darček starým rodičom.</p>	<p>Rozvíjať poznávanie, vnímanie, chápanie a prežívanie krásy v každodennom živote.</p>	<p>Rozhovor, diskusia Motivácia, pochvala Nácvik, príklad Spoločná práca Výtvarná práca, výzdoba</p>
<p><u>NOVEMBER</u> Slovenské tradície – Pamiatka zosnulých. Kultúrne pamiatky. Kultúrne podujatia Udržiavať a pestovať vo vedomí detí vďaku a lásku k našim predkom.</p>	<p>Udržiavať a pestovať vo vedomí detí vďaku a lásku k našim predkom. Posilniť úctu ku kultúrnym a národným hodnotám.</p>	<p>Diskusia Výtvarná práca, výzdoba Encyklopédia Vychádzka Návšteva kultúrneho podujatia, exkurzia na hrad</p>
<p><u>DECEMBER</u> Vianočné zvyky a tradície. Vianočné mestečko v Nitre. Vianočné dekorácie. Darčeky príbuzným a priateľom. Vianočné a novoročné pozdravy. Nácvik kultúrnych programov. Vianočná besiedka, koledy.</p>	<p>Posilňovať ľudové zvyky, národné a kresťanské tradície. Vedieť vystupovať a správať sa na kultúrnych akciách.</p>	<p>Mikulášska besiedka Nácvik scénok a básní k Vianociam Filmy Rozprávky Hudobné nosiče Prezentácia, dekorovanie Program, večierok Pochvala</p>
<p><u>JANUÁR</u> Hudba. Tance a pohybové aktivity s hudbou. Literatúra. Výber a nácvik básní a prózy. Výtvarné umenie.</p>	<p>Rozvíjať záujem o umenie Relaxačné cvičenia pri hudbe.</p>	<p>Hudobné nosiče, nástroje Časopisy, detské knihy Internet Prednes poézie a prózy Výzdoba interiéru Vyhodnotenie, pochvala</p>

<p><u>FEBRUÁR</u> Nácvik scénok a kultúrnych programov.</p> <p>Masky a oblečenie na karneval.</p>	<p>Rozvíjať pamäťové schopnosti a využiť vlastné výrazové prostriedky na stvárnenie. Pestovať ľudové zvyky a tradície.</p>	<p>Motivácia Brainstorming Tréning Rozhovor Individuálna práca Pochvala</p>
<p><u>MAREC</u> Literárna súťaž. Slovenská ľudová tvorba. Moderná tvorba.</p>	<p>Rozvíjať umelecký prednes poézie a prózy. Utvárať lásku k literatúre.</p>	<p>Usmernenie Motivácia, povzbudenie Práca s knihou, čítanie Výtvarná práca – ilustrácia Poučenie, pochvala</p>
<p><u>APRÍL</u> Záujmové aktivity. Netradičné techniky: práca s textilom, so sklom, s plastom, s drevom, poverpol.</p> <p>Darček ku Dňu matiek. Príprava kultúrneho vystúpenia. Literárno-dramatická súťaž: Skupina baví skupinu.</p>	<p>Rozvíjať tvorivé a umelecké schopnosti, talent. Esteticky vystupovať a správať sa na kultúrnych akciách</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor Motivácia, ukážka, povzbudenie Výstava prác</p> <p>Výroba darčeka pre mamu Výber scénky, básne Pochvala</p>
<p><u>MÁJ</u> Úprava denných miestností a internátu. Aktualizovanie výzdoby denných miestností a spoločenských priestorov netradičnými prvkami. Práce v exteriéri, starostlivosť o kvety a záhony.</p>	<p>Prejavovať pozitívny vzťah k estetickému úprave prostredia.</p>	<p>Rozhovor, diskusia Motivácia, aktivizácia Skupinová práca Individuálny prístup Výroba dekorácií Tvorivé dielne Pochvala</p>
<p><u>JÚN</u> Pomoc pri údržbe v parku, úprava parku, úprava herní, netradičná výzdoba.</p>	<p>Rozvíjať a prejavovať pozitívny vzťah k prostrediu v súvislosti so získanými pracovnými návykmi a vzťahom k práci.</p>	<p>Rozhovor Motivácia, aktivizácia Skupinová práca Pochvala</p>

Výchovné osnovy LVS
Výchovná skupina (3 VS)
III. ročník

Vypracovala: Mgr. Denisa Sládeková, vychovávateľka

Rozumová výchova

OBSAH	VÝCHOVNO- VZDELÁVACÍ CIEĽ	METÓDY, FORMY
<p><u>SEPTEMBER</u> Domáce úlohy. Povinnosti žiaka. Príprava do školy – školské pomôcky, príprava učebníc podľa školského rozvrhu.</p>	<p>Rozvíjať zmysel pre povinnosť, plnenie úloh. Osvojiť si správne pracovné návyky.</p>	<p>Individuálny prístup Motivácia Vysvetlenie Ukážka, tréning</p>
<p><u>OKTÓBER</u> Domáce úlohy. Môj pracovný priestor. Priestor pre učenie. Príprava školských pomôcok. Vedomostné kvízy.</p>	<p>Rozvíjať samostatnosť v príprave na vyučovanie. Uplatňovať správne pracovné návyky. Rozvíjať vedomosti, získané poznatky.</p>	<p>Povzbudenie, pochvala Vysvetlenie Ukážka, tréning Individuálny prístup Riešenie nových úloh Práca s IKT – interaktívne, didaktické hry (CD ROMy): „Super Logika“, „Matematika pre 1-4. roč. ZŠ“, „Slovenský jazyk“, „Angličtina pre deti“</p>
<p><u>NOVEMBER</u> Školské povinnosti, každodenné povinnosti a ich splnenie. Cvičíme si zmysly. Cvičíme si jazýček.</p>	<p>Rozvíjať vôľové vlastnosti a naučiť sa prekonávať nezáujem, nechť k povinnostiam. Rozvíjať poznávacie procesy (vnímanie, pozornosť, sústredenosť).</p>	<p>Individuálny prístup Motivácia, povzbudenie Príklad, tréning Pochvala Individuálny prístup Hry na rozvoj pamäti, logického myslenia Doplnovačky, jazykolamy, hlavolamy Cvičenia na rozvoj pozornosti</p>
<p><u>DECEMBER</u> Príprava na vyučovanie. Techniky učenia- ako sa učiť. Ako sa učí môj kamarát - výmena skúseností. Cvičíme si hlavičku.</p>	<p>Byť zodpovedný za vykonanú prácu, splnenie úlohy. Rozvíjať efektívne spôsoby učenia. Rozvíjať pamäť, myslenie.</p>	<p>Vysvetlenie, diskusia Individuálny prístup Vianočné básne, koledy Motivácia, vlastná práca Hodnotenie, pochvala</p>
<p><u>JANUÁR</u> Práca s informačnými</p>	<p>Získavať vedomosti.</p>	<p>Individuálny prístup</p>

zdrojmi (detské časopisy encyklopédie, detská odborná literatúra, ...).	Rozvíjať záujem o sebavzdelávanie.	Aktivizácia Motivácia
<u>FEBRUÁR</u> Didaktické hry. Edukačné programy.	Upevňovať získané vedomosti. Získavať nové poznatky a informácie.	Povzbudenie Individuálny prístup CD – ROM: „Staň sa svetobežníkom“, „Spoznávame minulosť Egypt“, „Spoznávame minulosť Pravek“
<u>MAREC</u> Poznávanie jarných kvetov. Čítanie rozprávkovej knihy.	Rozvíjať vedomosti, získané poznatky. Rozvíjať slovnú zásobu.	Práca s rôznymi informačnými zdrojmi Práca s detskou knihou
<u>APRÍL</u> Zmyslové hry. Záujmové aktivity, doplnovačky.	Rozvíjať pozornosť, sústredenie, pamäť. Upevňovať vedomosti, získané poznatky.	Cvičenia a hry na rozvoj pamäti, pozornosti, CD ROM „Výučbové pexesá“. Práca s IKT – interaktívne hry: „Matematika, Slovenský jazyk“, „Angličtina pre deti“
<u>MÁJ</u> Rôzne formy sebavzdelávania. Poznávanie liečivých rastlín. Hrady, zámky a zaujímavosti Slovenska.	Rozvíjať záujem o sebavzdelávanie. Získavať nové poznatky, informácie.	Práca s IKT – CD ROM „Prírodoveda 1 živočíchov a rastliny SR“, atlas lieč. rastlín Práca s rôznymi informačnými zdrojmi
<u>JÚN</u> Poznávanie hmyzu – škodlivých a užitočných druhov. Vedomostný kvíz.	Rozvíjať vedomosti, získané poznatky.	Práca s informačnými zdrojmi, IKT – Počítačová encyklopédia „Tajuplný svet hmyzu“ Motivácia, povzbudenie Hodnotenie

Výchovné osnovy LVS
Výchovná skupina (3 VS)
III. ročník

Pracovná výchova

OBSAH	VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍ CIEĽ	METÓDY, FORMY
<p><u>SEPTEMBER</u> Bezpečnosť pri práci. Návyky os. hygieny. Návyky starostlivosti o poriadok a čistotu prostredia /poriadok v izbe, v šatni/. Práca s rôznym materiálom – (papier, prírodniny, textil, modelovacia hmota).</p>	<p>Osvojiť si zásady bezpečnosti pri práci. Osvojiť si a aplikovať správne sebaobslužné a hygienické návyky. Získať pracovné zručnosti pri práci a uplatniť tvorivosť pri využití.</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor Ukážka, tréning Povzbudenie Hodnotenie Pochvala</p>
<p><u>OKTÓBER</u> Sezónne práce v parku – práca na záhone, hrabanie lístia, zametanie chodníkov. Práca s náradím. Starostlivosť o pracovné náradie. Umývanie rúk. Príprava zdravého jedla.</p>	<p>Prejavovať pozitívny vzťah k práci, spoluprácu, ochotu pomôcť. Uplatňovať zásady bezpečnosti pri práci. Udržiavať čistotu a poriadok. Kultivovať sebaobslužné a hygienické návyky. Vedieť pripraviť jednoduché jedlo.</p>	<p>Vysvetlenie, ukážka Ukážka, motivácia Vlastná práca Skupinová práca Vyhodnotenie Pochvala</p>
<p><u>NOVEMBER</u> Výrobky z rôzneho materiálu s Mikulášskym námetom. Starostlivosť o poriadok a čistotu pri pracovnej činnosti, stolovaní, sebaobsluže.</p>	<p>Rozvíjať základy manuálnych a technických zručností. Získavať základy zručností potrebných pre praktický život.</p>	<p>Ukážka, motivácia Vlastná práca Vyhodnotenie Pochvala</p>
<p><u>DECEMBER</u> Vianočné tradície – výrobky s vianočným námetom. Základy stolovania.</p>	<p>Zhotoviť výrobok symbolizujúci vianočné tradície. Vedieť pripraviť stôl pre jednoduché stolovanie.</p>	<p>Rozhovor, vysvetlenie Ukážka Vlastná práca Povzbudenie Pochvala</p>
<p><u>JANUÁR</u> Konštrukčné hry - objekty zo stavebníc. Starostlivosť o seba</p>	<p>Získať základné zručnosti pracovať podľa jednoduchého prac. návodu. Získavať základy zručností</p>	<p>Ukážka, vysvetlenie Motivácia Vlastná práca Tréning</p>

v zimnom období. Zimné oblečenie a obuv. Sezónne práce – zametanie snehu.	potrebných pre praktický život. Rozvoj hrubej motoriky.	Pochvala
<u>FEBRUÁR</u> Spolupráca pri zimných prácach – pomoc pri odpratávaní snehu zo školského dvora. Zhotovenie masiek na karneval.	Upevňovať pozitívny vzťah k práci, spoluprácu, ochotu pomôcť. Nadobudnúť tvorivé myslenie, nápaditosť.	Motivácia Spoločná činnosť Pochvala Ukážka, vysvetlenie Vlastná práca
<u>MAREC</u> Jarné práce - úprava parku, záhonov (vytrhávanie buriny, okopávanie, hrabanie). Bezpečnosť pri práci. Práca s náradím. Práca s rôznym materiálom na námety jarnej prírody.	Rozvíjať spoluprácu, ochotu pomôcť, usilovnosť, vytrvalosť. Uplatňovať správne pracovné návyky , manuálne zručnosti a zásady bezpečnosti pri práci s pracovným náradím. Uplatňovať pracovné zručnosti pri práci s rôznym materiálom.	Motivácia Spoločná činnosť Pochvala Vysvetlenie Vlastná práca
<u>APRÍL.</u> Veľkonočné tradície - výrobky s veľkonočnou tematikou. Upratovanie okolia školy a internátu.	Vedieť zhotoviť výrobok symbolizujúci veľkonočné sviatky podľa jednoduchého prac. návodu. Získavať základy zručností potrebných pre praktický život.	Ukážka Vlastná práca Hodnotenie Príklad Tréning Vyhodnotenie
<u>MÁJ</u> Doprava a dopravné prostriedky. Konštrukcia bicykla. Deň matiek - darček pre mamičku.	Poznať zásady bezpečnej mobility, pravidiel bezpečnej jazdy na bicykli a kolobežke. Vedieť urobiť jednoduchú údržbu bicykla. Zhotoviť výrobok podľa návodu.	Ukážka, vysvetlenie Vyhodnotenie Vlastná práca Pochvala
<u>JÚN</u> Práce na záhone – vytrhávanie buriny, okopávanie, hrabanie, polievanie kvetov. Obliekanie v letnom období. Vetrание miestnosti. Hygiena v letnom období.	Prejavovať pozitívny vzťah k práci, spoluprácu, ochotu pomôcť. Získať zručnosti potrebné pre praktický život. Dodržiavať zásady hygieny.	Rozhovor, vysvetlenie Ukážka, motivácia Hodnotenie Pochvala

Výchovné osnovy LVS
Výchovná skupina (3 VS)
III. ročník

Telesná výchova

OBSAH	VÝCHOVNO- VZDELÁVACÍ CIEĽ	METÓDY, FORMY
<p><u>SEPTEMBER</u> Bezpečnosť pri hrách vonku. Predchádzame úrazom. Kolobežkovanie. Loptové hry. Vychádzky do prírody.</p>	<p>Dodržiavať bezpečnosť pri hrách a na ulici. Udržiavanie rovnováhy. Dodržiavať pravidlá hry. Zdolať prekážky.</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor Tréning Hodnotenie</p>
<p><u>OKTÓBER</u> Kolobežkovanie s prekážkami. Beh k méte - súťaž dvojíc. Pohybové hry. Hry na preliezkach – rúčkovanie, podliezanie.</p>	<p>Rozvíjať hrubú motoriku, obratnosť. Rozvíjať rýchlosť, vedieť reagovať na povel, naučiť sa prijať prehru. Ventilovať agresivitu, vnútorné napätie. Rozvíjať obratnosť, silu.</p>	<p>Vysvetlenie Tréning Hodnotenie</p>
<p><u>NOVEMBER</u> Cvičenie v telocvični - hry so skákaním cez švihadlo, na fit loptách, na trampolíne. Stolný tenis. Vychádzky do prírody.</p>	<p>Rozvíjať schopnosť relaxovať pravidelným cvičením a pohybom.</p>	<p>Aktivizácia Ukážka Tréning</p>
<p><u>DECEMBER</u> Prevencia pred chorobami. Otužovanie organizmu. Bezpečnosť a opatrnosť pri zimných športoch a hrách. Cvičenie pri hudbe. Zdravé stravovacie návyky počas vianočných sviatkov.</p>	<p>Poznať a uvedomovať si význam pohybu a preventívnej starostlivosti o svoje zdravie. Rozvíjať pohybovú kreativitu. Poznať zásady zdravého životného štýlu a pochopiť ich význam pre zdravie.</p>	<p>Zdravotné vychádzky Hry na snehu a so snehom Vysvetlenie, rozhovor Povzbudenie Tréning</p>
<p><u>JANUÁR</u> Zimné hry na snehu a ľade – kĺzanie. Zimné športy – sánkovanie. Stavby zo snehu. Prechod zasneženým územím. Cviky na uvoľnenie tela – vo vzpriam.postoji, na štyroch, v sede, v kľaku, v ľahu.</p>	<p>Pestovať pozitívny vzťah k telesnej kultúre a športu, ventilovať agresivitu. Pochopiť význam pravidelného pohybu a cvičenia.</p>	<p>Aktivizácia Ukážka Tréning</p>

<p><u>FEBRUÁR</u> Zimné hry, hry so snehom – stavanie snehuliakov, staviieb zo snehu, guľovačka... Triaťanie snehovou guľou na cieľ, do diaľky. Oddych a relax – relaxačné cvičenia a príbehy.</p>	<p>Otužovať organizmus, ventilovať agresivitu, znižovať vnútorné napätie.</p> <p>Rozvíjať schopnosť oddychovať a uvedomiť si význam odpočinku pre zdravie.</p>	<p>Vysvetlenie Tréning</p> <p>Zážitková aktivita</p>
<p><u>MAREC</u> Loptové hry, dribling, triaťanie loptou na cieľ, basketbalový kôš.</p> <p>Kolobežkovanie.</p> <p>Vychádzky do jarnej prírody.</p>	<p>Dodržiavať pravidlá hier, hrať čestne. Vedieť kooperovať v skupine. Vedieť prehrať a zvládať záťaž a stres.</p> <p>Rozvoj kondičných schopností.</p> <p>Posilňovať organizmus, rozvíjať vytrvalosť, zdolávať prekážky.</p>	<p>Vysvetlenie pravidiel Hodnotenie Pochvala</p> <p>Tréning</p>
<p><u>APRÍL</u> Pohybové hry- naháňačky, schovávačky. Kolobežkovanie.</p> <p>Svetový deň Zdravia /7. 4./.</p>	<p>Ventilovať agresivitu. Znižovať vnútorné napätie.</p> <p>Relaxovať pravidelným pohybom.</p> <p>Relaxovať aktívnym spôsobom.</p>	<p>Vysvetlenie pravidiel</p> <p>Tréning</p> <p>Hry, cvičenia a súťaže</p>
<p><u>MÁJ</u> Loptové hry.</p> <p>Základy atletiky – skok, hod. Bicyklovanie, kolobežkovanie. Hry na detskom náradí.</p> <p>Správny pitný režim. Predchádzanie úrazom pri hrách. Úrazy a prvá pomoc.</p>	<p>Dodržiavať pravidlá hier. Vedieť kooperovať v skupine.</p> <p>Rozvoj hrubej motoriky. Podporovať aktivitu, pohyb. Posilňovať svalstvo, silu.</p> <p>Uplatňovať zásady zdravého životného štýlu. Byť zodpovedný za svoje zdravie.</p>	<p>Vysvetlenie pravidiel Ukážka Tréning</p> <p>Rozhovor, vysvetlenie Modelová situácia</p>
<p><u>JÚN</u> Hry na pieskovisku. Tenis. Bedminton. Kolobežkovanie. MDD – Športové súťaže. Kreatívne a estetické pohybové činnosti.</p>	<p>Dodržiavať hygienu pri hre. Pestovať aktívny vzťah k telesnej kultúre a športu.</p> <p>Rozvíjať rytmické cítenie, pohyby horných a dolných končatín, priestorovú fantáziu.</p>	<p>Vysvetlenie Usmernenie Ukážka Tréning</p>

Výchovné osnovy LVS
Výchovná skupina (3 VS)
III. ročník

Rodinná výchova a výchova k manželstvu a rodičovstvu

OBSAH	VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍ CIEĽ	METÓDY, FORMY
<p><u>SEPTEMBER</u> Moja rodina – členovia rodiny a ich funkcie. Zmysel rodiny.</p>	<p>Vytvoriť predstavu o štruktúre a poslaní rodiny.</p>	<p>Rozhovor Vysvetľovanie</p>
<p><u>OKTÓBER</u> Mesiac úcty k starším ľuďom. Záujem o členov rodiny. Pomáhanie rodičom, starým rodičom počas prázdnin.</p>	<p>Rozvíjať cit pre rodinu, uvedomovať si potrebu starostlivosti a vzájomnej pomoci v rodine.</p>	<p>Vysvetlenie Rozhovor</p>
<p><u>DECEMBER</u> Moja rodina - Vzájomné porozumenie, tolerancia a úcta k členom rodiny. Poslušnosť počas vianočných sviatkov a zimných prázdnin. Deľba práce v rodine. Spolupráca v rodine - pomáhanie rodičom počas sviatkov a prázdnin.</p>	<p>Uvedomiť si hodnotu rodiny. Rozvíjať praktické zručnosti súvisiace s rodinným životom</p>	<p>Rozhovor Vysvetľovanie Hranie rolí Rozprávačka</p>
<p><u>FEBRUÁR</u> Starostlivosť o mladších, starších, chorých členov rodiny.</p>	<p>Rozvíjať cit pre rodinu, uvedomovať si potrebu starostlivosti a vzájomnej pomoci v rodine.</p>	<p>Rozhovor Príklad Zážitkové hry</p>
<p><u>APRÍL</u> Základné práce v domácnosti. Deľba práce v rodine, spolupráca a pomoc rodičom počas veľkonočných sviatkov.</p>	<p>Rozvíjať praktické zručnosti súvisiace s rodinným životom.</p>	<p>Diskusia Vysvetľovanie Príklad Hranie rolí</p>
<p><u>MÁJ</u> Medzinárodný deň rodiny (15.5.) Upevňovanie rodinných vzťahov. Vzájomná dôvera.</p>	<p>Rozvíjať záujem o rodinu, uvedomiť si jej hodnotu.</p>	<p>Vysvetľovanie Príklad Vlastná práca</p>

Výchovné osnovy LVS
Výchovná skupina (3 VS)
III. ročník

Environmentálna a ekologická výchova

OBSAH	VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍ CIEĽ	METÓDY, FORMY
<p><u>SEPTEMBER</u> Spolupráca pri tvorbe upraveného prostredia. Práce v parku LVS. Zbieranie odpadkov v parku.</p>	<p>Pestovať a vytvárať potrebu žiť v čistom a upravenom prostredí.</p>	<p>Ukážka Skupinová práca Vlastná práca</p>
<p><u>OKTÓBER</u> Pozorovanie zmien v prírode.</p>	<p>Pochopiť základné princípy ochrany životného prostredia.</p>	<p>Vychádzka</p>
<p><u>DECEMBER</u> Starostlivosť o izbové rastliny.</p>	<p>Ochraňovať a tvoriť prírodné a životné prostredie.</p>	<p>Vysvetlenie Motivácia Pochvala Vlastná práca</p>
<p><u>JANUÁR</u> Vtáctvo v zime – ochrana a starostlivosť.</p>	<p>Prejavovať potrebu ochraňovať a tvoriť prírodné a životné prostredie.</p>	<p>Vysvetlenie Vlastná práca</p>
<p><u>MAREC</u> Svetový deň vody (22.3). Význam vody. Šetrenie vodou.</p>	<p>Pochopiť význam ochrany životného prostredia.</p>	<p>Vysvetlenie Práca s PL</p>
<p><u>APRÍL</u> Deň Zeme (22.4.) – čistenie prírody, okolia školy a internátu. EKO škola - Triedenie odpadu. Využitie odpadu. Šetrenie energiami. Zber papiera.</p>	<p>Prejavovať a vytvárať potrebu žiť v čistom a upravenom prostredí. Uplatňovať zručnosti pri ochrane a tvorbe prírodného a životného prostredia.</p>	<p>Vlastná práca Pochvala Ekologické hry Zážitkové aktivity</p>

Výchovné osnovy LVS
Výchovná skupina (3 VS)
III. ročník

Mravno - spoločenská výchova

OBSAH	VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍ CIEĽ	METÓDY, FORMY
<p><u>SEPTEMBER</u> Režim dňa. Školský poriadok. Pravidlá slušného správania v LVS .</p> <p>Oslovenie, tykanie, vykanie, poďakovanie, požiadanie ospravedlnenie, pozdravenie. Čarovné slovíčka.</p> <p>Spoznávam seba i teba. Predstavenie sa, oslovovanie detí. Pravidlá správania sa v skupine. Pozitívna klíma v skupine.</p>	<p>Oboznámiť deti s režimom a školským poriadkom v LVS. Uplatňovať pravidlá slušného správania. Dodržiavať režim dňa a školský poriadok LVS.</p> <p>Uplatňovať bežné návyky spoločenského správania. Odstrániť rôzne zlozvyky.</p> <p>Vzájomne sa spoznávať, vedieť sa predstaviť, oslovovať deti krstným menom. Osvojiť si návyky vzájomného spolunažívania s ostatnými deťmi v skupine.</p>	<p>Vysvetlenie. rozhovor</p> <p>Príklad Motivácia</p> <p>Tréning Pochvala Vyhodnotenie</p> <p>Hry na zoznámenie, hry podporujúce spolunažívanie, vzájomné poznávanie v skupine Kooperačné hry</p>
<p><u>OKTÓBER</u> Mesiac úcty k starším ľuďom. Prejavy úcty k ľuďom. Slušné správanie k učiteľom, vychovávateľom.</p> <p>Som dobrý kamarát. Spolupráca. Pomoc. Kooperatívne správanie v skupine.</p> <p>Sebaovládanie -Ako zvládnuť hnev, upokojiť sa. Ako pochopiť iných. Pozitívne hodnotenie správania iných.</p>	<p>Prejavovať úctu k učiteľom, vychovávateľom, starším ľuďom.</p> <p>Rozvíjať a upevňovať kooperatívne správanie detí, slušnú komunikáciu v skupine. Rešpektovať úlohy skupiny a potreby ostatných detí.</p> <p>Rozvíjať základné zručnosti sebariadenia, empatie. Všímať si dobré vlastnosti, správanie, schopnosti iných detí a vedieť im vyjadriť pochvalu, uznanie.</p>	<p>Rozhovor Príklad Motivácia Tréning Pochvala Spoločné činnosti, hry</p> <p>Vysvetlenie Tréning Vyhodnotenie Hry na zvládanie hnevu, agresivity Príklad</p>
<p><u>NOVEMBER</u> Slušné správanie k deťom a k prevádz. zamestnancom LVS.</p>	<p>Kultivovať návyky slušného správania.</p>	<p>Príklad Motivácia Tréning</p>

<p>Dodržiavať pravidlá správania v skupine. Základy komunikácie. Oslovenie. Požiadanie. Odmietnutie. Počúvanie. Verbálna a neverbálna komunikácia. Vulgarizmy, gestá.</p> <p>Emócie- nahnevanosť, trpezlivosť, upokojenie sa.</p>	<p>Spolurozhodovať o živote v skupine. Slušne komunikovať, nadviazať kontakt, pozorne počúvať a neskákať druhému do reči. Kultúrne a zrozumiteľne sa vyjadrovať. Rozlíšiť kultúrne a nekultúrne prejavy v správaní. Rozvíjať základné zručnosti sebahodnotenia.</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor Hry na rozvoj komunikačných schopností Individuálny prístup Príklad Tréning Hranie rolí Vyhodnotenie Pochvala</p>
<p><u>DECEMBER</u> Prosociálne správanie sa medzi deťmi a k iným ľuďom. Delenie sa. Darovanie.</p> <p>Život s postihnutím. Vzťah k deťom s postihnutím. Sociálna empatia. Úcta a pomoc druhým počas sviatkov.</p> <p>Slovenské zvyky a tradície v zime – Mikuláš, Vianoce, starý rok, nový rok...</p>	<p>Rozvíjať sociálne zručnosti potrebné v sociálnych kontaktoch.</p> <p>Byť tolerantný a ohľaduplný k iným etnickým skupinám, náboženstvám, osobám s postihnutím, k dospelým, slabším a starším ľuďom.</p> <p>Posilniť hrdosť k národnej a štátnej príslušnosti. Spoznávať zvyky a tradície.</p>	<p>Rozhovor, vysvetlenie Tréning Sociálne hry Rozprávka</p> <p>Vysvetlenie, rozhovor Hra na vcit'ovanie</p> <p>Tréning</p> <p>Práca s informačnými zdrojmi Vysvetlenie, rozhovor</p>
<p><u>JANUÁR</u> Asertívne správanie. Rozlišovanie dobra a zla.</p> <p>Sebahodnotenie – Aký som a aký by som chcel byť. Pohľad na svoje pracovné výsledky a správanie.</p> <p>Slovensko – naša vlasť. Dôležité výročia a udalosti. Vznik SR.</p>	<p>Odolávať negatívnym sociálno-patologickým javom. Pomenovať svoje silné a slabé stránky, dobré a zlé vlastnosti.</p> <p>Posilniť hrdosť k národnej a štátnej príslušnosti.</p>	<p>Preventívne techniky Rozprávka</p> <p>Autoreflexia Individuálny prístup Povzbudenie Pochvala</p> <p>Rozhovor</p>
<p><u>FEBRUÁR</u> Sebauvedomenie.</p> <p>Komunikácia v konflikte. Alternatívne riešenie konfliktu. Sebaovládanie .</p> <p>Slovenské zvyky a tradície – Fašiangy.</p>	<p>Vedieť prevziať zodpovednosť za svoje správanie. Vedieť riešiť problémy, konflikty nenásilnou formou. Vyrovnávať sa s frustráciami a stresmi, zvládnuť hnev. Prejavovať záujem o spoznávanie kultúry, histórie Slovenska.</p>	<p>Individuálny prístup Príklad Hodnotenie Vysvetlenie, rozhovor, diskusia Hry na riešenie konfliktov</p> <p>Práca s informačnými zdrojmi Prezentácia</p>

<p><u>MAREC</u> Marec – mesiac knihy. Správne zaobchádzanie s knihou.</p> <p>Deň učiteľov. Príprava na kultúrny program.</p> <p>Práva dieťaťa. Spolužitie bez násilia.</p> <p>Priateľstvo. Starostlivosť o druhých.</p>	<p>Prejavovať úctu k materinskému jazyku, kultúrne a zrozumiteľne sa vyjadrovať.</p> <p>Prejavovať úctu k učiteľom, vychovávateľom. Pochopiť význam dodržiavania ľudských práv. Rozvíjať schopnosť tvoriť priateľské medziľudské vzťahy.</p>	<p>Práca s knihou Návšteva knižnice</p> <p>Vysvetlenie, rozhovor Nácvik programu</p> <p>Rozhovor Výtvarná práca</p> <p>Vysvetlenie Tréning</p>
<p><u>APRÍL</u> Sebaovládanie. Ako zvládnuť hnev. Trpezlivosť.</p> <p>Pravidlá slušného správania k rodičom, súrodencom, k svojim blízkym počas veľkonočných sviatkov. Slovenské zvyky a tradície na jar. História a význam veľkonočných sviatkov.</p>	<p>Vedieť riešiť konflikty nenásilnou formou.</p> <p>Uplatňovať prosociálne správanie k druhým ľuďom.</p> <p>Posilniť hrdosť k národnej a štátnej príslušnosti. Prejavovať záujem o kultúru a históriu Slovenska.</p>	<p>Individuálny prístup Vysvetlenie Hranie rolí Rozhovor</p> <p>Práca s informačnými zdrojmi Rozhovor</p>
<p><u>MÁJ</u> Deň matiek – úcta k mame, starej mame. Zvládanie negatívnych emócií. Pravidlá slušného správania v škole a v internáte – čo sme sa naučili. Dodržiavanie školského poriadku. Západné Slovensko - Kultúrne pamiatky. Historické zaujímavosti</p>	<p>Prejavovať úctu k matkám, starým mamám. Ovládať svoje afektívne správanie. Prejavovať pravidlá slušného správania.</p> <p>Prejavovať záujem o spoznávanie kultúrnych a historických krás Slovenska.</p>	<p>Individuálny prístup Vysvetlenie Vlastná práca</p> <p>Hodnotenie</p> <p>Návšteva hradu, exkurzia Práca s informačnými zdrojmi</p>
<p><u>JÚN</u> Cez prázdniny slušnosť nemá voľno - slušné správanie počas letných prázdnin. MDD – sviatok detí. Som dobrý kamarát. Dodržiavam dohodnuté pravidlá. Pomoc. Ovládam svoje nálady, správanie. Prírodné krásy.</p>	<p>Uplatňovať pravidlá slušného správania.</p> <p>Prejavovať kooperatívne správanie.</p> <p>Ovládať svoje afektívne správanie. Prejavovať záujem o prírodné krásy Slovenska.</p>	<p>Rozhovor</p> <p>Spoločné činnosti, hry Pochvala</p> <p>Vyhodnotenie</p> <p>Výlet. Turistická vychádzka.</p>

Výchovné osnovy LVS
Výchovná skupina (3 VS)
III. ročník

Estetická výchova

OBSAH	VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍ CIEĽ	METÓDY, FORMY
<p><u>SEPTEMBER</u> Tvorivé dielne. Výtvarné umenie. Výzdoba dennej miestnosti, haly. Omaľovánky s jesennou tematikou.</p> <p>Počúvanie detských pesničiek.</p>	<p>Získavať výtvarné zručnosti a estetické cítenie. Prejavovať pozitívny vzťah k estetickej úprave prostredia.</p> <p>Rozvíjať záujem o hudbu.</p>	<p>Vysvetlenie Príklad</p> <p>Spoločná práca Výstava prác</p> <p>Počúvanie CD</p>
<p><u>OKTÓBER</u> Ručné práce s jesennou tematikou – Košík s plodmi jesene, Tekvicový lampáš, strašidielka. Ovocie a zelenina – maľba, mozaika. Výzdoba jedálne, internátu.</p> <p>Vychádzky do prírody.</p>	<p>Získavať výtvarné techniky pri práci s rôznym materiálom.</p> <p>Prejavovať pozitívny vzťah k estetickej úprave prostredia.</p> <p>Objavovať a vnímať krásy v každodennom živote.</p>	<p>Vlastná práca</p> <p>Spoločná práca Výstava výrobkov</p> <p>Rozhovor Motivácia</p>
<p><u>NOVEMBER</u> Príprava kultúrneho vystúpenia - nácvik básní na Mikuláša.</p> <p>Počúvanie hudby, rozprávky.</p> <p>Tekvicová mozaika - Netradičné kreslenie, maľovanie .</p>	<p>Podieľať sa na príprave kultúrnych podujatí v LVS.</p> <p>Rozvíjať záujem o umenie.</p> <p>Rozvíjať talent a špecifické schopnosti /kreativitu/.</p>	<p>Nácvik Pochvala.</p> <p>Počúvanie CD</p> <p>Vlastná práca Práca s IKT – CD ROM „Tvorivosť“, „Maľovanie pre deti“.</p>
<p><u>DECEMBER</u> Výtvarná práca – anjel z odtlačkov rúk.</p> <p>Estetika prostredia – vianočná výzdoba internátu. Zdobenie vianočného stromčeka.</p>	<p>Získavať výtvarné zručnosti, techniky pri práci s rôznym materiálom.</p> <p>Prejavovať pozitívny vzťah k estetickej úprave prostredia.</p>	<p>Ukážka Motivácia Vlastná práca Tvorivá dielňa Aktivizácia Rozhovor</p>

Mikulášska besiedka. Návšteva vianoč. mestečka.	Esteticky vystupovať a správať sa na kult. akciách.	
<u>JANUÁR</u> Ručné práce so zimnou tematikou – lyžiar, snehuliak... Zimná krajina – netradičná výtvarná technika. Úprava prostredia – zimná výzdoba internátu.	Získavať výtvarné zručnosti, techniky pri práci s rôznym materiálom. Prejavovať pozitívny vzťah k estetickej úprave prostredia.	Ukážka Motivácia Vlastná práca Výstava prác Vlastná práca
<u>FEBRUÁR</u> Ľudové zvyky a tradície – fašiangy. Výtvarná práca - šašovia. Počúvanie detských piesní, hudobno-pohybové hry. Karneval – neničím masky druhých detí.	Posilniť úctu ku kultúrnym a národným hodnotám. Získavať výtvarné zručnosti. Rozvíjať tvorivé a umelecké schopnosti a talent. Esteticky sa správať na kultúrnych akciách.	Film Rozhovor Ukážka Motivácia Vlastná práca Počúvanie CD Vysvetlenie, rozhovor Pochvala
<u>MAREC</u> Ilustrácia rozprávky. Príprava na recitačnú súťaž. Súťaž v prednese poézie a prózy – Odvíjaj sa rozprávkové vretienko Výzdoba internátu výrobkami s jarou tematikou.	Získavať výtvarné zručnosti, techniky s kreatívnym myslením Rozvíjať tvorivé a umelecké schopnosti a talent. Esteticky sa správať na kultúrnych akciách. Prejavovať pozitívny vzťah k estetickej úprave prostredia	Výtvarná práca Motivácia Vlastná práca Prednes poézie a prózy Rozhovor Vyhodnotenie Výstava prác
<u>APRÍL</u> Ručné práce na námety jarnej prírody- jarné kvietky (tulipány, narcise). Veľkonočné zvyky a tradície. Pranostiky – ľudové príslovia a porekadlá. Veľkonočná výzdoba internátu.	Využiť výtvarné zručnosti, techniky pri práci s rôznym materiálom. Posilniť úctu ku kultúrnym a národným hodnotám. Prejavovať pozitívny vzťah k estetickej úprave prostredia.	Ukážka Motivácia Vlastná práca Rozhovor Ukážka Výstava prác
<u>MÁJ</u> Tvorivé dielne na námety letnej prírody. Príprava kultúrneho programu „Skupina baví skupinu“ – nácvik scény.	Prejavovať pozitívny vzťah k estetickej úprave prostredia Rozvíjať tvorivé a umelecké schopnosti a talent.	Vlastná práca Nácvik scény

<p><u>JÚN</u> Ručné práce na tému letnej prírody – lienky, včielky, motýle, žabky.</p> <p>Kultúrne, historické pamiatky a prírodné krásy Nitry.</p> <p>Oslava MDD. Rozlúčkový večierok.</p>	<p>Získavať výtvarné zručnosti, techniky pri práci s rôznym materiálom.</p> <p>Prejavovať záujem o spoznávanie kultúry a históriu slovenských miest. Slušne sa správať na kultúrnych akciách.</p>	<p>Vlastná práca</p> <p>Prezentácia</p> <p>Zábavno-súťažné popoludnie Spoločné podujatie pri hudbe</p>
--	---	---

Výchovné osnovy LVS
 Výchovná skupina (4 VS)
 IV. ročník

Vypracovala: Viera Helegdová, Dis., vychovávateľka

Rozumová výchova

OBSAH	VÝCHOVNO- VZDELÁVACÍ CIEĽ	METÓDY, FORMY
<p><u>SEPTEMBER</u> Domáce úlohy. Disciplína pri ich vypracovaní. Gramatické a matematické cvičenia.</p> <p>Príprava na vyučovanie, práca s detským časopisom, opakovanie učiva.</p>	<p>Rozvíjať samostatnosť v príprave na vyučovanie.</p> <p>Získavať nové poznatky a informácie, rozvíjať záujem o sebavzdelávanie.</p>	<p>Individuálny prístup Ukážka Vysvetlenie Motivácia Tréning Ukážka Hry na rozvoj pamäti</p>
<p><u>OKTÓBER</u> Môj pracovný priestor. Priestor pre učenie. Príprava školských pomôcok.</p> <p>Domáce úlohy. Techniky učenia. Ako sa učiť. Príprava do školy.</p> <p>Práca s rôznymi informačnými zdrojmi (počítač, edukačné programy, časopisy, knihy). Hlavalamy.</p>	<p>Uplatňovať správne pracovné návyky.</p> <p>Rozvíjať samostatnosť v príprave na vyučovanie.</p> <p>Rozvíjať poznávacie procesy (pamäť, myslenie, pozornosť, sústredenosť).</p>	<p>Individuálny prístup Vysvetlenie Ukážka Tréning</p> <p>Motivácia Povzbudenie Aktivizácia</p>
<p><u>NOVEMBER</u> Domáce úlohy. Príprava do školy. Povinnosti žiaka. Rozvíjanie vedomostí.</p> <p>Techniky učenia – ako sa učiť. Štýl učenia.</p> <p>Ako sa učí môj kamarát – výmena skúsenosti.</p>	<p>Rozvíjať samostatnosť v príprave na vyučovanie.</p> <p>Rozvíjať efektívne spôsoby učenia.</p>	<p>Individuálny prístup Modelové situácie Motivácia Vysvetlenie. Brainstorming</p>

<p><u>DECEMBER</u> Domáce úlohy. Didaktické hry. Edukačné programy.</p> <p>Čítanie s porozumením seba vzdelávanie, sebaovládanie.</p>	<p>Rozvíjať samostatnosť v príprave na vyučovanie.</p> <p>Rozvíjať efektívne spôsoby učenia.</p>	<p>Individuálny prístup Motivácia Povzbudenie Vysvetlenie Tréning</p>
<p><u>JANUÁR</u> Domáce úlohy. Čítanie textu. Reprodukcia.</p> <p>Práca na počítači. Vedomostné kvízy.</p>	<p>Rozvíjať samostatnosť v príprave na vyučovanie.</p> <p>Rozvíjať vedomosti, získané poznatky.</p>	<p>Individuálny prístup Motivácia, tréning</p> <p>Modelové situácie, riešenie nových úloh, IKT</p>
<p><u>FEBRUÁR</u> Domáce úlohy. Práca s rôznymi informačnými zdrojmi (časopisy, knihy, počítač...).</p> <p>Školské povinnosti, každodenné povinnosti a ich splnenie. Splnenie jednoduchej úlohy.</p>	<p>Rozvíjať samostatnosť v príprave na vyučovanie.</p> <p>Rozvíjať vôľové vlastnosti a naučiť sa prekonávať nezájum, nechť k povinnostiam.</p>	<p>Individuálny prístup Motivácia, tréning Povzbudenie Príklad Pochvala</p>
<p><u>MAREC</u> Domáce úlohy. Snaha o samostatnosť pri písaní domácich úloh.</p> <p>Doplňovačky. Práca na počítači. Edukačné programy.</p>	<p>Rozvíjať samostatnosť v príprave na vyučovanie.</p> <p>Rozvíjať vedomosti, získané poznatky.</p>	<p>Individuálny prístup Vysvetlenie Motivácia, tréning Aktivizácia Hry, súťaž Hodnotenie</p>
<p><u>APRÍL</u> Môj pracovný priestor. Príprava školských pomôcok.</p> <p>Domáce úlohy. Budovanie záujmu získavať nové poznatky a informácie. Zábavné úlohy a hry na rozvoj slovnej zásoby.</p>	<p>Uplatňovať správne pracovné návyky.</p> <p>Rozvíjať samostatnosť v príprave na vyučovanie.</p>	<p>Individuálny prístup Ukážka, vysvetlenie Motivácia, tréning Aktivizácia Hry</p>
<p><u>MÁJ</u> Domáce úlohy. Upevňovanie získaných</p>	<p>Rozvíjať samostatnosť v príprave na vyučovanie.</p>	<p>Individuálny prístup Motivácia</p>

<p>vedomostí.</p> <p>Štýl učenia. Psychohygiena pri učení.</p> <p>Vyhľadávať zadané informácie z rôznych zdrojov (počítač, encyklopédie, časopisy...).</p>	<p>Rozvíjať efektívne spôsoby učenia.</p> <p>Získavať nové poznatky a informácie, rozvíjať záujem o sebazvedčovanie.</p>	<p>Modelové situácie Vysvetlenie, rozhovor Diskusia Brainstorming</p> <p>Aktivizácia Prezentácia</p>
<p>JÚN</p> <p>Hry na rozvoj pamäti a logického myslenia.</p> <p>Vedomostné kvízy. Záujmové činnosti. Rozvoj slovnej zásoby – práca s mimočítankovou literatúrou.</p>	<p>Rozvíjať poznávacie procesy (pamäť, myslenie, pozornosť, sústredenosť).</p> <p>Rozvíjať vedomosti, získané poznatky.</p>	<p>Individuálny prístup Vysvetlenie Povzbudenie Motivácia, aktivizácia</p>

Výchovné osnovy LVS
Výchovná skupina (4 VS)
IV. ročník

Pracovná výchova

OBSAH	VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍ CIEĽ	METÓDY, FORMY
<p><u>SEPTEMBER</u> Základy stolovania. Starostlivosť o seba a o svoje veci. Poriadok na stole, v šatni, umývanie rúk. Bezpečnosť pri práci. Práca s náradím. Práca v parku. Netradičné techniky práce s rôznym materiálom - Výrobok s jesennou tematikou – práca s prírodným materiálom (listy, jesenné plody...).</p>	<p>Udržiavať čistotu, bezpečnosť a poriadok pri práci. Uplatňovať správne pracovné návyky, manuálne zručnosti a zásady bezpečnosti pri práci. Rozvíjať pozitívny vzťah k práci. Získať základné zručnosti.</p>	<p>Individuálny prístup Vysvetlenie, rozhovor Motivácia, príklad Vyhodnotenie Vlastná práca</p>
<p><u>OKTÓBER</u> Úprava areálu školy a internátu – práca s náradím. Spolupráca pri sezónnych prácach. Hrdosť na spoločný výsledok. Rozvíjanie jemnej motoriky. Darčeky dôchodcom. Práca s papierom a prírodným materiálom: výrobky z gaštanov navliekanie koráľkov.</p>	<p>Rozvíjať pozitívny vzťah k práci. Rozvíjať spoluprácu, ochotu pomôcť, usilovnosť, vytrvalosť. Získať základné zručnosti pracovať podľa jednoduchého pracovného návodu.</p>	<p>Individuálny prístup Motivácia, aktivizácia Vlastná práca Pochvala Prezentácia, hodnotenie</p>
<p><u>NOVEMBER</u> Zábavné skladačky a vystrihovačky z papiera – origami a kirigami.</p>	<p>Získať základné zručnosti pracovať podľa jednoduchého pracovného návodu.</p>	<p>Motivácia, aktivizácia Vysvetlenie Individuálny prístup Vlastná práca</p>

Halloween + tekvice. Dôkladné čistenie obuvi, správne obliekanie sa.	Rozvíjať spoluprácu, ochotu pomôcť, usilovnosť, vytrvalosť. Získavať základné zručnosti potrebné pre praktický život.	Hodnotenie Pochvala
<u>DECEMBER</u> Zhodnotenie vianočných pohľadníc, pozdravov, ikebán, ozdôb. Výzdoba stromčeka, internátu. Rozvíjať zmysel pre krásu a emocionálne prežívanie - výzdoba vianočného stromčeka, aranžovanie ikebany.	Získať základné zručnosti pracovať podľa jednoduchého pracovného návodu. Rozvíjať spoluprácu, ochotu pomôcť, usilovnosť, vytrvalosť.	Motivácia, aktivizácia Vysvetlenie Individuálny prístup Vlastná práca Prezentácia Súťaž Hodnotenie, výstavka
<u>JANUÁR</u> Zimné radovánky. Odpratávanie snehu. Hráme sa so stavebnicami a konštrukčnými hračkami. Kontrola a balenie školských pomôcok.	Byť zodpovedný za vykonanú prácu, splnenie úlohy. Rozvíjať spoluprácu, ochotu pomôcť, usilovnosť, vytrvalosť. Získať základné zručnosti pracovať podľa jednoduchého pracovného návodu.	Motivácia, aktivizácia Vysvetlenie Individuálny prístup Vlastná práca Prezentácia Súťaž Hodnotenie, výstavka
<u>FEBRUÁR</u> Valentínske darčeky- beseda o tomto dni. Fašiangové masky.	Vedieť spolupracovať so skupinou. Byť zodpovedný za vykonanú prácu, splnenie úlohy. Slušné a úprimné priateľstvo v kolektíve. Rozvíjať spoluprácu, ochotu pomôcť - Karneval.	Individuálny prístup Motivácia, vysvetlenie Vlastná práca Kolektívna práca Prezentácia, hodnotenie
<u>MAREC</u> Jarné upratovanie záhonov, trávnikov, parku.. Veľkonočné pozdravy. Výzdoba na okná (práca s nožnicami, orezávatkom	Vedieť spolupracovať so skupinou. Byť zodpovedný za vykonanú prácu, splnenie úlohy. Získať základné zručnosti pracovať podľa jednoduchého pracovného návodu.	Motivácia, vysvetlenie, aktivizácia Individuálny prístup Vlastná práca Ľubovoľná technika Prezentácia, súťaž Hodnotenie, výstavka

<p>a nožom). Zdobíme veľk. kraslice. Estetizácia zariadenia. Inštalácia veľkonočnej výstavky. Upratovanie si prac. priestoru.</p>	<p>Získať základné zručnosti pre praktický život.</p>	
<p><u>APRÍL</u> Jarné upratovanie – úprava okolia školy a internátu. Práca na záhradke – siatie liečivých rastlín (mäta, medovka lekárska...) Dopravné značky, lepenie zvierat s papiera. V zdravom tele zdravý duch“ – umývanie rúk, celková hygiena tela, úprava zovňajšku, čistota odevov a obuvi...</p>	<p>Rozvíjať pozitívny vzťah k práci. Uplatňovať manuálne zručnosti.</p> <p>Dodržiavať bezpečnostné predpisy pri práci s nožnicami. Kultivovať sebaobslužné a hygienické návyky.</p>	<p>Motivácia, aktivizácia Vysvetlenie Individuálny prístup Vlastná práca Kolektívna práca Prezentácia, súťaž Hodnotenie Výstavka</p>
<p><u>MÁJ</u> Práca na školskom pozemku, práca na záhradke, polievanie, pletie. Upratovanie osobných vecí a dennej miestnosti.</p> <p>Darček pre mamičku. Dekoratívne práce.</p>	<p>Rozvíjať pozitívny vzťah k práci. Uplatňovať manuálne zručnosti. Vedieť spolupracovať so skupinou. Byť zodpovedný za vykonanú prácu, splnenie úlohy. Dodržiavať bezpečnostné predpisy pri práci s náradím. Získať základné zručnosti pracovať podľa jednoduchého pracovného návodu.</p>	<p>Motivácia, aktivizácia Vysvetlenie Individuálny prístup Vlastná práca Kolektívna práca</p> <p>Prezentácia, súťaž Hodnotenie Výstavka</p>
<p><u>JÚN</u> Práca na záhradke a záhone – polievanie, pletie.</p> <p>Zábavné skladačky. Vitie vencov.</p> <p>Sebaobslužné činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - robíme poriadok v herni - upratujeme skrine <p>balíme osobné veci.</p>	<p>Byť zodpovedný za vykonanú prácu, splnenie úlohy. Dodržiavať bezpečnostné predpisy pri práci s náradím. Rozvíjať pozitívny vzťah k práci. Uplatňovať manuálne zručnosti. Vedieť spolupracovať so skupinou.</p>	<p>Motivácia, aktivizácia Vysvetlenie Individuálny prístup Vlastná práca Kolektívna práca Hodnotenie Súťaž Výstavka</p>

Výchovné osnovy LVS
 Výchovná skupina
 IV. ročník

Telesná výchova

OBSAH	VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍ CIEĽ	METÓDY, FORMY
<p><u>SEPTEMBER</u> Zoznamovacie hry. Loptové hry. Hry na detskom ihrisku. Turistika. Bicyklovanie. Relaxačné cvičenia.</p>	<p>Dodržiavať pravidlá hier, hrať čestne, vedieť kooperovať v skupine, vedieť prehrať a zvládať záťaž a stres.</p>	<p>Motivácia, aktivizácia Vysvetlenie Hry, súťaž Hodnotenie Voľnočasové aktivity</p>
<p><u>OKTÓBER</u> Obľúbené loptové a pohybové hry. Futbal, tenis. Skupinové hry. Súťaž v malých skupinách.</p>	<p>Dodržiavať pravidlá hier, hrať čestne, vedieť prehrať a zvládať záťaž a stres. Objaviť športový talent a schopnosti.</p>	<p>Motivácia, aktivizácia Vysvetlenie Hry, súťaž Hodnotenie</p>
<p><u>NOVEMBER</u> Hry v parku, vychádzka, hry v telocvični, súťaživé hry, mini olympiáda.</p>	<p>Rozvíjať čestnosť, disciplína, sebaovládanie, vytrvalosť.</p>	<p>Motivácia, aktivizácia Vysvetlenie Hry, súťaž Hodnotenie</p>
<p><u>DECEMBER</u> Vychádzka do prírody. Dodržiavanie základných hygienických návykov. Otužovanie. Prechádzka zimnou krajinou.</p>	<p>Pestovať aktívny vzťah k telesnej kultúre a športu. Rozvíjať športový talent a schopnosti. Poznať zásady zdravého životného štýlu a pochopiť ich význam pre zdravie.</p>	<p>Vychádzky</p>
<p><u>JANUÁR</u> Zimné športové disciplíny (hry na snehu a ľade) - hod snehovou guľou na cieľ, - stavanie snehuliaka, - kĺzanie na ľade, - hokej. Preteky – sánky, boby.</p>	<p>Dodržiavať pravidlá hier, hrať čestne, vedieť kooperovať v skupine, vedieť prehrať a zvládať záťaž a stres. Pestovať aktívny vzťah k telesnej kultúre a športu. Rozvíjať športový talent.</p>	<p>Motivácia, aktivizácia Vysvetlenie Individuálny prístup Hry, súťaž Hodnotenie</p>

<p><u>FEBRUÁR</u> Vychádzka do prírody.</p> <p>Vhodný výber pohybových aktivít v telocvični podľa záujmu detí.</p> <p>Pohybové aktivity v telocvični a vonku.</p>	<p>Dodržiavať pravidlá hier, hrať čestne, vedieť kooperovať v skupine, vedieť prehrať a zvládať záťaž a stres.</p> <p>Pestovať aktívny vzťah k telesnej kultúre a športu.</p> <p>Rozvíjať športové schopnosti.</p>	<p>Motivácia, aktivizácia Vysvetlenie, rozhovor Individuálny prístup Tréning Hodnotenie</p>
<p><u>MAREC</u> Pobyt na detskom ihrisku - pohybové hry, - loptové hry.</p> <p>Vychádzka do jarnej prírody.</p> <p>Hudobno-pohybové hry.</p>	<p>Dodržiavať pravidlá hier, hrať čestne, vedieť kooperovať v skupine, vedieť prehrať a zvládať záťaž a stres.</p> <p>Pestovať aktívny vzťah k telesnej kultúre a športu.</p> <p>Rozvíjať športové schopnosti v tanci.</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor Ukážka Motivácia, aktivizácia Povzbudenie Individuálny prístup Hry</p>
<p><u>APRÍL</u> Štafetové hry - slalom, - beh, - prenášanie lopty do cieľa.</p> <p>Vychádzka do prírody.</p> <p>Civilizačné choroby. Sledovanie náučného filmu. Práca s encyklopédiami. Práca s internetom a vyhľadávanie informácií.</p>	<p>Dodržiavať pravidlá hier, hrať čestne, vedieť kooperovať v skupine, vedieť prehrať a zvládať záťaž a stres.</p> <p>Rozvíjať športový talent a schopnosti.</p> <p>Poznať zásady zdravého životného štýlu.</p>	<p>Motivácia Vysvetlenie, rozhovor Ukážka Povzbudenie Súťaž Hodnotenie Vychádzka</p>
<p><u>MÁJ</u> Bicyklovanie – súťaž.</p> <p>Relaxácia pri hudbe. Výber športovej aktivity podľa záujmov.</p>	<p>Dodržiavať pravidlá hier, hrať čestne, vedieť kooperovať v skupine, vedieť prehrať a zvládať záťaž a stres.</p>	<p>Motivácia, aktivizácia Vysvetlenie Ukážka Hry, súťaž Hodnotenie</p>

<p>Loptové hry - prehadzovaná, vybíjaná, - futbal, volejbal.</p>	<p>Rozvíjať športový talent a schopnosti.</p>	
<p>JÚN Obľúbené loptové a pohybové hry. Bicyklovanie. Hry na detskom ihrisku - hojdačky, - pieskovisko. Hry v prírode.</p>	<p>Dodržiavať pravidlá hier, hrať čestne, vedieť kooperovať v skupine, vedieť prehrať a zvládať záťaž a stres. Pestovať aktívny vzťah k telesnej kultúre a športu.</p>	<p>Motivácia, aktivizácia Vysvetlenie Hry, súťaž Hodnotenie Voľnočasové aktivity</p>

Výchovné osnovy LVS
Výchovná skupina (4VS)
IV. ročník

Rodinná výchova a výchova k manželstvu a rodičovstvu

OBSAH	VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍ CIEĽ	METÓDY, FORMY
<p><u>SEPTEMBER</u> Rodinný život- citové väzby voči rodine, príbuzným. Pomenovanie role a úloh.</p>	<p>Uvedomiť si význam rodiny. Rozvíjať pozitívne citové väzby.</p>	<p>Vysvetlenie, rozhovor, diskusia Hranie rolí</p>
<p><u>OKTÓBER</u> Moja rodina – zážitky. Členovia rodiny- ich funkcie. Problémy v rodine a ich zvládanie.</p>	<p>Vedieť zvládnuť emócie a uvedomiť si, prijať a riešiť problémy v rodine.</p>	<p>Zážitkové aktivity Vyjasnenie hodnôt Beseda Brainstorming</p>
<p><u>DECEMBER</u> Starostlivosť o mladších, starších, chorých členov rodiny.</p>	<p>Rozvíjať cit pre rodinu, uvedomovať si potrebu starostlivosti.</p>	<p>Diskusia Príklad Zážitkové hry</p>
<p><u>FEBRUÁR</u> Základné práce v domácnosti. Deľba práce a spolupráca v rodine.</p>	<p>Rozvíjať praktické zručnosti súvisiace s rodinným životom.</p>	<p>Diskusia Vysvetlenie Hranie rolí</p>
<p><u>MAREC</u> Moja rodina –vzájomné porozumenie, tolerancia a sebaúcta. Rodinné a generačné vzťahy.</p>	<p>Vytvoriť predstavu o štruktúre a poslaní rodiny.</p>	<p>Zážitkové aktivity Vyjasnenie hodnôt Beseda Brainstorming</p>
<p><u>APRÍL</u> Vyjasnenie hodnôt. Zmysel rodiny.</p>	<p>Upevňovať rodinnú dôveru a priateľstvo. Uvedomiť si hodnotu rodiny.</p>	<p>Diskusia Vysvetľovanie Príklad</p>
<p><u>MÁJ</u> Upevňovanie rodinných vzťahov. Vzájomná dôvera.</p>	<p>Rozvíjať vzájomnú pomoc v rodine.</p>	<p>Diskusia Príklad Zážitkové hry</p>

Výchovné osnovy LVS
Výchovná skupina (4VS)
IV. ročník

Environmentálna a ekologická výchova

OBSAH	VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍ CIEĽ	METÓDY, FORMY
<p><u>SEPTEMBER</u> Poznávanie zvierat, rastlín, pozorovanie zmien v prírode. Šetrenie energiami. Triedenie odpadu. Vlastná činnosť. Projekty.</p>	<p>Pochopiť význam ochrany životného prostredia.</p>	<p>Príklad Beseda Vysvetlenie Projekcia, aktivita Motivácia Vychádzky</p>
<p><u>OKTÓBER</u> Skrásňovanie parku a ochrana životného prostredia.</p>	<p>Pochopiť základné princípy ochrany životného prostredia.</p>	<p>Vychádzka</p>
<p><u>NOVEMBER</u> Pozorovanie zmien v prírode, čo sa zmenilo?</p>	<p>Pochopiť základné princípy ochrany životného prostredia. Poznaj a chráň!</p>	<p>Vychádzka</p>
<p><u>JANUÁR</u> Starostlivosť o vtáky, prikrmovanie.</p>	<p>Prejavovať potrebu ochraňovať a tvoriť prírodné a životné prostredie.</p>	<p>Vysvetlenie Zážitková technika</p>
<p><u>FEBRUÁR</u> Starostlivosť o izbové rastliny, zeleň. Sadenie kvetov. Čistenie okolia školy a internátu.</p>	<p>Ochraňovať a tvoriť prírodné a životné prostredie.</p>	<p>Motivácia Vysvetlenie, diskusia Projekcia Pochvala</p>
<p><u>APRÍL</u> Deň Zeme (22.4.) – čistenie prírody. EKO škola - Triedenie odpadu. Využitie odpadu. Šetrenie energiami. Zber papiera.</p>	<p>Prejavovať a vytvárať potrebu žiť v čistom a upravenom prostredí. Uplatňovať zručnosti pri ochrane a tvorbe prírodného a životného prostredia.</p>	<p>Vlastná práca Pochvala Ekologické hry Zážitkové aktivity</p>
<p><u>MAJ</u> Eko škola. Šetrenie. Starostlivosť o prostredie, v ktorom žijem. Spolupráca pri tvorbe upraveného prostredia.</p>	<p>Pestovať a vytvárať potrebu žiť v čistom a upravenom prostredí.</p>	<p>Motivácia, aktivizácia Diskusia Masmédia Beseda Súťaž</p>

Výchovné osnovy LVS
Výchovná skupina (4 VS)
IV. ročník

Mravno – spoločenská výchova

OBSAH	VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍ CIEĽ	METÓDY, FORMY
<p><u>SEPTEMBER</u> Pravidlá slušného správania v LVS. Dodržiavanie školského poriadku. Režim dňa. Základy etiky správania. Pozitívna klíma v skupine.</p> <p>Spoznávam seba i teba. Pozdrav. Predstavenie sa. Oslovovanie detí. Prezývky.</p>	<p>Uplatňovať pravidlá slušného správania, pochopiť význam kultúrneho správania. Dodržiavať školský poriadok a režim dňa.</p> <p>Vzájomne sa spoznávať, vedieť sa predstaviť, oslovovať iné deti krstným menom.</p>	<p>Individuálny prístup Vysvetlenie, rozhovor, diskusia Argumentácia Tréning Zážitkové aktivity Individuálny prístup Hry na spoznávanie Sociálne hry Výtvarná práca</p>
<p><u>OKTÓBER</u> Základy komunikácie. Oslovenie. Pozdrav. Požiadanie. Odmietnutie. Počúvanie. Prosociálne správanie v skupine. Mesiac úcty k starším ľuďom.</p>	<p>Slušne komunikovať, nadviazať kontakt, pozorne počúvať a neskákať druhému do reči.</p>	<p>Individuálny prístup Vysvetlenie, tréning Hry na rozvoj komunikačných schopností Hry na rozvoj prosociálnych zručností Pantomimické hry a techniky</p>
<p><u>NOVEMBER</u> Verbálna a neverbálna komunikácia. Vulgarizmy, slang, gestá.</p>	<p>Prejavovať úctu k materinskému jazyku, kultúrne a zrozumiteľne sa vyjadrovať. Rozlíšiť kultúrne a nekultúrne prejavy v správaní.</p>	<p>Individuálny prístup Vysvetlenie, Tréning Hry na rozvoj komunikačných schopností. Hranie rolí</p>
<p><u>DECEMBER</u> Spolupráca. Pomoc. Kooperatívne správanie v skupine. Delenie sa. Darovanie. Prosociálne správanie sa medzi deťmi a k iným ľuďom. Priateľstvo. Starostlivosť o druhých. Empatia. Antipatia. Tolerancia.</p> <p>Slovenské zvyky a tradície v zime – Mikuláš, Vianoce.</p>	<p>Rozvíjať a upevňovať kooperatívne správanie detí, pochopiť význam spolupráce s ostatnými ľuďmi.</p> <p>Rozvíjať schopnosť tvoriť priateľské medziludské vzťahy.</p> <p>Spoznávať zvyky a tradície.</p>	<p>Individuálny prístup Kooperačné hry Spoločná výtvarná práca Spoločné činnosti, podujatia Tréning</p> <p>Individuálny prístup Rozhovor, diskusia. Psychosociálne hry Tréning</p>
<p><u>JANUÁR</u> Postoj k členom rodiny.</p>	<p>Viest deti k sebaúcte,</p>	<p>Individuálny prístup</p>

Moja rodina. Môj domov. Prejavy úcty k ľuďom.	prejavovať úctu k rodičom, starším ľuďom, spolužiakom, učiteľom, vychovávateľom.	Rozhovor, diskusia Film, hranie rolí Hry na vciťovanie Výtvarná práca
<u>FEBRUÁR</u> Sebaúcta. Sebahodnotenie.	Pomenovať svoje silné a slabé stránky, dobré a zlé vlastnosti.	Individuálny prístup Autoreflexia Zážitková aktivita
<u>MAREC</u> Asertivita. Komunikácia v konflikte. Alternatívne riešenie konfliktu. Sebaovládanie – upokojenie sa, ako zvládnuť hnev, trpezlivosť. Empatia: Ako Ti pomôžem? Priateľstvo. Starostlivosť o druhých.	Vedieť riešiť problémy, konflikty nenásilnou formou, vyrovnávať sa s frustráciami a stresmi, ovládať svoje afektívne správanie. Rozvíjať schopnosť tvoriť priateľské medziľudské vzťahy.	Individuálny prístup Vysvetlenie, rozhovor diskusia Brainstorming Hranie rolí Hry na riešenie konfliktov
<u>APRÍL</u> Sebauvedomenie. Kooperatívne správanie v skupine.	Vedieť prevziať zodpovednosť za svoje správanie. Vedieť riešiť konflikty nenásilnou formou. Ovládať emócie.	Individuálny prístup Príklad Hodnotenie Zážitková aktivita
<u>MÁJ</u> Slovenské zvyky a tradície. Dôležité výročia a udalosti. Úspechy Slovenska. Kultúrne pamiatky. Prírodné kráasy. Historické zaujímavosti. Rozhovor o detských problémoch a zážitkoch. Podriaadiť sa záujmom väčšiny. Život s postihnutím.	Posilniť hrdosť k národnej a štátnej príslušnosti. Prejavovať záujem o spoznávanie kultúry, histórie, miest, regiónov a prírodných krás Slovenska. Byť tolerantný a ohľaduplný k iným etnickým skupinám, náboženstvám a osobám s postihnutím.	Vysvetlenie Film Výtvarná práca, výstavy Prezentácia Rozprávka Výlety, exkurzie, návštevy múzeí, hradov, zámkov Vedomostný kvíz Hry na vciťovanie Hranie rolí
<u>JÚN</u> Pochvala, vyjadrenie vlastných citov, pozitívne hodnotenie správania iných. Asertivita. Práva dieťaťa. Základné ľudské práva. Práva žiaka. Spolužitie bez násilia. MDD – sviatok detí.	Všimáť si dobré vlastnosti, správanie, schopnosti iných detí a vedieť im vyjadriť pochvalu, uznanie. Odolávať negatívnym sociálno-patologickým javom. Pochopiť význam dodržiavania ľudských práv. Uplatňovať pravidlá slušného správania. Byť kamarátsky.	Individuálny prístup Vysvetlenie, rozhovor Príklad Pochvala Zážitková aktivita Tréning Preventívne techniky Film Individuálny prístup Vysvetlenie, rozhovor, diskusia, argumentácia Zážitková aktivita

Výchovné osnovy LVS
Výchovná skupina
IV. ročník

Estetická výchova

OBSAH	VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍ CIEĽ	METÓDY, FORMY
<p><u>SEPTEMBER</u> Tvorivé dielne. Práce s prírodným materiálom. Košík s ovocím.</p>	<p>Získavať výtvarné zručnosti, techniky pri práci s rôznym materiálom.</p>	<p>Motivácia, aktivizácia Ukážka Vlastná práca Analýza diela</p>
<p><u>OKTÓBER</u> Kultúra vyjadrovania, zovňajšku. Vlastná práca. Estetika prostredia. Ovocie a zelenina- výzdoba internátu.</p>	<p>Rozvíjať poznávanie, vnímanie, chápanie a prežívanie krásy v každodennom živote.</p>	<p>Motivácia, aktivizácia Rozhovor Príklad Kultúrne podujatia Vlastná práca</p>
<p><u>NOVENBER</u> Príprava kultúrneho vystúpenia - nácvik básní na Mikuláša. Počúvanie hudby, rozprávky. Tekvicová mozaika - kreslenie, maľovanie .</p>	<p>Podieľať sa na príprave kultúrnych podujatí v LVS. Rozvíjať záujem o umenie. Rozvíjať talent a špecifické schopnosti /kreativitu/.</p>	<p>Prednes poézie, prózy Nácvik kultúrneho programu Súťaž Dramatizácia Besiedky</p>
<p><u>DECEMBER</u> Výtvarná práca – vianočné ozdoby. Vianočná výzdoba internátu. Zdobenie vianočného stromčeka. Mikulášska besiedka. Návšteva vianoč. mestečka.</p>	<p>Získavať výtvarné zručnosti, techniky pri práci s rôznym materiálom. Prejavovať pozitívny vzťah k estetikej úprave prostredia. Esteticky vystupovať a správať sa na kult. akciách.</p>	<p>Výlety Exkurzie, vychádzky Besedy Hudobné nosiče, filmy Výtvarná práca</p>
<p><u>JANUÁR</u> Zimná krajinka, športy. Kresba, maľba. Stopy v snehu. Stávanie snehuliaka. Výzdoba internátu.</p>	<p>Prejavovať pozitívny vzťah k estetikej úprave prostredia.</p>	<p>Ukážka Motivácia Vlastná práca Výstava prác</p>
<p><u>FEBRUÁR</u> Ľudové zvyky a tradície – fašiangy. Výtvarná práca – fašiangové masky.</p>	<p>Posilniť úctu ku kultúrnym a národným hodnotám. Získavať výtvarné zručnosti, techniky pri práci s rôznym</p>	<p>Film Rozhovor Motivácia Ukážka</p>

Počúvanie detských piesní, hudobno-pohybové hry.	materiálom. Rozvíjať tvorivé a umelecké schopnosti a talent.	Vlastná práca Počúvanie CD
Karneval – diskotéka, vyhodnotenie.	Esteticky sa správať na kultúrnych akciách.	Vysvetlenie, rozhovor Pochvala
<u>MAREC</u> Čitateľská gramotnosť- EZOPOVE BÁJKY.	Získavať výtvarné zručnosti, techniky pri práci s rôznym materiálom.	Výtvarná práca Motivácia Vlastná práca Prednes poézie a prózy
Príprava na recitačnú súťaž. Súťaž v prednese poézie a prózy – Odvíjaj sa rozprávkové vretienko Výzdoba internátu s jarnou tematikou.	Rozvíjať tvorivé a umelecké schopnosti a talent. Esteticky sa správať na kultúrnych akciách. Prejavovať pozitívny vzťah k estetikej úprave prostredia	Rozhovor Vyhodnotenie Výstava prác
<u>APRÍL</u> Veľkonočné zvyky a tradície. Aktuálna výzdoba internátu. Návčik aktuálnych scénok a kultúrnych programov.	Rozvíjať „zdravú“ literárno-dramatickú a spevácku súťaživosť. Vedieť prijať výhru aj prehru.	Vysvetlenie, rozhovor Motivácia, príklad Brainstorming Tréning
<u>MÁJ</u> Netradičné výtvarné techniky, hudobné činnosti. Príprava kultúrneho vystúpenia „Skupina baví skupinu“ – návčik scénky.	Rozvíjať tvorivé a umelecké schopnosti, talent. Zapájať sa do súťaží.	Individuálny prístup Ukážka Motivácia Povzbudenie Výstava prác Súťaže
<u>JÚN</u> Starostlivosť o izbové kvety, tuje, polievanie, práca na záhone. Kultúrne, historické pamiatky a prírodné krásy Nitry a okolia. Oslava MDD. Rozlúčkový večierok.	Prejavovať pozitívny vzťah k estetikej úprave prostredia. Prejavovať záujem o spoznávanie kultúry a históriu slovenských miest. Slušne sa správať na kultúrnych akciách.	Vlastná práca Prezentácia Zábavno-súťažné popoludnie Spoločné podujatie pri hudbe

Príloha B

Tematické týždne v LVS

OKTÓBER/NOVEMBER

„Zdravý životný štýl v LVS“

Zodpovedná: Mgr. Denisa Sládeková, vychovávateľka

Obrázok 1

Zdravý životný štýl zážitkovým učením

Chceme, aby deti žili zdravo.

Chceme, aby sa zdravý životný štýl stal súčasťou ich každodenného života.

Vedíme k zdravému žitiu, zážitkov tvoríme, myslíme...

Učíme vnímať zdravý životný štýl všetkými zmyslami.

OBSAH:

- Ovocie a Zelenina
- Vitamíny a zdravie
- Zdravé a nezdravé jedlá
- Zdravá desiata, olovrant

CIELE:

- Hravou formou vzbudiť záujem detí o zdravú výživu, doplniť im poznatky z tejto oblasti.
- Rozvíjať pozitívny vzťah k zdravej výžive.
- Podporiť konzumáciu ovocia a zeleniny.
- Pochopiť význam konzumácie ovocia a zeleniny pre zdravie a v prevencii chorôb.

- Vedieť rozlišovať ovocie a zeleninu na základe čuchových, hmatových a chuťových vnemov.
- Poznať zdravé a nezdravé jedlá.
- Vedieť pripraviť jednoduché zdravé jedlo.

DECEMBER/JANUÁR

„Mediálna výchova v LVS“

Zodpovedný: PaedDr. Vladimír Jurista, vychovávateľ

Obrázok 2

Mediálne zážitkové učenie

Podporujeme celostný osobnostný rozvoj dieťaťa.

Aktivizujeme rozvoj psychomotoriky, poznania, emocionality a sociability.

Rozvíjame tvorivosť a predstavy v každodenných aktivitách a pomáhame dieťaťu formovať vlastnú jedinečnosť a životné kompetencie.

Spoznávame rozdiely medzi fikciou a skutočným svetom zobrazovaným v médiách.

Rešpektujeme špecifiká vývinových daností dieťaťa.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD:

- Druhy médií a masmédií (printové – noviny, časopisy...,elektronické- rozhlas, tv ...digitálne- DVD, CD, internet, osobný počítač)
- Funkcia médií: informovať, vzdelávať, podporovať komunikáciu, zabávať...

VÝKONOVÝ ŠTANDARD:

- Dieťa dokáže rozlišovať základné druhy médií, s ktorými sa dostáva do kontaktu.
- Rozlíšiť médium a masmédiium.
- Vlastnými slovami povedať ako médiá ovplyvňujú a formujú náš každodenný život a ako doň vstupujú.
- Vplyv médií na usporiadanie denných aktivít i celého dňa.
- Interpretovať a hodnotiť jednoduché mediálne produkty.

CIELE:

- Základná orientácia v druhoch a úlohách médií, ich produktoch a ich vplyve na poslucháča, diváka, čitateľa...
- Formovanie vlastného názoru na médiá a ich výstupy /na základe poznania, interpretácie, hodnotenia a tvorby jednoduchých mediálnych produktov/.

FEBRUÁR/MAREC

„Týždeň finančnej gramotnosti v LVS“

Zodpovedná: Mgr. Jozefína Kadlecová, vychovávateľka

Obrázok 3

Finančná gramotnosť zážitkovým učením

Približujeme zdanlivo vzdialený finančný svet.

Rozvíjame zručnosti detí, ktoré sú potrebné pre orientovanie sa vo svete financií.

Precvičujeme úlohy a príklady z každodenného života.

Spoznávame euro, jednotlivé mince.

Vytvárame priestor pre samostatnú i skupinovú prácu, pre opis reálnych životných situácií, možnosť spolupráce, zážitkové role, príležitosť pre riešenie problémov.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD:

- Pojmy: peniaze, euro, minca, bankovka, platobná karta
- Životné hodnoty, potreby

VÝKONOVÝ ŠTANDARD:

- Dieťa dokáže pomenovať základné ľudské potreby a základné ľudské hodnoty.

- Opísať postavenie členov rodiny pri zabezpečovaní životných potrieb.
- Opísať základné pojmy- ľudské potreby, hodnoty, peniaze, euro, minca, bankovka, platobná karta.

CIELE:

- Hravou formou naučiť žiakov orientovať sa v základných pojmoch z oblasti finančnej gramotnosti. Osvojiť si základné zručnosti pre efektívne riadenie a plánovanie svojej finančnej budúcnosti.
- Vedieť definovať pojmy: peniaze, euro, minca, bankovka, platobná karta.
- Uvedomiť si význam práce a hodnotu peňazí /pochopiť, že nestačí len vlastniť peniaze, je potrebné vedieť ako s nimi narábať, porozumieť základným finančným produktom, ktoré ovplyvňujú náš každodenný život/.

APRÍL/MÁJ

„Týždeň environmentálnej výchovy v LVS“

Zodpovedná: Viera Helegdová, Dis., vychovávateľka

Obrázok 4

Environmentálna výchova zážitkovým učením

Rozvíjame osobnosť dieťaťa.

Zameranie:

„Ochranca prírody“

„Eko – bývanie“

„Bio – potraviny“

„Recyklácia odpadu“

„Dopravný prostriedok“

„Zvieratka prírody“

OBSAH:

- Šetrenie energiami
- Triedenie odpadu
- Využitie odpadového materiálu
- Starostlivosť o izbové rastliny
- Starostlivosť o park LVS

CIELE:

- Viesť deti k šetreniu vody a elektrickej energie.
- Ochranovať a tvoriť prírodné a životné prostredie.
- Tvorivo využívať odpadový materiál vo výtvarnej činnosti .
- Pestovať a vytvárať potrebu žiť v upravenom prostredí.

JÚN

„Týždeň dopravnej výchovy v LVS“

Zodpovední: denní vychovávateľa

Obrázok 5

Chodník

Chodíme, chodíme, kadiaľ chceme,
chodník celý zapraceme.
Ak chce chodník voľný byť,
musí chodec vpravo ísť.

CIELE:

- Pripraviť deti na zodpovedný pohyb v cestnej premávke v súlade s etickými princípmi.
- Rozvíjať schopnosti detí pozorovať, orientovať sa v dopravnom prostredí a reflektovať vzniknuté situácie z hľadiska bezpečnosti.

- Rešpektovať/dodržiavať pravidlá cestnej premávky pri chôdzi, či jazde na bicykli, kolobežke, korčuliach.
- Nadobúdať, ovládať, vykonávať zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke.
- Objavovať, nachádzať funkčnosť technických zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky, napríklad svetelných signalizačných zariadení.
- Nadobúdať/získavať poznatky o význame a úlohe integrovaného záchranného systému – linka 112 (hasiči, rýchla zdravotnícka pomoc, polícia)

Vypracovali:

Denní vychovávatelia: V. Helegdová, Dis.
PaedDr. V. Jurista
Mgr. J. Kadlecová
Mgr. D. Sládeková

PaedDr. Petra Vágová, riaditeľka LVS

Príloha C,C1

Vnútorňý systém hodnotenia detí v LVS

Na besiedke – veľkej komunite, kde sa stretávajú každý štvrtok všetky výchovné skupiny spolu s vychovávateľmi, porozpráva psychológ deťom rozprávku o „Guliverovi, ktorý sa dostal do krajiny Liliputu, kde ho malí ľudkovia poviažali a zotročili a on im musel slúžiť. Ale Guliver si raz povedal, že nebude viac Liliputom slúžiť, pozbieral všetky svoje sily, oslobodil sa a ušiel od nich“.

Po prečítaní rozprávky deťom vysvetlíme, aké poučenie z nej vyplýva, že aj oni sa môžu zbaviť svojich zlých zvykov, návykov, len musia chcieť. Deti na prvej besiedke spoločne vyhlásia „boj“ proti ich Liliputom – zlým vlastnostiam.

Správanie je rozložené na niekoľko vlastností (vo výchove a v škole je hodnotených 63 vlastností), ktoré sa postupne predkladajú ako „heslo dňa“. Vlastnosť sa vopred vysvetlí na príbehu, rozprávke, bájke, kde deti majú možnosť pozorovať pozitívne modelové správanie, lepšie ju pochopia, celý deň sú zamerané na jednu vlastnosť, navzájom sa upozorňujú a povzbudzujú.

Motivačný systém pozostáva z pravidelného denného hodnotenia:

- ranná komunita (hodnotenie pomocní vychovávateľa + pg zamestnanci + psychológ),
- škola - po vyučovaní (hodnotenie učiteľa),
- večerná komunita - výchova (hodnotenie denní vychovávateľa + psychológ).

Pri hodnotení dieťaťa vychádzame z tvorivo-humanistickej výchovy, kde základom hodnotenia je **hodnotenie dieťaťa/žiaka sebou samým**. Vo výchove i v škole takéto hodnotenie prebieha tak, že dieťa samo zhodnotí dodržanie „hesla dňa“ a vychovávateľ, učiteľ tento proces iba usmerňuje. Na to, aby dieťa malo pocit spravodlivého hodnotenia jeho správania, výkonov v zariadení a v škole využívame aj hodnotenie dieťaťa/žiaka deťmi/spolužiakmi navzájom. Takýmto postupom sa eliminujú prípady pocitu nespravodlivého hodnotenia a deti/žiaci si osvojujú kritériá hodnotenia a zlepšuje sa aj vzťah medzi vychovávateľmi, učiteľmi a deťmi/žiakmi.

Tá istá vlastnosť – „heslo dňa“ sa plní dva dni po sebe, aby mali deti, ktoré neboli úspešné v prvý deň možnosť opravy, a aby sa vlastnosť lepšie upevnila. Okrem hodnotenia jednotlivcov sa hodnotí aj celá výchovná skupina. Najúspešnejšia skupina je odmenená čajovým večierkom a diskotékou.

Snažíme sa deti vhodne motivovať k splneniu „hesla dňa“, podchytiť i tú najmenšiu snahu o zlepšenie, odmeňovať zlepšený výkon a chváliť každú snahu o zmenu k lepšiemu.

Správanie dieťaťa zaznamenávame mesačne, príp. podľa potreby v „Pozorovacích denníkoch detí“. Pri hodnotení sa opierame aj o „Prehľad o správaní sa dieťaťa“, ktorý obsahuje 30 situácií, kde sa reakcie dieťaťa v danej situácii posudzujú 6 stupňovou škálou. Celkové hodnotenie správania sa uskutočňuje na pedagogických radách (1/4,1/2,3/4, konc. hodnotenie) vychovávateľmi a sleduje sa ním zlepšenie alebo zhoršenie správania sa dieťaťa.

Po ukončení pobytu dieťaťa v LVS k polroku a na konci školského roka zasielame katamnesticke dotazníky rodičom detí a kmeňovým školám na zistenie úspešnosti začlenenia našich detí/žiakov v škole a v rodine a zistenie efektívnosti liečebno-výchovného pobytu. (podrobný popis hodnotiaceho systému viď. Príloha C1)

Príloha C1

Systém hodnotenia detí v Liečebno-výchovnom sanatóriu Nitra

V LVS Nitra je zavedený **systém hodnotenia (SH)** detí, v ktorom je vidieť jednotný prístup. Je to jasný a pevne fungujúci systém, ktorý poskytuje deťom určitú hodnotovú orientáciu a predovšetkým vhodnými postupmi a intenzívnym tréningom rozvíja u detí príslušný repertoár žiaduceho správania.

Teoretickým východiskom pre vypracovanie **SH** bola psychológia učenia. Je vypracovaný podľa princípov teórie učenia a vo väčšej miere sa v ňom využívajú najmä princípy pozitívneho tréningu.

Z hľadiska učenia je voči pozitívnemu pôsobeniu často protichodné neutrálne pôsobenie (ktoré nespôsobuje učenie) a nie priamo negatívne pôsobenie („trest“). Táto skutočnosť našla vyjadrenie aj pri tzv. dvojprocesovej teórii učenia, kde sa predpokladá, že učenie závisí od podráždenia, ktoré súvisí s odmenou a od útlmu, ktorý je výsledkom chýbania odmeny. Oproti sebe stojí teda **odmena** a jej **chýbanie** a nie odmena a „trest“ (Dr. Kondáš, Discentná psychoterapia).

Medzi najčastejšie používané výchovné prostriedky patria **odmeny** a „**tresty**“. Čo sa týka samotného účinku odmien a „trestov“ vo výchove, možno povedať, že odmeny sú lepšími výchovnými prostriedkami ako „tresty“, vykazujú vyššiu účinnosť. Odmeny podporujú učenie, vrátane sociálneho učenia, čo má pre výchovu veľký význam. Účinky „trestov“ nie sú jednoznačne predpovedateľné, keďže každé dieťa môže na uložený „trest“ reagovať inak.

Medzi hlavné funkcie „trestov“ môžeme zaradiť:

- „trest“ má napraviť vzniknutú škodu – dieťa uloží, čo rozhádzalo, napraví, čo poškodilo (ak to dokáže), zaplatí škodu z vreckového,
- „trest“ má zabrániť opakovaniu nesprávneho správania – ak určité správanie sprevádza nepríjemný zážitok, dieťa si dá pozor a nabudúce sa takéhoto správania vystríha,
- „trest“ má vinníka zbaviť pocitu viny – táto funkcia trestu však predpokladá, že dieťa si je vedomé svojho priestupku, prežíva pocity viny a „trest“ vníma ako spravodlivý.

Odmeny a „**tresty**“ by mali byť primerané osobnosti a veku dieťaťa. Vek dieťaťa je faktor, ktorý zohráva vo výchove významnú úlohu. S narastajúcim vekom dieťaťa strácajú svoju účinnosť prostriedky, ktoré sú spojené s nejakými telesnými pocitmi, či už príjemnými alebo nepríjemnými (napr.: sladkosť, hračka). Naopak, vzrastá význam tých prostriedkov, ktoré sú skôr povahy duševnej (ocenenie, pochvala, prejav uspokojenia ako odmena, výčitka, dohováranie, prejav nespokojnosti ako trest).

Odmeny a „tresty“ by mali byť dieťaťu vždy zrozumiteľné. Dieťa by nemalo byť potrestané za nejakú „tajomnú vinu“, ktorú nemôže pochopiť, ale má si byť vedomé svojho priestupku. „Trest“ za neznámu vinu spôsobuje u dieťaťa stav zmätku a napätia. Pri používaní odmien a „trestov“ by mala byť dodržiavaná dôslednosť. Nedôslednosť spôsobuje u dieťaťa zmätok.

Zmysel a efekt tohto **systému hodnotenia** v podmienkach nášho LVS sa pri jeho tvorbe zisťoval dotazníkom, ktorý obsahoval 12 otázok týkajúcich sa postojov, schopnosti sebaovládania, sebahodnotenia. Dotazník sa aplikoval deťom po troch mesiacoch od zavedenia SH. Výsledky sa porovnávali s výsledkami kontrolnej skupiny, ktorú tvorilo 9 detí z predchádzajúceho školského roka, ktoré neprešli systémom hodnotenia. Výsledky dotazníka hovoria o tom, že intenzívny tréning jednotlivých vlastností a pozitívne stimulovanie sa javia

ako vhodné pre deti umiestnené v našom LVS a rozvíja sa u nich repertoár žiaduceho správania.

Systémom hodnotenia boli prijaté nasledovné zásady:

1. absolútne vylúčenie telesných trestov, ponižovania, nadávok,
2. pozitívne stimulovanie – tzn. podchytenie aj tej najmensej snahy o zlepšenie, odmeňovať zlepšené správanie, výkon dieťaťa, aj keď ešte nie je úplne bezchybný,
3. systematičnosť a pravidelnosť – tzn. pravidelné hodnotenie učiteľmi, vychovávateľmi, pomocnými vychovávateľkami, v rovnakom čase, na rovnakom mieste. Heslá dňa (vlastnosti) pravidelne meniť po dvoch dňoch podľa plánu.

Systém hodnotenia má dve etapy:

1. prvá je zameraná na individuálne docielenie žiaduceho správania cestou malých krokov, na zmenu postojov dieťaťa k sebe a okolia k dieťaťu,
2. v druhej etape je ťažisko v pozitívnej sociálnej komunikácii v rámci skupiny.

Systém hodnotenia pozostáva z pravidelných denných hodnotení detí:

- ranná komunita (deti hodnotia pomocné vychovávateľky + riaditeľka LVS + zástupca riaditeľky + psychológ),
  - škola – po vyučovaní (deti hodnotia učiteľia),
  - výchova – večerná komunita (deti hodnotia denní vychovávateľia + psychológ).
- (do hodnotenia detí počas celého dňa vstupujú aj riaditeľka LVS a zástupca riaditeľky)

Naš **systém hodnotenia (SH)** spočíva predovšetkým v pozitívnom stimulovaní a odmeňovaní žiaduceho správania. Správanie je rozložené na dielčie zložky = 65 vlastností (viď. Príloha C1a)), ktoré sa postupne deťom predkladajú ako „**heslá dňa**“ a hodnotí sa ich dodržiavanie. Využívame pritom „modely správania“ (tzn., že vlastnosť sa deťom vopred vysvetlí na príbehu, rozprávke, bájke – deti tu majú možnosť pozorovať modelové správanie, ale ju i lepšie pochopia).

Celý deň (v škole aj vo výchove) je zameraný na jednu vlastnosť. Tá istá vlastnosť sa dodržiava aj druhý deň - jednak na upevnenie danej vlastnosti, ale aj ako „opravný“ termín pre deti, ktoré boli prvý deň neúspešné v dodržaní danej vlastnosti. Heslá dňa sa dodržiavajú 5 dní (od pondelka do piatku), v škole a vo výchove, sú viditeľne napísané a umiestnené v triedach a v internáte. Počas služieb pomocných vychovávateľiek sa nehodnotí plnenie hesla dňa, len celkové správanie dieťaťa. V sobotu a v nedeľu deti neplnia žiadne heslá dňa, sú to dni uvoľnenia, ako je to bežné v rodine. Ale aj napriek tomu sú vychovávateľmi na konci dňa ohodnotenú. Za pozitívne hodnotenie správania počas soboty a nedele deti na „**besiedke**“ – **veľkej komunite** dostanú sladkú odmenu v podobe cukrika, lízatka, čokoládky.

Heslo dňa sa deťom (od pondelka do piatku) vysvetlí každé ráno na rannej komunite. V škole heslo dňa učiteľia umiestnia na viditeľnom mieste, opäť si ho s deťmi vysvetlia. Na konci vyučovania sa každé dieťa ohodnotí, či sa mu podarilo splniť heslo. Učiteľia tento proces sebahodnotenia usmerňujú a buď s ním súhlasia alebo v prípade iného názoru, dieťaťu vysvetlia, prečo sa mu nepodarilo splniť heslo. Učiteľia po vyučovaní, pri odovzdávaní detí vychovávateľom odovzdávajú informácie o deťoch a deti sa ohodnotia ešte pred vychovávateľmi, príp. riaditeľkou LVS a zástupcom riaditeľky. Heslo dňa je v internáte umiestnené vo vstupnej hale, kde si ho deti pravidelne pripomínajú. Na konci dňa sa deti na večernej komunite ohodnotia ako sa im podarilo plniť heslo vo výchove. A tak ako učiteľ v škole, tak aj vychovávateľ usmerňuje toto sebahodnotenie detí a buď s hodnotením súhlasí alebo vysvetlí dieťaťu, prečo sa mu nepodarilo splniť heslo dňa. Od vychovávateľov potom preberajú deti pomocné vychovávateľky, teraz už deti neplnia heslo, ale sú hodnotené za svoje správanie počas večera pred spaním, počas noci a za správanie sa ráno až po odchod do školy.

Systém hodnotenia začína úvodnou (prvou) „**besiedkou**“ – veľkou komunitou, ktorej sa zúčastnia všetky deti, službukonajúci vychovávatelia, učitelia, riaditeľka LVS, zástupca riaditeľky, psychológ. Besiedka má slávnostný charakter.

Psychológ deťom prerozpráva príbeh o „**Gulliverovi**“, ktorý sa dostal do krajiny Liliputu, kde ho tí malí ľudkovia poviažali a zotročili a on im musel slúžiť. A tak isto aj nás môžu takéto malé veci okolo nás a v nás zotročiť. Ale Gulliver si raz povedal, že nebude viac Liliputom slúžiť, pozbieral všetky svoje sily, oslobodil sa a ušiel od nich. Na tomto príbehu sa deťom vysvetlí, v čom spočíva sila človeka, že skutočne silný človek sa nebojí prekážok ani ťažkostí, po neúspechu nájde v sebe odvahu začať znovu. Dokáže predovšetkým vládnuť sám nad sebou. Silný je ten, kto sa snaží stať zo dňa na deň lepším, lebo byť lepším je tajná túžba každého z nás. Deťom po prerozprávaní príbehu vysvetlíme, že aj oni sa môžu zbaviť svojich zlých zvykov, návykov, len musia chcieť. Takto na prvej besiedke spoločne vyhlásime „**boj**“ proti Liliputom – zlým vlastnostiam. Veľmi dôležité je získať deti pre náš spoločný cieľ, preto sa snažíme v celom systéme hodnotenia postupovať hravou formou, aby napriek požiadavkám kladených na deti, nepôsobil stroho a odradzujúc.

Hodnotiaci týždeň začína vo štvrtok (hodnotením učiteľov) a končí nasledujúci štvrtok (ranným hodnotením).

Besiedky sa uskutočňujú 1krát do týždňa (vo štvrtok o 13:30) v hale, majú slávnostný charakter, vyhodnocuje sa tu každé dieťa, ale aj výchovná skupina/trieda. Vychovávatelia, učitelia a pomocné vychovávateľky majú založené „**hodnotiace tabuľky**“ (pre každú výchovnú skupinu/triedu zvlášť), v ktorých sa denne zaznamenáva hodnotenie každého dieťaťa (viď. Príloha C1b)).

Psychológ na základe podkladov (hodnotiacich tabuliek) od učiteľov, vychovávateľov a pomocných vychovávateľiek vyhodnotí ako sa dieťaťu darilo za predchádzajúci týždeň. Vypočíta počet bodov a umiestnenie dieťaťa, zlepšenie/zhoršenie oproti predchádzajúcemu týždňu, umiestnenie na tabuľke chválime/nechválime. Vyhodnotí sa najlepšie/najhoršie hodnotené dieťa v každej výchovnej skupine/triede. Fotky detí umiestnených na 1. – 5. mieste sa vyložia na tzv. Tabuľke chválime. Deti s počtom bodov 5 a menej sa umiestňujú na Tabuľku nechválime. Do „vláčika detí“, ktorý sa prechádza po hale sa volajú postupne deti, ktoré sú umiestnené na tabuľke chválime a deti, ktoré sú oproti minulému týždňu zlepšené o viac ako 5 bodov. Tieto deti si potom vyberajú odmeny vo forme hračiek, knižiek, školských potrieb, ... Okrem hodnotenia jednotlivcom hodnotíme aj jednotlivé výchovné skupiny/triedy. Najúspešnejšia je výchovná skupina/trieda, ktorá nazbiera v priemere 20 bodov za týždeň a ako odmenu má čajový večierok, sladkosti, diskotéku...

Hodnotiaci týždeň má:

- **5 dní** (štvrtok, piatok, pondelok, utorok, streda) » hodnotí sa v škole, vo výchove, v nočnej,
- **2dni** (sobota, nedeľa) » hodnotí sa vo výchove, v nočnej.

Systém hodnotenia:

<u>Škola:</u>		<u>Výchova:</u>		<u>Nočná:</u>	
*	2 body	*	2 body	*	2 body
		**	4 body		
/	1 bod	/	1 bod		
□	- 1 bod	□	- 1 bod	□	- 1 bod
-	- 2 body	-	- 2 body	-	- 2 body

Maximálny počet bodov za hodnotiaci týždeň: 35 bodov

	štvrtok	piatok	sobota	nedeľa	pondelok	utorok	streda	<u>Spolu:</u>
Škola:	2	2			2	2	2	10
Výchova:	2	2	4	4	2	2	2	18
Nočná:	1	1	1	1	1	1	1	7
<u>Spolu:</u>	5	5	5	5	5	5	5	35

» **sobota:** 07:30 – 12:30 (prvé hodnotenie počas dňa, dieťa môže získať 2 body za *)
 12:30 – 19:00 (druhé hodnotenie počas dňa, dieťa môže získať ďalšie 2 body za*)

» **nedeľa:** 07:30 – 12:30 (prvé hodnotenie počas dňa, dieťa môže získať 2 body za *)
 12:30 – 19:00 (druhé hodnotenie počas dňa, dieťa môže získať ďalšie 2 body za*)

Kritériá hodnotenia:**Škola**

*	<ul style="list-style-type: none"> » aktivita na vyučovaní (podľa individuálnych potrieb dieťaťa/žiaka) » disciplína na vyučovaní » príprava školských pomôcok na vyuč. hodinu (3krát zabudnutie = mínuska) » správanie voči dospelým » správanie voči deťom » rešpektovanie príkazov dospelých » nástupy a presuny » správanie sa v jedálni
/	» dodržanie „hesla dňa“

□	<ul style="list-style-type: none"> » hry na bitku » plašenie detí (strašidelné príbehy, filmy, ...) » provokovanie » posmievanie sa » sústavné napomínanie » len o niečo lepšie správanie ako pri hodnotení mínuskou (vychádzajúc z kritérií hodnotenia mínuskou)
-	<ul style="list-style-type: none"> » agresivita verbálna/fyzická » krádeže » šikanovanie ((v prípade vyskytnutia sa týchto troch prejavov = 2 mínusky)) » vulgárne vyjadrovanie » nedovolené vzdialenie sa od skupiny » nerešpektovanie a neuposlušnutie príkazov dospelého » odmietnutie vykonať svoje povinnosti » nerešpektovanie nástupov a presunov » odvrávanie a hádanie sa s dospelým » klamanie » vymieňanie osobných vecí, školských pomôcok, hračiek » ničenie zariadenia a vecí v ZŠ pri LVS, iných detí » sexuálne narážky, pohyby, obtieranie sa o deti

Kritériá hodnotenia:

Výchova:

*	<ul style="list-style-type: none"> » aktivita počas prípravy na vyučovanie (podľa individuálnych potrieb dieťaťa/žiaka) » disciplína počas prípravy na vyučovanie » príprava školských pomôcok a školskej tašky » správanie voči dospelým » správanie voči deťom » rešpektovanie príkazov dospelých » nástupy a presuny » správanie sa v jedálni » správanie počas záujmovej/relaxačnej/rekreačnej činnosti (internát, areál LVS) » správanie počas večernej hygieny » správanie počas prezliekania, prípravy postelí
/	» dodržanie „hesla dňa“
□	<ul style="list-style-type: none"> » hry na bitku » plašenie detí (strašidelné príbehy, filmy, ...) » provokovanie » posmievanie sa » sústavné napomínanie » len o niečo lepšie správanie ako pri hodnotení mínuskou (vychádzajúc z kritérií hodnotenia mínuskou)
	<ul style="list-style-type: none"> » agresivita verbálna/fyzická » krádeže » šikanovanie ((v prípade vyskytnutia sa týchto troch prejavov = 2 mínusky)) » vulgárne vyjadrovanie

-	<ul style="list-style-type: none"> » nedovolené vzdialenie sa od skupiny » nerešpektovanie a neuposlušnutie príkazov dospelého » odmietnutie vykonať svoje povinnosti » nerešpektovanie nástupov a presunov » odvrávanie a hádanie sa s dospelým » klamanie » vymieňanie osobných vecí, školských pomôcok, hračiek » ničenie zariadenia a vecí LVS, iných detí » sexuálne narážky, pohyby, obtieranie sa o deti
---	--

Kritériá hodnotenia:

Nočné:

*	<ul style="list-style-type: none"> » správanie voči dospelým » správanie voči deťom » rešpektovanie príkazov dospelých » nástupy a presuny » správanie počas hygieny » správanie počas prezliekania, ustielania postelí » správanie počas noci
□	<ul style="list-style-type: none"> » hry na bitku » plašenie detí (strašidelné príbehy, filmy, ...) » provokovanie » posmievanie sa » sústavné napomínanie » len o niečo lepšie správanie ako pri hodnotení mínuskou (vychádzajúc z kritérií hodnotenia mínuskou)
-	<ul style="list-style-type: none"> » agresivita verbálna/fyzická » krádeže » šikanovanie ((v prípade vyskytnutia sa týchto troch prejavov = 2 mínusky)) » vulgárne vyjadrovanie » nedovolené vzdialenie sa od skupiny » nerešpektovanie a neuposlušnutie príkazov dospelého » odmietnutie vykonať svoje povinnosti » nerešpektovanie nástupov a presunov » odvrávanie a hádanie sa s dospelým » klamanie » vymieňanie osobných vecí, školských pomôcok, hračiek » ničenie zariadenia a vecí LVS, iných detí » sexuálne narážky, pohyby, obtieranie sa o deti

Bodovací kľúč:

<u>Body:</u>	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
<u>Miesto:</u>											
1.	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
2.	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
3.	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38
4.	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37
5.	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
6.	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
7.	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
8.	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
9.	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
10.	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
11.	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
12.	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
13.	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
14.	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
15.	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
16.	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
17.	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
18.	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
19.	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
20.	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
21.	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
22.	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
23.	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
24.	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
25.	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
26.	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
27.	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
28.	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
29.	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
30.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
31.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
32.	-1	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
33.	-2	-1	0	1	2	3	4	5	6	7	8
34.	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5	6	7
35.	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5	6
36.	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
37.	-6	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4
38.	-7	-6	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3
39.	-8	-7	-6	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2
40.	-9	-8	-7	-6	-5	-4	-3	-2	-1	0	1

Príloha C1a

Heslá dňa

Heslá dňa „ŠKOLA“

- 1.Som čistý a upravený.
- 2.Cez hodinu nevykrikujem.
- 3.Cez hodinu hovorím len vtedy, keď som vyvolaný.
- 4.Neruším ostatných pri práci.
- 5.Pri práci som vytrvalý.
- 6.Školské potreby mám vo vzornom poriadku.
- 7.Plním príkazy p. učiteľa / p. učiteľky.
- 8.Neodvrávam p. učiteľovi / p. učiteľke.
- 9.Nebijem sa so spolužiakmi.
- 10.Nehovorím škaredé slová.
- 11.Nepodpichujem a nezapáram do spolužiakov.
- 12.Neposmievam sa spolužiakom.
- 13.Som milý a kamarátsky.
- 14.Pri hádke viem ustúpiť.
- 15.Odpustím spolužiakovi, ktorý mi ublížil.
- 16.Teším sa z úspechu iných detí.
- 17.Ovládam sa, keď ma deti provokujú.
- 18.Urobím radosť iným (deťom aj dospelým).
- 19.Priznám si, keď urobím chybu.
- 20.P. učiteľ/p. učiteľka ma nemusí napomínať za zlé správanie.
- 21.Rád požičiam spolužiakovi vec, o ktorú ma poprosí.
- 22.Ochotne pomôžem všade, kde je to potrebné.
- 23.Pomôžem spolužiakovi, keď to potrebuje alebo ma o to poprosí.
- 24.Neberiem cudzie veci bez dovolenia.
- 25.Neničím svoje veci, ani veci iných.
- 26.Pozorne sledujem výklad p. učiteľa / p. učiteľky.
- 27.Ochotne sa zapájam do práce s ostatnými spolužiakmi.
- 28.Neruším prácu spolužiakov.
- 29.Netrucujem a nezlostím sa.
- 30.Poteším spolužiaka, ktorý je smutný alebo ho niečo trápi.
- 31.Bojujem proti zlej nálade.
- 32.Nešpliecham vodu z umývadla.
- 33.Cez veľkú prestávku desiatu slušne zjem a neodhadzujem odpadky po dvore.
- 34.Slušne pozdravím p. učiteľa / p. učiteľku aj deti.
- 35.Upozorním spolužiaka, keď robí niečo zlé.
- 36.Šatstvo a topánky mám vo vzornom v poriadku.
- 37.So sladkosťami sa podelím s ostatnými deťmi.
- 38.Po použití WC si vždy umyjem ruky.
- 39.Pomôžem deťom pri upratovaní školských pomôcok.
- 40.Neruším ostatných pri práci.
- 41.Po práci v škole si všetky veci uloží do tašky a lavicu si dám do poriadku.
- 42.Na záchode udržiavam poriadok.
- 43.Cez prestávku sa nebijem s deťmi.
- 44.Cez vyučovanie nevyskakujem z lavice a nechodím po triede.
- 45.Keď som hotový s prácou skôr ako ostatní, sedím ticho v lavici.
- 46.Hovorí pravdu – neklamem.

47. Nežalujem na spolužiakov.
48. Nesmejem sa z chýb spolužiakov.
49. Dodržím slovo – splním, čo som slúbil.
50. Som usilovný, pracovitý, snaživý.
51. Plním si svedomite svoje školské povinnosti.
52. Správam sa slušne k p. učiteľovi / p. učiteľke.
53. Správam sa slušne k spolužiakom.
54. Správam sa slušne k dospelým aj k deťom.
55. Neodbieham od skupiny.
56. Cez hodinu nevyrušujem.
57. Svoje veci mám v poriadku.
58. V celom sanatóriu udržiavam poriadok a nič neničím.
59. Počas vyučovania sa nezabávam.
60. Neublížujem deťom.
61. Cez prestávky nebehám do internátu a po školskom dvore.
62. Robím dobré skutky.
63. Snažím sa robiť veci stále lepšie.
64. Nenadúvam sa, keď ma niekto predbehne.
65. Hovorím slušne a nekričím.

Heslá dňa „VÝCHOVA“

1. Som čistý a upravený.
2. Pri písaní domácich úloh nekričím.
3. Počas prípravy na vyučovanie hovorím len vtedy, keď som vyvolaný.
4. Neruším ostatných pri práci.
5. Pri práci som vytrvalý.
6. Školské potreby mám vo vzornom poriadku.
7. Plním príkazy tety a ujo.
8. Tetám a ujovi neodvrávam.
9. Nebijem sa s deťmi.
10. Nehovorím škaredé slová.
11. Nepodpichujem a nezapáram do detí.
12. Neposmievam sa iným deťom.
13. Som milý a kamarátsky.
14. Pri hádke viem ustúpiť.
15. Odpustím kamarátovi, ktorý mi ublížil.
16. Teším sa z úspechu iných detí.
17. Ovládam sa, keď ma deti provokujú.
18. Urobím radosť iným (deťom aj dospelým).
19. Priznám si, keď urobím chybu.
20. Tety a ujo ma nemusia napomínať za zlé správanie.
21. Rád požičiam kamarátovi vec, o ktorú ma poprosí.
22. Ochotne pomôžem všade, kde je to potrebné.
23. Pomôžem kamarátovi, keď to potrebuje alebo ma o to poprosí.
24. Neberiem cudzie veci bez dovoľenia.
25. Neničím svoje veci, ani veci iných.
26. Pozorne sledujem vysvetľovanie tety a ujo.
27. Ochotne sa zapájam do hier s ostatnými deťmi.
28. Neruším deti pri hre, učení, jedení.

29. Netrucujem a nezlostím sa.
30. Poteším kamaráta, ktorý je smutný alebo ho niečo trápi.
31. Bojujem proti zlej nálade.
32. V umyvárke nešpliecham a nevyliavam vodu.
33. V jedálni nerozprávam a správam sa slušne.
34. Slušne pozdravím dospelých aj deti.
35. Upozorním kamaráta, keď robí niečo zlé.
36. Šatstvo mám vo vzornom v poriadku.
37. So sladkosťami sa podelím s ostatnými deťmi.
38. Pred spaním sa poriadne umyjem a uložím si svoje veci.
39. Pomôžem deťom pri ustielaní postele.
40. Neruším ostatných pri spánku.
41. Po napísaní domácich úloh si veci uložím do tašky a tašku dám na svoje miesto.
42. V umyvárke používam svoje veci.
43. V jedálni nekričím a nerozprávam.
44. Pri písaní domácich úloh nevyskakujem z miesta.
45. Keď mám domácu úlohu napísanú skôr ako ostatné deti, nevyrušujem ich.
46. Hovorí pravdu – neklamem.
47. Nežalujem na deti.
48. Nesmejem sa z chýb, neúspechu iných detí.
49. Dodržím slovo – splním, čo som sľúbil.
50. Som usilovný, pracovitý, snaživý.
51. Plním si svedomite svoje povinnosti.
52. Správam sa slušne k tetám a ujovi.
53. Správam sa slušne k deťom.
54. Správam sa slušne k dospelým aj k deťom.
55. Neodbieham od skupiny.
56. Počas prípravy na vyučovanie nevyrušujem.
57. Svoje osobné veci v skrinke mám v poriadku.
58. V celom sanatóriu udržiavam poriadok a nič neničím.
59. Počas prípravy na vyučovanie sa nezabávam.
60. Neublížujem deťom.
61. Nebehám po budove.
62. Robím dobré skutky.
63. Snažím sa robiť veci stále lepšie.
64. Nenadúvam sa, keď ma niekto predbehne.
65. Hovorím slušne a nekričím.

